

Áldás, békesség!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

III. évfolyam 4. szám

2014. július – augusztus

„Szenved-e valaki közöttetek? Imádkozzék! Öröme van-e valakinek? Énekeljen dicséretet! Beteg-e valaki közöttetek? Hívassa magához a gyülekezet véneit,

hogy imádkozzanak érte, és kenjék meg olajjal az Úr nevében. És a hitből fakadó imádság megszabadítja a szenvedőt, az Úr felsegíti őt, sőt ha bűnt követett is el, bocsánatot nyer. Valljátok meg azért egymásnak bűneiteket, és imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok. Nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgésének.” (Jak 5,13-16)

Tartalom

- 1 **Vesd az Úrra terhedet!**
- 2 **SZÓLAZ IGE**
Nyilas Zoltán lpt. igehirdetése
- 3 **Bartha: A két magzat**
Orbán László: Reményünk - vers
- 4 **Sné Jáger Orsolya: A szeretet útja**
- 7 Sebestény-Jáger Orsolya versei
- 8 90. Zsoltár Soós László fordításában
Pap Lászlóné: A megnyílt szemű ember
- 9 **Kurfis Imre: Isten, kérlek, gyógyítsd meg őt!**
Sík Sándor: Ne félj - vers
- 10 **Puskás Attila: A gyógyító Ige**
Beszélgetés **Rucz Attilával**
- 12 Pecznik Pál versei
- 13 **Dr. Gyökössy Endre: Jézus igája**
- 14 **Dr. Erdélyi Judit: A keresztyén ember és a betegség**
- 18 **Hardi Péter: Mértékletesség, a Lélek gyümölcse**
- 19 **Soós László: Haldoklónál**
- 20 **KÖZÖTTÜNK SZOLGÁLTAK**
Réz László
Réz Gábor: Édesapám
- 21 **Dr. Szűcs Ferenc: Emlékeim Réz Lászlóról**
Orbán László: Réz László emlékére - vers
Demeter M. és Kalmár Ilona Réz Lászlóról
- 23 **REFORMÁTUS JELKÉPEINK**
Nap és hold
- 24 **Egy élet az igazság szolgálatában**
Demeter József
RÉGI HISTÓRIÁK
Könczöl Dné: Demeter József a helyi közéletben
- 25 Demeter József: A pomázi ref. egyház története
- 27 **Köszöntő - NÁLUNK KERESZTELTEK**
- 28 **KÖZÖTTÜNK SZOLGÁLNAK**
Pálffyiné Suhajda Erzsébet
- 31 **Tímezei Erzsébet: ... És áldalak... - vers**
KÖNYVAJÁNLÓ
Hamar Jánosné: Illés palástjában
- 32 **Kerekes Balázs: Magvetés**
- 34 **GYERMEKEKNEK**
Döbrentey Ildikó: A kalózok kincse
- 35 **NAPLÓ**
- 36 **A rajzpályázat díjazottjai**
ANNO

„VESD AZ ÚRRA TERHEDET” (Zsolt 55,23)

OSWALD CHAMBERS

Különbőséget kell tennünk helyes és helytelen teherhordozás között. A bűnnek és kételynek a terhét sohasem kellene hordoznunk, de vannak terhek, amelyeket Isten helyezett ránk, amiket nem is szándékozik levenni rólunk; azt szeretné, ha azokat Őreá tennénk vissza. „Vesd az Úrra a te terhedet.” Ha Istenért munkálkodunk és közben nem maradunk közösségben vele, a felelősség érzése nyomasztóan nehezedik ránk; de ha visszatesszük Istenre, amit Ő helyezett ránk, akkor leveszi a felelősségérzet súlyát azáltal, hogy nyilvánvalóvá teszi jelenlétét, hatalmát.

Isten sok munkatársa indult el a szolgálatba nagy bátorsággal és tiszta szándékkal, de Jézus Krisztussal nem volt bensőséges kapcsolatuk és csakhamar összeropantak. Nem tudtak mit kezdeni a teherrel, belefáradtak a hordozásba; az emberek pedig azt mondják: „Milyen elkeserítő vég ilyen kezdet után”.

„Vesd az Úrra a te terhedet.” – Eddig magad hordoztad az egészet, tedd most nyugodtan Isten vállára az egyik végét. „Az uralom az Ő vállán lesz” (Ézs 9,6). Add át Istennek, amit rád helyezett; ne dobd el magadtól, hanem tedd Őrá saját magaddal együtt és a súly könnyívé válik a közös hordozásban. De soha ne szakadj el a terhedtől!

(Részlet O. Chambers: *Krisztus mindenekfelett;*
és C.H. Spurgeon: *Isten ígéreteinek tárháza c. könyvből*)

C. H. SPURGEON

Nehéz a terhed? Vessed a Mindenhatóra! Míg magad hordod, leroskadsz alatta, de ha az Úr átveszi tőled, Ő viszi helyetted, nem lesz már teher a számodra. Ha viszont továbbra is neked kell viselned, erőssé tesz, hogy elhordozhasd. Rajtad lesz a teher ugyan, de a gondja már nem a tied lesz. Sőt, áldássá lesz a teher rajtad. Avasd bele az Urat az ügyeidbe, és akkor nem görnyedsz meg a teher alatt, akármilyen roskasztó legyen is az.

Leginkább arra kell ügyelnünk, hogy próbatételeink el ne térítsenek a kötelesség útvjáról. Ezt azonban az Úr soha nem engedi. Ha megigazítottak vagyunk szemei előtt, nem hagyja, hogy nyomorúságaink kimozdítsanak szilárd hitünkéből. Krisztusban igaznak fogad el minket, és meg is tart minket az igazságban.

Hogy állsz a jelen pillanatban? Egyedül akarsz megbirkózni a mai nap megpróbáltatásaival? Megint egyedül akarod felvenni válladra a nyomasztó terhet? Ne légy ilyen ostoba! Mondd el az Úrnak minden bajodat, és hagyd rá azok gondját! Ne tedd le úgy a terhet, hogy azután újra felveszed azt, hanem vesd az Úrra, és hagyd is ott nála. Így vidám léptekkel mehetsz tovább, megszabadulva terhed súlyától, és hittel énekelhetsz dicséretet az Úrnak.

A Korinthusbeliekhez írt második levelet elolvasva felfigyelhetünk Pál apostol hálaadó- és dicsőítő szavaira, szenvedélyességére. Mindez nem meglepő, ismerve az apostol – a gyülekezet iránti – „féltő szeretetét”. A stílus alapján mégis nagy különbségeket vehet észre az olvasó. Az 1-9 rész után éles, kemény hanghordozású részek következnek (10-13). Így joggal feltételezhetjük, hogy valójában több levéllel van dolgunk amelyet később szerkesztettek egybe. A kánonba került II. Korinthusi levél záró részeit így a „könnyhullatással írt” levélnek tarthatjuk, melyben Pál apostol vitáit olvashatjuk: „sok gyötrődés és szívbeli szorongás között, sok könnyhullatással írtam nektek, nem azért, hogy megszorodjatok, hanem hogy megismerjétek azt a szeretetet, amely igen erős énbenem irántatok.” (2,4)

Ha a korinthusi eseményeket nézzük, valóban elképzelhető egy ilyen polémikus irat. A 11. részben arról hallunk ugyanis, hogy megjelentek némelyek, akik magukat apostoloknak vallják. Ők tanítják, helyesebben ők méltelyezik a gyülekezetet. A hazug „apostolok” (v.13) Pál munkájának „gyümölcsét lábbal tiporják” és öndicséretükkel magukat az apostol fölé állítják. „Az igazság szolgáinak” (v.15) adják ki magukat, hogy, mint az ősi kígyó, a Sátán, tanításukkal megtéveszzék a gyülekezetet. A Pál elleni vádak a következők: nincs apostoli tekintélye, hiszen ő Jézust tanítványaival itt e földön nem követte; képzetlen a beszédben, az „ékeszólásban”; szolgálatáért nem fogad el anyagi támogatást. Mindezek ellenére úgy érzem a „szűkebb levél” nem a személyét ért támadások miatt született. Sokkal inkább az fáj az apostolnak, hogy az a gyülekezet, amelyet ő „ültetett” nem veszi észre, hogy az ámitók által vezetve letér az egyetlen és igaz Útról. Sőt, „nemcsak” a gyülekezet kerül így veszélybe, hanem a mindenkori evangélium hirdetése.

PÁL ELLENFELEI

A gyülekezetben ugyanis már feltűntek az apostoli tekintélyt követelő tanítók. Kikről van tehát szó? Egyesek az első korinthusi levélben szereplő pneumatikus ellenfelek ismételt vezető szerephez jutását említik, mások kívülről érkező tévántóokra gondolnak, akik ajánlólevelet is a kezükben tartanak (3,1; 11,4), valamint apostoli tekintélyt követelnek maguknak (11,13). Talán a 11,22-ben megjelölt héberek, Ábrahám utódai? Júdaisták? Jeruzsálemből jöttek? Gnosztiku-

sok? Simonra és Kleobiosra gondolhatunk. Úgy gondolom ebben a kérdésben biztosan nem állíthatunk. Azt sem szabad azonban elfelejteni, hogy Pál soraiban a gyülekezet egészét féltő szavak mellett rejtett célszók is vannak. Így bizonyára az ellenfeleknek is érteniük kellett mindezt. Ebből a szempontból pedig az ószövetségi képek, események használata nem lehet véletlen. Mindenesetre mást hirdetnek, mint amit Pál és missziós munkatársai tanítottak: más Jézust, más evangéliumot, más lelket.

PÁL FÉLELME

Fény derül Pál apostol – soha sem titkolt – vallási gyökereire is, hiszen a mózsi törvényekből ismert féltékeny, féltő Úr és népével kötött kultikus házasságának képe jelenik meg. Az ószövetségi gondolatokat

azonban új tartalommal töltötte meg. Mintha újra a gyülekezet szívére szeretné helyezni – az eredetében valószínűleg nem páli, hanem qumráni, vagy qumrániakhoz hasonló (bár véleményem szerint ugyancsak átértelmezett) – szöveget: »...Isten mondta: „köztük fogok lakni és járni, Istenük leszek és ők az én népem lesznek...Atyátokká leszek, ti pedig fiaim és lányaimmá lesztek, így szól a mindenható Úr.» (2Kor 6,16.18)

Az alapgondolat tehát ószövetségi, hiszen többször olvasható Istenről: féltékeny, tőri magát, buzgólkodik; pejoratív értelemben: féltékenykedik, vagy féltőn szerető Úr. Ezt a kifejezést egy zsidó esküvő képeivel színesíti. Nem egyszerűen hétköznapi menyegzőről van szó, hanem Isten és a szent nép jegyessége lehet számunkra nyilvánvalóvá. Mintha próféta módjára szólna meg az apostol: eljegyeztelek titeket „ifjú menyasszonyként”. Pál mint a „vőlegény barátja” (Jn 3,29) a legjobbat szeretné a gyülekezetnek: tudniillik, hogy a menyasszonyt odaállíthassa Krisztushoz s így méltó hitvese

legyen a Férfiúnak. A vőlegény ugyanis – az Újszövetségben – az egyszülött Fiú, Jézus Krisztus. Így kap új jelentést az ószövetségi jegyesség, hiszen mindez már egyetemes és a végső időkre lesz érvényes. A későbbi frigy feltétele azonban a tisztaság, a szeplőtlenesség, mert a menyasszony csakis „fényes és tiszta gyolcsban” járulhat a vőlegény elé. Ezért elengedhetetlen, hogy mint tiszta, érintetlen, szűz álljon meg – már most is – Ura előtt.

Így itt és a további versekben valóban Ezékiel, Jeremiás vagy Hóseás próféta módjára szólal meg Pál. Szavaiban mindvégig ott a félelem, bizonytalanság is, hogy véletlenül se váljék – a számára szeretett – közösség hűtlenné és ne kelljen – a próféta szavait ismételve – kimondania: „elbizakodtál szépséged miatt, és hírhedt parázna lettél” (Ez 16,15). Ettől való félelmét nem tudja tovább leplezni, fel kell hívnia a gyülekezet figyelmét az őket fenyegető veszélyre, amely nem kisebb, mint az ember, emberiség bukása, a Genesis 3. részében olvasható bűneset történetével. A kígyó a – Jelenések könyve alapján – maga Sátán: „Megragadta (ti. az angyal) a sárkányt, az ősi kígyót, aki az ördög és a Sátán...” (Jel 20,2). Célja a mindenkori isteni rend, harmonia felrúgása, hogy ravaszságával – vagy ahogyan ma mondanánk: minden hájjal megkenve – a mindenkori hívőket elbizonytalanítsa, megkísérte, félrevezesse, elrabolja tőlük az igét (Mk 4,15) és így elfordítsa figyelmünket Istentől.

Pál a korinthusi gyülekezetet is ettől az elhajlástól félti, aggódik, s a közbevetett példa ellenére a legfőbb veszélyt abban látja, hogy szeretteinek gondolatai sátráni szándék hatására – megrontatnak. Megszakad a kapcsolat a tápláló fővel, az egyház, a gyülekezet fejével: Krisztussal. Így tényleg az ördög martalékává válik a közösséget eddig meghatározó, összetartó vigasztaló ige.

PÁL ÉRVELÉSE, IGAZSÁGA

Az apostol ige hirdetéseiben mindig a kereszten büneinkért meghalt Krisztusról tett vallást. Az egy örök Istent szolgálta és a mennyből Jézust, az ő Fiát várta, „akit feltámasztott a halottak közül, aki megszabadít minket az eljövendő haragtól” (1Tess 1,10).

Az ellenfelek pedig – ha közönséges zsidókeresztények voltak – a törvény szigorát betartva Jézust Messiásnak tartották ugyan, de természetfeletti születését tagadták, hiszen – szerintük – a Szentlélek ereje által csak keresztelésekor vált József és Mária gyermeke a világ megváltójává. Ha pedig gnosztikusról beszélünk akkor egy pneumatikus Jézusra kell gondolnunk, ha pedig gnosztikus zsidó kereszténynek tanítása jelent meg, akkor Jézus Ádám utolsó inkarnációja. A Jézusról alkotott képzelgéseknek – e néhány példából is látszik – színes palettája van.

Pál valóban a „Lélektől kényszerítve” vallott a személyesen megismert Krisztusról. A Lélek erejével járta a tartományokat, végzte missziós útját. A Lélek szerint élte élete minden napját, ezért tudott annak felszabadító hatalmáról, vigasztalásáról (1Kor 1,4), gyümölcséről (Gal 5; Róm.8).

Az előző gondolatok figyelembevételével találó a Jánosi levélben olvasható, ide is illő, óvó gondolat: „Szeretteim, ne higgyetek minden léleknek, hanem vizsgáljátok meg a lelkeket, hogy azok Istentől valók-e, mert sok hamis próféta jött el a világba. Az Isten Lelkét erről ismeritek meg: amelyik lélek vallja, hogy Jézus Krisztus testben jött el, az Istentől van.” (1Jn 4,1-2) Mindezek figyelembevételével: a lélek csak Jézussal együtt van!

Az evangélium sem más, mint a Krisztusról szóló örömhír tolmácsolása. Nem létezik igaz krisztusismeret nélkül. Önmagában rejlő ellentéteket hordoz mindhárom esetben a szóhasználat, „mivel a más „evangélium” éppúgy nem üdvözítő üzenet, ahogyan a más Jézus nem igazi testté lett Ige, és a más Lélek semmiképpen nem az Atyának és a Fiúnak a Lelke.”

Úgy érzem, ez az a pont amely kapcsán e sorok születtek, hiszen az apostol nem hagyhatja hogy Krisztust, az ő urat becsúszják. Nem hagyhatja, hogy más evangéliumot, más

Jézust és más Lelket hirdessenek! „Mivel a más „evangélium” éppúgy nem üdvözítő üzenet, ahogyan a más Jézus nem igazi testté lett Ige, és a más Lélek semmiképpen nem az Atyának és a Fiúnak a Lelke.”

A legfőbb indok és ok tehát maga Krisztus, az Ő igazsága. Mert a beszédének forrása nem az emberi értelem, bölcsesség, hanem Krisztus. Az igazság alanya és birtokosa csakis ő lehet, hiszen így tanított: „Én vagyok az út, az igazság, és az élet” (Jn 14,6), és azért jött, hogy bizonyosságot tegyen az igazságról (Jn

18,37). A hú tanú (ApCsel 22,15), mint próféta szólal meg, aki nem a maga személyes látását, tapasztalatait, élményeit közli, hanem Krisztusra irányítja a figyelmet (Róm 9,1). A benne lakozót hirdeti (5,21). Személye csak utalás Őrá. Arról beszél, akit ismer, akit a szívébe fogadott (13,3).

Az apostol magatartásából az is nyilvánvaló lehet számunkra, hogy csakis az Isten ügyét félti. Ha vitatkozik akkor két esetben teszi: egyrészt barátai, testvérei iránti „féltő szeretetből”, másrészt mindezt azért, hogy Krisztus neve „szeplőtlen maradjon”. Ő, mint az Úr szolgálója nem engedheti, hogy más evangéliumról, más Jézusról és más Lélekről hamis bizonyosságtétel hangozzon! Úgy gondolom, magatartása a mindenkori olvasó számára is például szolgálhat. Bátorít és figyelmeztet: hiszen mai világunkban annyian jelennek meg más evangéliumot hirdetve! A keresztyén ember feladata pedig az Isten ügyének megvédése. Mert ma sem engedhetjük meg, hogy elnémissák az egyedül üdvözítő evangéliumot, amely a Lélek által arról tesz bizonyosságot: Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére!

Amen!

Nilas Zoltán lelkipásztor

ORBÁN LÁSZLÓ REMÉNYÜNK

Bármerre is szertenézünk,
Ember mit tapasztal?
Alig akad egy kis remény,
Mely minket vigasztal.

Utunk elé mindenféle
Hegyek emelkednek,
Bizonytalan lett az útja
Fáradt életünknek.

Pedig a lelkünk sóvárog
Kies legelőkre,
Hogy mennyei eledellel
Istenünk betöltse.

Ha eljön a Lélek szele
És a bűnt elfújja,
Akkor mi szabadok leszünk,
Szívünk megújítva.

Jézus, Te légy a mindenünk,
A szívünk Reád vár,
Hogy felfakadjon lelkünkben
Élő reménységár.

Eltűnik minden fájdalom
És keserű sóhaj,
Ha Te vezeted nyájadat
Kedves szeléd szóval.

Szánj meg minket, Krisztus Urunk,
Tölts be reménységgel,
Munkáld azt, hogy jobban várjunk,
„Mint örök a reggelt”.

(Budakalász, 2014. július 20.)

Egy várandós anya két gyermeket hord a méhében. Az egyik egy „kis hívő”, a másik egy „kis kételkedő”. A kételkedő ezt kérdezi:

– Te hiszel a születés utáni életben?
– Hát persze – mondja a kis hívő. – Az itteni életünk arra való, hogy felkészüljünk a születés utáni életre, hogy elég erősekké váljunk arra, ami ott kint vár bennünket!

– Bolondság! – mondja a másik. – Ez nem igaz! Hogyan nézhetne ki a kinti, külső élet?

– Pillanatnyilag még nem tudom – mondja a kis hívő –, de biztos sokkal világosabb, mint itt bent! Lehet, hogy a szánkkal fogunk enni, és a lábunkkal fogunk menni!

– Ugyan, lehetetlen! – mondja a kételkedő. – Megyünk a lábunkkal és eszünk a szánkkal!? Micsoda bolondság! Ez a fura ötlet hogyan is működhetne! Itt van a köldökzsinór, ami biztosítja a táplálékot. Nem lehetséges élet a születés után, hiszen ez a zsinór már így is túl rövid!

– Pedig működni fog, csak minden egy kicsit másként fog kinézni – mondja a kis hívő.

– Soha sem fog működni! – véli a kis kételkedő.

– Még soha senki nem tért vissza a születés után! Születés után vége az egésznek! Az élet nem más, mint egy nagy sötét tortúra!

– Még ha nem is tudom pontosan, milyen lesz a születés utáni élet – mondja a kis hívő –, de azt tudom, hogy találkozni fogunk az édesanyánkkal, és ő nagyon vigyáz majd ránk!

– Anya? Te hiszel egy anyában? Ugyan hol van? – kérdezi a kis kételkedő.

– Itt van körülöttünk, mi benne vagyunk, és általa létezzünk, nélküle nem létezhetnénk! – válaszolja a kis hívő. Mire a kis hitetlen:

– Soha nem láttam még semmilyen anyát! Nincs is ilyen!

A kis hívő elgondolkozik egy pillanatra.

– Néha, amikor nagyon csendben vagyunk, hallhatod, ahogy énekel, vagy érezheted, amikor megsimogatja a világunkat! – mondja aztán halkán. – Mindenesetre én hiszem, hogy az igazi életünk a születés után kezdődik!

Barta András és Szilvia, Kárpátalja

(Megjelent a „Vetés és Aratás” evangéliumi folyóirat 2008/3. számában.)

Textus: 1Kor 16,14 - *“Minden dolgokat szeretetben menjen végbe!”*

Kedves testvérek! Gondolom, sokan átéltek már, hogy egy-egy igevers – amit akár istentiszteleten hallunk, vagy akár csendességünkben olvasunk –, milyen mélyen be tud fészkelődni elménkbe, szívünkbe, hogy ott motoszkáljon bennünk, újra és újra eszünkbe jutva. Igen, egy-egy bibliai mondat képes akár heteken, hónapokon át visszahangozni szívünk mélyén. Ez soha nem véletlen. Figyeljünk ezekre az üzenetekre! Elhíntett kis magok ezek, melyeket egy

vezérfonala? Istentől kaptad, Ő szólított meg veled és életedet át tanította általa? Régióta foglalkoztat a gondolat, hogy naplószerűen feljegyzem azokat a bibliai igéket, melyeken át megszólított és tanított Isten. Tanulságos lenne visszapillantva is.

Van egy igevers, olyan mint egy szelvény kis virág a nagy fák között. Talán nem is tudjuk pontosan hol van megírva. Teológus koromban szólt hozzám először. Úgy emlékszem, éveken át minden új Bibliámban alá húztam. Így hangzik: *„Minden dolgokat szeretetben menjen végbe!”* (1Kor 16,14) Azután sokáig nem is gondoltam rá.

mennyei kéz helyez oda, hogy mélyen beleágyazódjanak életünkbe, gyökereket eresszenek és megnövekedve termést hozzanak, a szeretet terméseit.

Persze előfordul, hogy vannak olyan igeversék, melyek valamiért nemcsak rövid időn át szólogatnak bennünket, hanem akár egész életünkön keresztül. Sokaknak, sokunknak a megtérési igéje az ilyen. Alakítgatja, formálgatja a szívet egy életen át.

A sokatok által ismert és kedvelt *Liza néni* egyik igehirdetésében így tett valomást: *„Ez az egyik legkedvesebb mondatom a Bibliában: ‘‘Ti magatok vagytok a bizonyosságai, hogy megmondtam: Nem vagyok én a Krisztus, hanem, hogy Őelőtte küldtettem. Akinek jegyese van, vőlegény az, a vőlegény barátja pedig aki ott áll, és hallja őt, örvendezve örül a vőlegény szavának.’’* (Jn 3,28-29).”

Hadd idézzem még *Gyökössy Bandi* bácsi szavait is: *„Szenvedjétek el egymást szeretetben’’* (Kol 3,13). Ez az én alapigém. Lényem és szolgálatom alapdallama ez az ige. Tulajdonképpen ezt kellene ráírni a síromra, ha egyszer meghalok, mert a szeretet és a szenvedés ebben az igében összekerült. Minél jobban szeretek valakit, annál jobban megszenvedem. Nincs szeretet szenvedés nélkül, és csak az tud igazán szenvedni, aki szeret. Jézusról beszéljek? A keresztyéről? Olyan nagyon szenvedett – mert olyan nagyon szeretett! Életét adta értünk a kereszten. Maradjunk annál, hogy az Ő követője, a Homo Christianus csak azt az életet követheti, amelyet Gazdája bemutatott.”

Vajon van-e a Szentírásban olyan igevers, melyről elmondhatod: életed alapvető

Legutóbbi bibliaolvasás során újra szíven ütött: vajon az elmúlt húsz év tükrében sikerült-e megtartanom? Ezért is szólnék ma erről közöttetek.

Ugye tömörségében is nagyon szép? Továbbgondolásra méltó. Életre szóló tanítás, engem legalábbis egy életen át tanít. A jobb megértés érdekében nézzük meg együtt azt is: hol, kiknek és miért írta le e mondatot mintegy kétezer évvel ezelőtt Pál apostol.

KORINTHOSZ

Az első korinthusi levél végén, a záró intelmek között szinte egészen elrejtözve áll e gyönyörű mondat. Nyilvánvaló, hogy

az itt megalakult gyülekezet tagjaihoz intézte e szavakat Pál apostol, mégpedig akkor, amikor már nem lehetett jelen közöttük, Isten ügye ugyanis tovább szólította. Minden valószínűség szerint Efezusból írta Pál e levelet Kr. után 54 körül.

Pál apostol második missziói útja során járt Korinthusban, vagy ahogy görögül ejtik: Korinthoszbán. A sok nehézség ellenére kitartóan hirdette itt a Krisztusról szóló örömhírt. Miért voltak nehézségei?

Korinthosz egyáltalán nem volt könnyű eset. Bűnös, erkölcsstelen város volt. Mintegy hatszázezeren éltek itt, ami ebben az időben nagyon soknak számított. Kedvező helyen feküdt, kikötőváros volt, emiatt rendkívül gazdag is. Hihetetlen vagyonok halmozódtak fel, ugyanakkor rengeteg volt a koldus is. A város védő-istensége Aphrodité volt, a szerelem istennője. Ezer papnő teljesített itt szolgálatot, mint prostituált. Amúgy is rengetegféle ideológia, vallás, tanítás keveredett itt egymással.

Ide kellett Pálnak megérkeznie, ide hívta el őt az Úr Jézus Athénból, ahol előtte szolgált. Elképzelhetitek, hogy nem volt könnyű dolga. Ezért is írta: *„Nagy félelem, rettegés és erőtlenség között jelentem meg nálatok.’’* Nem kendőzte el az igazságot. Azután mégis mintegy másfél esztendő maradt itt, Korinthoszbán.

H.V. Morton, a múlt században élt angol származású író és világlátó így ír a városról:

„Amikor a hegyről lenéztem Korinthoszra, a világ egyik legcsodálatosabb látványa tárult elém. Lent terültek el a földszoros szőlőskertjei, távolabb déli irányban a Szaloniki-öböl vize kékllett, és benne kisebb-nagyobb foltokként tarkáltak a Cikládok szigetei. Észak-kelet felé a Korinthoszi-öböl kéksége látszott... Mindezek betetőzésekképpen a hatalmas Parnaszusz mérhetetlen nagyságú tömege és csúcsai emelkednek ki a delfi hegyszakadék mögött...”

Az Akro-Korinthosz tetején töltött fél óra alatt több földrajzot tanul meg az ember, mintha hónapokon át tanulmányozná a térképeket...

Az Akro-Korinthosz

Kilátás az Akro-Korinthosról

Korinthosz fekvése élénken szemlélteti azt is, miért volt Pál apostol korában a világ egyik fő kereskedelmi városa. Félúton fekvő Itália és a Kelet, valamint Egyiptom, Kis-Ázsia és a Nyugat között. Rendkívüli látványt nyújthatott a város akkor, keskeny földnyelven épülve. Voltak ott márványterek, szökőkutak, fák, fedett márvány-oszlopcsarnokok, templomok, fürdők, két kútú színház. Két kikötője volt, a keleti tele egyiptomi, ázsiai és föníciai gályákkal, míg nyugati kikötője tömve volt itáliai, spanyol és adriai teherhajókkal. Nem csoda, ha Korinthosz – a két ilyen fontos kikötő között épült város – kozmopolitává alakult, azoknak az idegen népeknek bűneivel terhelten, amelyeknek hajói a kikötőiben rostokoltak...

Korinthosz a gazdagság arisztokratái és a pénz utáni hajsza hagyományai révén egy század alatt hírhedtté vált. A korinthoszi jelző bűnös életet félmjelzett. Az Akro-Korinthosz tetején Afrodité temploma állt, s ott ezer papnő teljesített szolgálatot. Szükségesnek tartom ecsetelni Korinthosz erkölcszelenségét ahhoz, hogy megérthessük Pálnak a Korinthoszból alapított gyülekezetekhez írott levelek jelentőségét.” (H.V. Morton: Pál apostol nyomában, 392-393. o., válogatott részek)

Pálnak oly sokat kellett küzdenie e fiatal gyülekezetért. Azt is tudjuk, hogy sok bántalmazásban is része volt e városban. Nemcsak kívülről érték támadások: a helyi zsinagógából egyszerűen elkergették. Igaz, a zsinagóga vezetője hitre jutott, de a többség elzavarta. Pál ezután a pogányokhoz indult az evangéliummal. Sok volt a vita, a nézeteltérés a gyülekezeten belül is, miként az egy fiatal gyülekezet életében lenni szokott. Itt a külső negatív hatások következtében még hevesebb viták zajlottak, például a keresetséggel, úrvacsorával, házasságon kívüli kapcsolatok kérdésében. Pál azonban nem az az ember, aki feladna valamit. A nehézségek ellenére sem adta fel szeretni és óvni e gyülekezetet. Erről szól mindkét hozzájuk intézett levele. Erre inti a rábízottakat: soha ne adják fel a szeretet útján járást! Minden dolguk, mindig szeretetben menjen végbe!

A HIT GYŐZELME A PRÓBÁKBAN

Ez az igevers olyan, mint egy tükör: megmutatja egész életünket. Bele merünk-e tekinteni?

Engem nagyon elgondolkodtatott. Arra késztetett, hogy visszapihlantsak eddigi uta-

mon: vajon betartottam-e, amit oly régóta kér tőlem az Úr?

Egyszerre biztat és figyelmeztet ez a mondat. Nézzük meg hogyan:

Az embernek szüksége van biztatásra. Hajlamosak vagyunk ugyanis az elcsüggedésre. Azt gondoljuk, hogy ha van hitünk, akkor nem érhet bennünket baj. Betegség, kudarc a munkákban, vagy munkanélküliség, vagy más gondok. Pedig Krisztus nem ígért ilyesmit. Csak annyit ígért, hogy ha Őrá építjük az életünket, Ő velünk marad minden napon, és a bajok fölé tud emelni minket, hogy hitben járjunk ne pedig látásban.

Nem tudom a kedves testvérek hogy vannak velem, én amióta komolyabban veszem a Szentírásban leírtakat, azóta szinte még nehezebbnek élem meg a hit útját. Jó értelemben véve, mert ez a nehézség ja-

Könnyű a templomban, a Bibliát olvasva egy ígén elmélkedni. Azután az élet, a gyakorlat megmutatja: még mindig ugyanúgy felfortyanunk, ha nem adnak nekünk igazat, még ugyanúgy kihoz a sodrunkból, ha a gyerekek veszekednek, még ugyanúgy megszóljuk magunkban a szomszédokat. Az ige azonban nem hallgat, szól, türelmesen, kitartóan: „Minden dolgokat szeretetben menjen végbe!” S ha egyszer pont akkor jut eszünkbe, amikor hözöngünk, és le tudunk állni, bocsánatot kérve a páruktól, akkor már nem szólt hiába. Nagy-nagy biztatás ez az igevers.

Higgyétek el: Pál apostolnak sem volt könnyű élete. Bebörtönözték, megkövezték, kicsúfolták, ő mégis ment és hirdette Krisztus ügyét. Még az olyan nehéz városokban is, mint Korinthosz. Nem is tehetett másként: Krisztus iránt érzett féltő szeretet vezérelte mindig minden körülmény között. Semmi

vamra válik. A lelkiismeretem sokkal éle-
sebben működik, sokkal kifinomultabban. Olvasom a Szentírást és átélem: már megint engem figyelmeztet Isten, hogy valamit nem jól tettem, valamit másként tettem, mint kellett volna. Például túloztam, vagy valakit magamban megítéltem. Ilyenkor mindig jön a felülről érkező figyelmeztetés. Igazából ezt meg kellene köszönni – ahogyan utólag meg is szoktam –, mert tudom: nevel az Isten. Miként a jó szülő, szeretetből nevel, hogy a világgal együtt el ne vesszünk.

Lehet, hogy a kívülről jövő próbák is sokasodnak. Talán egy betegségen keresztül, mely próbára teszi hitünket, erőnket. Talán egy munkahelyi, vagy egy családi konfliktus az, ahol megéljük: bizony a szeretetben megmaradni egyáltalán nem olyan könnyű.

más nem volt számára fontos, mint hogy engedelmessédjén Urának. Van ám mit tanuljunk Pál apostoltól, nekem legalábbis van.

Pedig biztos vagyok benne, hogy időnként Pál is hibázott. Ember volt. Hibázott, tévedett. Időnként rendkívül indulatos lehetett. Nemcsak önmagával, de másokkal is túl szigorú. Tudjuk például, hogy második miszsiói útjára Márkot nem is akarta magával vinni egy nézetkülönbség miatt és ezért elvált Barnabástól, aki Márkkal indult el, ő pedig Szilászt választotta maga mellé. Később, idős korában azonban már megbánta Márkkal szembeni magatartását. Azonban volt benne valami, amit megtanulhatunk: képes volt arra, hogy ezeket a hibákat belátva tanuljon – mert csak ilyen szívvel lehet haladni Krisztus útján.

Az életünk során sokféle butaságot követ el minden keresztény.

Sokszor pusztán jó szándékból. Sokszor csak utólag értjük meg. Így voltam én az asztrológiával. Azzal akartam segíteni másoknak, hogy elkészíttem a horoszkópjukat. Menynyire hálás vagyok az Úrnak, hogy időben azt mondta: állj! Hagyd abba! Most már tudom, hogy ezzel a tapasztalattal haladhatok tovább az Ő útján, és óva inthetek mindenkit, hogy hasonló dolgot tegyen. Az Úr olyan csodálatosan működik: bűnbánatra segít, hogy legközelebb másként cselekedhessünk, de nem enged el, mert szeret bennünket.

AZ EMBERI SZÍV ISMERŐJE

Azt is átélhetik Jézus követői, hogy miként Korinthusban, vagy bármely nagyvárosban milyen sokan gondolkodnak másként. Nem keresztény módra. Milyen sokszor átélhető volt ez már a történelem folyamán. A kereszténység hajnalától kezdve évszázadokon át az árral szemben haladt Krisztus Urunk csodálatos ügye. A Római Birodalomban évszázadokon át tildőzték és pusztították követőit, akik ezért eleinte csak katakombákban bujdosolva, titokban találkozhattak egymással, és hosszú-hosszú időn át csak titokzatos jelzésekkel, mint például a falra festett hal ábrájával adhatták egymás tudtára: léteznek. (Ugyanis az *ixthusz* görög szó magyarul halat jelent: Jézus Krisztus Isten Fia Megváltó görög fordításának anagrammájával – vagyis szókezdő betűivel.)

Az evangélium ügye azonban nem állhatt meg. Isten nem engedte. Itt van közöttünk e felborult értékrendű XXI. században is! Pedig egyre többen hajlamosak nagyobb hangsúlyt fektetni a pénzzel megszerezhető anyagi világra, a nyegleségre és a felszínességre, mint arra a lelkeségre és tartalomra, melyet csak Isten adhat a szívbe. Azonban rajtunk is áll, hogy a reánk bízott kincset tovább merjük-e, tudjuk-e adni, azáltal, hogy engedelmeskedve Isten szavának nem adunk fel szeretni, jót tenni, akkor sem, ha emiatt baleknak, szentfázéknak, vagy idealistának titulálnak.

„Minden dolgod szeretetben menjen végbe!” – szól az örök biztatás minden kor

keresztényei számára. Tehetjük ezt ma is, a XXI. század hajnalán. Úgy valahogy, ahogyan jeles igehirdetőnk, *Cseri Kálmán* fogalmazta meg: mintha a hívő élete egy hajó lenne, mely a tengeren (vagyis a körülötte élő világban) utazik. Nem kerülheti el a tengert, anélkül létezni sem tud, de arra vigyáznia kell,

hogy a tenger vize ne folyék bele a hajóba.

„Minden dolgod szeretetben menjen végbe!” – kér minket Isten igéje. Olyan jó, hogy a mi Mennyei Atyánk úgy szól hozzánk, hogy tudja, ismeri életünket. Ő jól tudja, hogy nem kell mindannyiunknak misszionáriusnak, vagy igehirdetőnek lennie! Akár a házimunka, a kert felásása is lehet nagy kincs az Ő országában, ha azt az Isten iránti hálával tudtuk megélni és végrehajtani, vagyis ha azt az igazi szeretet vezérelte.

Másrészt azonban figyelmeztetés is e mondat! Arra irányítja tekintetünket, hogy az élő Úr a szívek ismerője. Ő nem azt nézi, ami a szem előtt van, hanem azt, ami mélyen el

van rejtve a szívünkben. Dolgaink indítékát, rugóját, a mélyben rejlő magvát látja. Mindennek. Nemcsak a nagy tetteknek, melyekre büszkék vagyunk, hanem azoknak is, melyeket senki sem lát. Ezért nyomatékos az a kicsi szócska, hogy „*minden*”. Mert háborzongató, ha belegondolunk: minden számít. Minden kimondott szó, minden tett, minden. Minden szavunkat, tettünket döntés előz meg. Sokszor szinte olyan gyorsan döntünk, hogy észre sem vesszük. Bárcsak tudnánk jó döntéseket hozni. Szeretetből fakadó, az Úrra hallgató döntéseket. Ezért írja Jakab apostol, hogy az igazán tökéletes ember, aki még a nyelvével, a szavaival sem vétkezik.

Még egy nagyon fontos dologra figyelmeztet bennünket ez az igevers, mégpedig arra, hogy nem lehet mindent megtenni a szeretet címkéje alatt. Pedig hajlana ám erre az ember. Ha nem kéri ki imában, nem beszél meg igazán Istennel. Sokszor hajlamos az ember csalárd szíve arra, hogy úgy akar szeretni, hogy az ellenkezik Isten Igéjével. Gondoljunk például csak azokra az országokra, ahol engedélyezik már a homoszexuálisok házasságát. Pedig a római levélben Isten világosan megmondja erről a véleményét. Soha nem lehet úgy helyesen szeretni és a szeretetet megélni, hogy az ellenkezik az Igével.

Igen, figyelmeztet bennünket ez az ige arra, hogy vigyáznunk kell, szeretetből butaságokat is el lehet követni. Ez nem mentség. Lehet rosszul szeretni, féltékenyen, elkényeztetve, önzőn – csak magunknak akarva. Ha nem így lenne, nem lenne annyi veszekedés, civakodás és válás sem. Nem jól szeretünk. Sokszor, de sokszor nem jól szeretjük egymást és emiatt sok sebet is ejtünk egymáson.

Tapasztaljuk ezt egyre inkább a most felnövekvő nemzedéken, a ránk bízott gyermekeken. Nemcsak hazánkban, hanem tőlünk nyugatra, a jóléti társadalmakban is. Bizony, el lehet rontani saját gyermekeinket is azzal, ha rosszul szeretjük őket. Ha nem figyelmezzük őket, ha mindent rájuk hagyunk. Lassan már a számítógép neve a gyermekeinket. Pedig mi vagyunk ezzel megbízva. Nem az szereti jól gyermekét, aki mindent megenged neki, hanem az, aki megtanítja időben a rendre, a szabályokra és a korlátokra is. (Ez különösen fontos üzenet a mai kor embere számára, amikor egy iskolában szinte már alig lehet fegyelmezni a csemetéket, átvitt értelemben szólva már-már eszköz sincsen a pedagógus kezében.)

Ahogy azt Gyökössy Bandi bácsi is megfogalmazta, a szeretet mindig sok lemondással jár. Az embernek meg kell tanulnia lemondani önmagáról – a másik javára, azért mert Krisztus ezt kéri tőlünk. Édesanyák, édesapák, de sokszor átélték ezt, ha helyesen szeretitek a rátok bízott gyermeket! Sokszor nem azt teszitek többé, amit szívesen tennétek. Mert talán pihennétek, aludnátok, ugye? Ehelyett ápoltok, éjtel a kiságy mellett ültök, főztök, mostok, dolgoztok a családért, és még

akár így nyáridőben sem pihentek úgy, ahogyan egykor. Ha majd visszatekintetek, akkor meglátjátok: így volt a helyes, ez hozott gyümölcsöket. Ezzel tettétek Isten akaratát. Aki pedig a könnyebb utat választotta, és mindig a tévé, vagy a számítógép elé ültette a gyermekét, az majd mást is fog kapni.

A LEGNAGYOBB AJÁNDÉK

Kedves testvéreim, mindenképp előtt pedig azért figyelmeztetés e mondat, hogy megértjük: magunktól, emberi erőből mi nem tudunk így szeretni. Feltételek nélkül, meg-

bocsátva minden körülmény között egyedül Isten tud szeretni, ahogy azt megmutatta felénk Jézus Krisztusban.

Igen, a szeretet útja a bűnvallással és a bűnbocsánattal kezdődik. Könnyekkel sokszor. Ahogyan a gyermekek is sírva jönnek e világra. Mert ha megértjük, mennyire magunk körül forgott csak az életünk, akkor elszégyelljük magunkat. Amikor megértjük, hogy Isten az, aki várt ránk, amikor elkezdjük látni, mit is tett Jézus Krisztus, amikor megértjük, hogy ezzel valóban és teljesen mindent, de mindent megtett értünk. Onnantól fogva már nem magunknak akarunk élni, hanem másokért, ahogyan a mi Urunk tette. Jézus Krisztus azonban nemcsak példa a szeretetben. Annál sokkal, de sokkal több. Ő maga az út, aki velünk van lépésről lépésre.

Igazából ez a legnagyobb kincs, amit átélhetünk földi életünk során, a legnagyobb ajándék: hogy nem nekünk kell erőlködvé, botladozva, fogsíkkorgatva megfelelni mindenféle mércének szeretni tudásunkkal, vagy nem tudásunkkal, hanem Ő maga hajol le hozzánk és segít úgy, hogy ha egyszer igent

mondtunk Neki és felvállaltuk azt, hogy követőivé válunk, akkor szívünkben élve megtanít bennünket szeretni.

Aki azt gondolja, hogy így könnyű – az téved. Nem lesz ez mindig könnyű, és nem is megy egycsapásra. Sokszor leszünk még így is szeretetlenek. Sokszor fogunk még így is rossz döntéseket hozni. Sokszor fogunk még magunknak kedvezni. Sokszor leszünk még így is türelmetlenek, de valami mégis elkezdődik bennünk. Ezt hívja a Biblia megszentelődésnek. Krisztus igazi követői mind átéljük ezt: ha valóban megnyitottuk szívünket Szent Lelke előtt, akkor Ő szeretni fog tanítani bennünket. Csiszolgatva, formálgatva, alakítgatva, mint szobrász a művét, de elvégzi bennünk az Úr, amit el kell végeznie.

Van ennek még egy nagyon fontos feltétele: olvasnunk kell hozzá a Szentírást. Nagyszerű dolog ám, ha átítődik veled az életünk. Ha megismerjük belőle Isten bölcsességét, szeretetét, kegyelmét. Olyan titokzatos módon tanít és vezet bennünket Isten Szent Lelke, hogy kellő időben és helyen eszünkbe juttatja majd az ott leírtakat. Ott és akkor, amikor kell. Ez pedig nem lehet többet látszat-élet. Nem lehet képmutatás. Isten Lelke nem fogja engedni.

Úgy gondolom még hosszú-hosszú időn át lehetne arról beszélni, mire tanít bennünket ez az egyetlen rövid igever. Hadd fejezzem be mégis azokkal a szavakkal, melyet Pál apostol ugyanennek a gyülekezetnek, ugyanabban a első korinthusi levélben Isten Lelke vezetésével leírt:

„A szeretet türelmes, jóságos, nem irigykedik, nem kérkedik, nem fuvalkodik fel. Nem viselkedik bántóan, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a rosszat. Nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal. Mindent elfedez, mindent hisz, mindent remél, mindent eltűr. A szeretet soha el nem múlik.” (1Kor 13,4-8b)

Ilyen magas a mérce? Igen. Azonban nem vagyunk benne egyedül. Velünk van az Úr, ha igazán döntöttünk Mellette.

Ámen.

Sebestényné Jáger Orsolya lelképásztor

SEBESTÉNY-JÁGER ORSOLYA

**BETEG EMBER IMÁJA
(Jer 17,14)**

Ezer könny mossa, marja arcomat, gyógyíts meg, Uram, akkor meggyógyulok.

Olykor még a létezés is fáj.

Szabadíts meg és megszabadulok.

Nem tudhatom, adsz-e gyógyulást, de hinni tanítod jelenléted.

Bennem partot érnek hullámmain.

Csak Téged dicsérlek.

**A MEGGYÓGYÍTOTT ASSZONY
(Jn 8,1-11)**

Úgy állt ott, mint kit tetten értek, vétke tudatában a Templom udvarán, kusza évek fonálával átszőtt skarlátbetű volt egy lángoló ruhán.

Megrettent élőlény, aprócska vadállat, szemük szigorában el nem bújhatott, lehullt kezekkel kisemmizve várta köveik záporát, csak hadd lehessen halott.

S mert Ő nézett rájuk a legszentebb tükrökből, sorra a vének kimentek a körből, Jézussal szemben csak az asszony maradt, s nézték a vének mindinkább távolabb:

amint a Szó a szívéig elér, meggyűrt ruhája úgy lesz hófehér, s homloka ívén a kegyelem fénye van - „Nem akarok többet vétkezni, Uram.”

VISEGRÁDI EMLÉK

Nekem sokat jelentett a kanyargó idő a kőrisek alatt, hol csöndes forrás vizén sodródott tovább a pillanat.

Szép volt az esték magába forduló, halk nesze, míg titkokat vont közénk az éj égvýúrús erezete.

Sokat jelentett a szó, gyógyítva hullt, mint októberi eső: Még visszatérhetnek Hozzád a messzire tévedők.

90. ZSOLTÁR MÓZES IMÁDSÁGA

1. Urunk! Nekünk biztos hajlékunk voltál,
Mégóvtál nemzedékről nemzedékre.
Mielőtt hegy nőtt fel a sík vidékre,
Te már a világ felett uralkodtál.
Hatalmad kiterjesztetted a földre;
Te úr vagy, és úr leszel örökre.
2. A halandó embert a földi porba
Visszatérítetted, mert ez a parancsod:
Térjetek vissza, akik porból vagytok!
Ezer év leperreg előtted sorba,
S annyi, mint egy nap elmúlásában
Vagy egy órváltás az éjszakában.
3. Ha a mi éveinket elragadod,
Olyanok lesznek, mint álom reggelre,
Mint a mezőnek felnövekvő fűve:
Hajnatra Te szép virágba borítod,
Aztán mint halad a nap előre,
Megfonnyad, s száraz gaz lesz belőle.
4. Bizony elműnk nagy haragod miatt,
Indulatod miatt megsemmisülünk;
Leplezetlenül áll előtted bűnünk,
S jól ismered, mit vétkeztünk mindennap.
Arcod előtt mi rejtett bűneink
Nyilván vannak, és titkolt vétkeink.
5. Ha ránk zúdítod kemény haragodat,
Napjaink, éveink, rövid életünk,
Mint egy sóhajlás, úgy múlnak el velünk.
Adsz hetven évet vagy talán nyolcvanot,
Hiábavaló annak nagy része,
Eltűnik, hogy alig vesszük észre.
6. Ki tudja, hogy milyen kemény haragod,
És hogy milyen félelmetes minékünk
Felháborodásod, mitől rettegünk?
Ezért taníts számolni minden napot
Olyan formán, hogy bölcs szívhez jussunk,
És megérthessünk téged, bölcs Urunk!
7. Urunk! Fordulj hozzánk! Meddig késeled még?
Arra kérünk, szolgáládon könyörülj.
Reggelenként, mikor a nap felderül,
Könyörgünk, hogy hozzánk akkor kegyes légy,
Örül, s imát zeng neked a lelkünk.
Kérünk, mindenkor maradj mivélünk!
8. Kérünk, hogy örvendeztes meg bennünket,
És annyi napon át megvidámsítsál,
Ahány napon át eddig megaláztál,
S annyi éven át vidítsd fel lelkünket,
Ahány éven át gonosz volt sorsunk,
És nyomorúságban szomorkodtunk!
9. Tetteid mindig láthatók legyenek
Szolgáládon, és a te méltóságod!
Legyen velünk a te jóindulatod!
Szeretetét érezhessük Istennek!
Kezünk munkáját tedd állandóvá,
Amit alkotunk, maradandóvá!
Soós László fordítása

„Eredj el, a te hited megtartott téged.”
(Márk 10:52)

A MEGNYÍLT SZEMŰ EMBER

Kevés olyan emberrel találkoztam, aki az életben forgolódva ne tartotta volna magát bölcsnek, aki jól látja és ítéli meg a világ dolgait. Csupán a telő napok és az események tették számára világossá, hogy tévedett, rosszul mérte fel a helyzetet. Ezt vagy tagadja az ember, vagy bevallja, de tény. A 90. Zsoltár, Mózes imádsága egy olyan ének, mely az élet dolgaira egészen másként tekint. A IV. Mózes 12:8-ban ezt olvassuk: „*Szemtől szembe szólok övele, és nyilvánvaló látásban; nem homályos beszédek által, hanem az Úrnak hasonlatosságát látja.*” Megadott neki, hogy Isten hívásának engedve, akarát magára elfogadva, hűséggel tegye, amit tenne kellett. Maga az Úr jelentette ki róla a 7. versben: „*az én egész házámban hív.*”

Mózes nem csupán az események felszínét látta az ember életében és a világ történéseiben, hanem mögé-, még inkább „fölé”-látott. Látta a Teremtő, a Gondviselő, a Megváltó és Megtartó Istent, Akinek az akarától függ a mindenség léte és nem-léte. Aki nem szórakozásból, de mégis a maga örömeire alkotott mindent, teremtette az embert.

Milyen nehezen viseljük, amikor valaki, akire számítottunk, akire szeretettünket szórtuk – sokszor pazarlóan –, hálátlaná lett, más lett a „barátja”. Az ember Istennel bánt így, mert „*Mid van ugyanis, amit nem kaptál?*” – kérdezi Pál az I.Kor.

4:7-ben. S valóban! Isten megalkotta a világot, aztán az embert, és adta neki Önmagát, egészen pazarló szeretettel. A „barátként” jelentkező Sátán miatt a világosságából sötétségbe jutó ember egyre kevésbé „látta” Istent. Lelki szemei elhomályosodtak, az életről, s annak dolgairól hamis látása lett. Kezdte magát, eszét tenni az Isten helyébe, s ma már azt hiszi, hogy ő irányít mindent: Is-

tent, a természetet, a történelmet, hogy aztán döbbenet nyíljon rá a szeme: tévedett! De legyen hála ezért az Istennek!

Az Őszösvetség idején, Jézus korában és ma is vannak megnyílt szemű emberek, akiknek Isten Egyszülött Fia levette szemükről a hályogot. Ő, a világ Világossága, megláttatta, hogy kicsoda Isten és kicsoda az ember. Értethetjük, hogy „méltoék” vagyunk Isten haragjára, s azt is, hogy „nem késik!” Könyörült – a golgotai kereszt rá a bizonyíték!

Mózes királyi, világi udvarban nőtt fel, onnan hívta ki Isten. Mi is egy ugyanolyan pogány világ gyermekei vagyunk mind egytől egyig. „Jézus hívása hangzik, az ige hogyha szól...” – mondja az ének. Indulni kéne, beállni Jézus mögé, követni Őt engedelmesen és hálás szívvel, mert könyörült! A földi létnek, bár vége lesz, de vár az égi rész. Várja a megtérteket, a híveket, akik hűségesek – mint volt Mózes. Merte kérni,

hogy legyen az Úrnak, a mi Istenünknek jó kedve rajtuk, és kezük munkáját tegye állandóvá! (17) Mi is járulhatunk Hozzá! S az, aki süket és vak volt, nem értette Istent – azt sem, hogy miért bűnös ő –, amikor Vele találkozott, látni és hallani fog! Világos lesz minden, amit az Ő Szentlelke végez el bennünk. A vakon született ember, miután találkozott Jézussal – Akiről akkor szinte még semmit sem tudott –, megtette amit mondott neki – és látott. A számonkéréskor így szólt Róla: „...egyed tudok, hogy noha vak voltam, most látok.” (János 9:25).

Aki olvassa e sorokat, áldja Őt, ha már újjászülethetett, s aki még nem, azért, mert Bartimeusként kérheti: add, Uram, „*hogy lássak!*”

Pap Lászlóné lelkipásztor

„ISTEN, KÉRLEK, GYÓGYÍTSD MEG ŐT!”

4Mózes 12,13b

Hányszor hangzik el ajkunkról ez a kétségbeesett kiáltás! Mégis ez hangzik el utoljára az ember szájából, mikor már mindent megpróbált és semmi sem segített.

Három dolgot nem nélkülözhetnek az emberek: ezek a Kenyér, az Egészség és a Remény.

Ha ezek nincsenek, akkor az ember hajlamos a kesergésre, semminek sem tud örülni, minden rossz neki, nem lát értelmet az életének, üresnek találja az életét, reménytelennek a jövőjét...

Az éhség a test sorvadása; a fájdalom meggyűlölteti a testet; a kétségbeesés – nem várni többé jobbat, vigasztalást, enyhülést – mindennek elveszi minden ízét. Minden értelmét a létezésnek és minden értelmét a cselekvésnek.

Jézus megadta mindhármát és még többet is annál!

Azok között, akik követték őt a pusztában és a hegyeken, kiosztotta az anyagi kenyeret és a lelki kenyeret. A köveket nem akarta kenyerekké változtatni, ellenben megtette, hogy az igazi kenyerek elegendők legyenek ezer meg ezer embernek. És a köveket, amelyeket az emberek keblükben hordoznak, szívekké változtatta, amelyek szeretnek.

És nem utasította el a betegeket, Jézus nem önkínzó... Nem hiszi, hogy a fájdalom szükséges a bűn legyőzéséhez. A bűn rossz és ki kell irtani, de a fájdalom is rossz. A régi zsidók a betegségben csupán a büntetést látták, a keresztyének ezenfelül a megtérés esz-közét látják benne.

Jézus az Életet megóvni jött, és nem eltiporni.

Ha beteg szegődik mellé, meggyógyítja. Az Ő küldetése az, hogy elűzze a lelki fájdalmat, meghozza a lelki örömet. De ha útja közben alkalma akad elűzni a testi fájdalmakat is, enyhíteni valami kint, helyreállítani a lélek egészségével együtt a test egészségét is, nem tér ki előle. Több ízben is elárulja vonakodását, mert nem ez az Ő „mestersége”. Az Ő célja sokkal magasabb, és nem szeretne a nép szemében holmi kóbor csepürágónak, vagy annak a földi messiásnak látszani, akit a legtöbben várnak. Végül is azonban a szeretet kényszeríti, hogy megszüntesse a test bajait is.

Mikor az egészségesektől járt utakon szembe jönnek vele, tízen a bélpoklosok, a visszataszító, eltorzult, szörnyű bélpoklosok, és látja azt a sápadt daganatot, a varokat rongyos köpenyükön keresztül, és azt a kiütéses, foltos, felhasadozott bőrt, az összeaszott és ráncos bőrt, amely elcsúfítja a szájukat, be-süllyeszti a szemüket, megduzzasztja kezeiket, nyomorúságos kínlódó kísértetek, akik elől mindenki kitér, akik ki vannak közösítve mindenhol, akik undort keltenek mindenki-ben, s örülhetnek, ha van egy darabka kenyere, egy vizes bögréjük, valami ütött-kopott konyhó fődél gyanánt, ahol álomra hajthatják fejüket. Dagadt és pattanásos ajkaik csak üggyel-bajjal nyögnek ki egy-egy szót, és Tőle – akiről tudják, hogy hatalmas a szavakban és a cselekedetekben –, Tőle kéri a segítséget, a gyógyulást, a csodát, hogyan térhetne ki előlük Jézus, mint a többiek, hogyan tudná nem meghallani őket?

A nyavalyatörősek, akik a föld porában fetrengenek, merevgörcsbe fagyott arccal. Megszállottak, akik a romba dőlt sírboltok között üvöltenek, züllött, kivert, kétségbeesett kutyák módjára. Paralitikusok, ember-roncsok, amelyek éppen csak annyit éreznek, amennyi elég ahhoz, hogy szenvedjenek. Vakok, akik emelt fővel, merev szemmel mennek, születésüktől fogva. A világ nem egyéb számukra, mint a sötétség, kezükkel tapogatnak csak, az örök magányosok, akik nem ismernek egyebet a napból, csak a meleget és a tüzét. Hogyan mondhatna Jézus nemet ennyi nyomorúságra?

Jézus gyógyít, de nincs benne semmi a varázslóéból vagy az ördögűzőéből. Nem folyamodik ráolvasáshoz, varázsszerekhez, füstölőkhöz, misztériumokhoz. Nem hívja segítségül sem az égieket, sem az alvilágiakat. Elég neki egy szó, egy hangos kiáltás, egy szelíd hang. Elég az Ő akarata és annak a hite, aki hozzá könyörög. Mindegyiktől megkérde: hiszed-e, hogy ezt megcselekedhetem? És miután a gyógyulás megtörtént: menj, „a te hited megtartott téged...” (Márk 5,34).

Jézus gyógyításainak a jellege kettős. Nem csak a testeket gyógyítja meg, hanem a lelket is.

Amikor János a börtönbe zártan elküldte

két tanítványát, hogy kérdezzék meg Jézust, vajon ő-e az, akit várnak, vagy mást kell várniuk. Jézus így felelt nekik: „Elmenvén, jelentsétek meg Jánosnak, amiket hallottatok és láttatok” (Máté 11,4b).

A vakok látnak, a sánták járnak, a poklosok tisztulnak, a siketek hallanak, a halottak feltámadnak és a szegényeknek az evangélium hirdetik.

Jézus az orvos és szabadító.

Jézus a boldogság profétája, az élet kezese, azé az életé, amelyet érdemes élnünk.

A csodák nem egyebek, mint az ő Ígéretének zálogai!

„Kelj föl, és menj el, a Te hited megtartott téged.” (Lukács 17,19)

Kurfis Imre

SÍK SÁNDOR NE FÉLJ!

Ember, ne félj a rossztól!
Arkangyal áll a poszton,
Van, aki hallja hangod:
Szabadítás a gonosztól.

Ne félj a fájdalomtól:
Nem kontár kése koncol,
Próbált sebész az Isten;
Megíjfozol, ha boncol.

A bűnt se féld: a pázsit
Gyomot is hajt, ha ázik.
Ravaszművész az Isten:
A rossz is jót csírázik.

Még magadat se féljed:
Isten kezén a mérleg.
Ha még oly semmi volnál:
Majd megnagyít a Lélek.

Ha napba, holdba lónek,
Örülj a szép erőnek:
Minden javára munkál
Az Istent szeretőnek.

A kék magasba nézz föl,
Ne kérdd, hogy meddig érsz föl.
Egyet pillant az Isten,
És egész lesz a részből.

A halál is csak ennyi:
- Ne félj elébe menni -
Édesapád az Isten,
Röpül eléd, ölelni.

(1960)

„Fiam, figyelj szavamra, hajtsd füledet mondásaimra! Ne téveszd szem elől, őrizd meg azokat szíved mélyén, mert életet adnak azoknak, akik megtalálják, és gyógyulást egész testüknek.” (Péld 4,20-22) Így mondja az Ige, melyben Isten szól hozzánk. Isten szava, ha valaki figyel rá és megtartja, életet ad, a testnek gyógyulást. Nem arról van szó, hogy minden orvos eldobhatja a sztetoszkópját, mert elég volna csak kinyitni a Szentírást, és minden beteg rögtön meggyógyul, hanem azt jelenti, hogy az Ige a leghatékonyabb orvosság minden betegségre, amit Isten, a legfőbb orvos ír fel a beteg embernek. „Mert én, az Úr vagyok a te gyógyítód.” (2Móz 15,26b)

Ez a történet, melyet Rucz Attila testvérünk mond el betegségéről és gyógyulásáról, azt erősítheti meg bennünk, hogy megáll az Istennek Igéje, Ő mindig megtartja a szavát, mert ha kinyújtja kezét gyógyításra, jelek és csodák történnek. Mert olyan orvos Ő, Aki erőtlenségeinket is elhordozza, úgy gyógyít meg betegségünköt, hogy magára veszi azt. Egyszülött Fiát adta, hogy a mi betegségeinket viselje, a mi fájdalmainkat hordozza. Jézus Krisztus sebei árán gyógyulunk meg, pedig vétkünk miatt kapott sebeket. „...mégis meggyógyítom, vezetem őt” (Ézs 57,18) – mondja az irgalmas Doktor. És a meggyógyított ember ajkán megterem a hála gyümölcse, és dicsőíti gyógyítóját: „Az áldott orvos közeleg, a drága főpap: Jézus ... Szívemben is zeng e dal: Jézus, Jézus, Jézus!”.

tokkal, mint például a kerekesszékekkel való közlekedés a kórház területén. 2012 májusában kerültem haza. Na, akkor nagyon el voltam keseredve, pedig már úgy jöttem haza, hogy azzal az „aknakeresővel” tudtam közlekedni, vagyis a járókerettel, sőt, akkor már megvolt a hárompontos botom is.

■ Ez alatt a hosszú idő alatt volt időm gondolkodni is.

■ Én korábban nem tulajdonítottam túl nagy jelentőséget a létezés spirituális oldalának, de ami velem történt, gyökeresen megváltoztatta a viszonyomat Istenhez. Beléptem az életembe. Azzal kezdődött, hogy László atya, az intézet katolikus kórházlelkésze miséket tartott a kápolnában. Ő volt az egyik, aki nagyon sokat tett azért, hogy megértsem, valójában mi történik velem. A másik pedig egy pünkösdista munkatársam volt. Bejött hozzám, és megkérdezte tőlem, hogy zavarna-e, ha elhozná a Szentírást, és elkezdené nekem Jézus Krisztusról beszélni. Elmondta, hogy a gyülekezetének imaközössége imádkozik értem. Meg kell mondanom, ez igazán jól esett akkor nekem.

Amikor kikerültem az intézetből, akkor kerestem meg Nyilas Zoltán tiszteletes urat itt Pomázon. Elmondtam neki, hogy ebben a helyzetben vagyok, és a segítségét kértem, hogy kimenekülhessek ebből a helyzetből. Megkérdeztem a tiszteletes úrtól, hogyan kell ezt csinálni. A tiszteletes úr ajándékozott nekem egy Bibliát, aminek nagyon megörültem, mert azt már a sajátomnak tudhattam, hiszen a feleségemnek, Ágotának volt már, de nekem nem.

Én egy materialista embernek tartottam magam, ami amúgy azért érdekes, mert hallottam egy számomra nagyon kedves zenész kollektíva feldolgozásában egy Hamvas Béla szöveget, ami úgy kezdődik: „Amikor az ember materialistává lesz...” Ez arról szól, hogy a materialista ember azt hiszi, hogy a világ anyagból lett és van, és ehhez az anyaghoz ragaszkodik, ebbe kapaszkodik. Azonban egy ponton homályosan megérzi, hogy

■ Néhány éve még kerekesszékekben láttalak, amikor istentiszteletra jöttetek, aztán járókerettel, majd idővel egy háromágú bottal, és örömmel tapasztalom, hogy most már nincs szükséged semmilyen segédeszközre a járáshoz. Szemmel látható a gyógyulásod előrehaladása. Hogyan kezdődött a betegséged, mi történt veled?

■ Amit legelőször el kell mondanani, az az, hogy tudomásul vettem, hogy ez, amiben vagyok, nem betegség, hanem egy állapot. Ennek megértése nagy lendületet adott nekem az Isten felé vezető úton. Eleinte nem így gondoltam.

Ami velem történt, az egy agyi érkatasztrófa, stroke, annak is a vérzéses fajtája. A népnyelv ezt agyvérzésnek hívja. Ez két és fél évvel ezelőtt történt velem, még nem töltöttem be a harminchét évet. 2011 novemberében megszületett harmadik gyermekünk, Kamilla Róza, és eljöttem három hét szabadságra. Abbahagytam a dohányzást, elkezdtem futni, aztán a szabadság letelte után visszamentem dolgozni még arra az egy hétre, ami karácsonyig tartott, ám rögtön az első munkanapon már az idegsebészetem voltam. Az agyvérzésem súlyos fokú volt, amit az emberek – így mondták nekem – nem nagyon szoktak túlélni. A zárójelentésen az szerepelt, hogy 20 x 30 x 50 mm a károsodott terület, körülbelül két gyufásdoboznyi térfogat. Orvosi nyelven jobb oldali törzsdüci vérzés volt. Az agynak ez a területe a törzs és a végtagok mozgatóidegeiért felelős. A test balfelét és a végtagjainkat innét mozgatjuk. Nem biztos, hogy ez a jó szó, de „szerencsére” vegetatív idegrendszeri részeket ez nem érintett, tehát a légzési, nyelési funkciók nem károsodtak. Tudomásom szerint mindenre emlékszem, de bármikor kiderülhet, hogy valamit elfelejtettem. Az emberi agy nagyon összetett szerkezet.

Közel egy hónapot töltöttem Zuglóban

az idegsebészetem, majd a kezelőorvosom kapcsolatainak köszönhetően sikerült engem áttelepíteni Budakeszire, egy rehabilitációs intézetbe. Ebben a helyzetben nem mond senki dátumokat, határidőt, kilátásokat, mindenki azt mondja, hogy inkább nem mond semmit. Jöttek hangok, hogy szedjek antidepresszánt, mert nélküle rosszul fogom érezni magamat, nemcsak a saját tudatom miatt, hanem az agynak van egy olyan tulajdonsága, ami hajlamos depressziót ébreszteni az ember érzelmi szintjein, csak azért, mert megsérült az agynak egy része. Organikus (szervi) depresszióknak hívják.

■ A rehabilitáció során újból meg kellett tanulnod a legalapvetőbb mozgásokat.

■ Igen, a rehabilitációs intézetben öt hónapot töltöttem, ahol megpróbáltak megtanítani az alapvető mozgásokra. Azzal kezdték, hogy megtanítottak ülni. Rengeteget kellett kerekesek székben ülni, ami nagyon fárasztó volt. Sikerült odáig eljutni, hogy meg tudtam ülni az ágyon, és ha jött a gyógytornász és meglökte a vállamat, nem dőltem el, mint egy zsák. Sikerült ülő egyensúlyt szerezni. Aztán folytatódott a felépülés további felada-

az anyag elfajult, eldobott, összetört, szellemi tartalom és értelem nélküli természet, amihez hasonlóan ő maga is ilyen lehullott, félredobott, csatornába és szemétdombra került valami. Amikor az ember átéli azt a pontot, hogy feladja a materializmusát, rájön, hogy a világ körülöttünk nem pusztán anyag.

Azt is meg tudom mondani, hogy mi indított. Abban az időben nagyon sokat gyógytornáztam, minden nap legalább egy órát, ami arra volt elég, hogy ne felejtsem el, amit az intézetben próbáltak fejleszteni rajtam. Valami minimális ismeretet föl-szedtem anatómiából. Nagyon segít az, hogy ismerem a mozgás mechanikáját, és hogy milyen a felépítése egy mozdulatnak. Kezdetben nagyon sokat segített, hogy ki tudjam nyújtani a könyökömet, hogy tudom, hogy működik, az izmok hogyan tapadnak a csontokhoz, és mi a mechanikai felépítése egy ilyen dolognak. Amikor végképp eldöntöttem, hogy a talán be sem valott darwinizmusomat feladjam, az akkor történt, mikor az anatómia atlaszban láttam egy ábrát arról, hogy milyen módon kapcsolódnak egyes izmok a combcsontunkhoz, amitől csípőtől lefele a combunkat minden irányban tudjuk mozgatni. Akkor fogtam föl, hogy az képtelenség, hogy a természet ezt így kikísérletezte magának. Tehát egy olyan igazán ötletes mechanikai megoldást láthatunk ott, amiről én még a műszaki végzettségem ellenére sem tudtam elképzelni, hogy ezt az evolúció kísérletezte volna ki.

■ *Tehát hinni kezdtl a teremtésben?*

■ Mondhatjuk így is, igen. Ugyanebben az időben nagyon intenzíven elkezdtem olvasni a Bibliát. Valóságosan megtapasztaltam, mennyire sokat segít az Ige befogadása abban, hogy a napi torna eredményes legyen. Ez egy

igazán hihetetlen dolog. Csak attól, hogy figyelmesen olvastam a Szentírást, napi szinten észrevehető eredmények kezdtek jelentkezni a gyógytornában. Illetve ha nem olvastam ezzel az intenzitással, akkor sokkal nagyobb erőfeszítést igényelt a feladat elvégzése. Ez ilyen közvetlen összefüggésként jelentkezett. Napi szinten tapasztaltam sikerélményeket. Az évszázadokon és a nyelvi fordításokon túl is – még a materialista számára is – képes az Ige teremtő, gyógyító ereje átkerülni a mindennapokba.

■ *Volt egy fizikai, testi síkja a gyógyulásodnak, és volt egy szellemi síkja. Mondhatjuk ezt így?*

■ Egy gyakran hangoztatott tétel szerint a dolgok fejben dőlnek el. Főleg a sportolók felé szokták

ezt a közhelyet hangoztatni: a sportteljesítmények fejben dőlnek el. A testi felépülésünk is fejben dől el. Félre ne értsük, nem valamiféle öngyógyításról beszélek most, valami ezoterikus hókusz-pókuszról. Azt nem tudom megmondani, hogy melyik volt az a pillanat, amikor felébredtem, és tudtam, hogy már nem vagyok materialista, illetve nem a természettudományos világképhez kötődök. Nagyon sokat olvastam az evangéliumokat, Jézus Krisztusból nagyon sokat merítettem.

■ *És nem merült fel benned, hogy miért adta számodra mindezt Isten?*

■ Volt, aki azt sugalmazta, vagy talán ki is mondta nyíltan, hogy miért tesz ilyet az Isten. Én ezt nem fogadom el. A rosszat nem Istennek tulajdonítom. Bármilyen is a kiváló oka, ami velem történt – leszámítva

a mozdulatlanság bénaságában töltött időt –, nem biztos, hogy ezzel én rosszul jártam. Én ebben a két és fél évben annyi mindent találtam magamban és másokban is. Nem mondanám a mai eszemmel, hogy ezt ki kellett volna hagyni az életemből. Nyilván van tapintatosabb módja is annak, hogy Isten rávegye bizonyos dolgokra az embert, de esetemben ez így történt, és nem vádolom semmivel, sőt, hálát érzek érte. Rávezetett arra, hogy a dolgok nem önmagukért történnek. Az agyvérzésemből sem azt emelem ki, hogy milyen rossz állapotba kerültem egészségileg, hanem azokat a momentumokra érdemes emlékezni, amelyek miatt azt érezhetem, hogy érdemes volt megélni. A betegségnek nem örül az ember persze, de annak, hogy az ember kimenekülhet belőle, és hogy közben az életszemlélete átalakul, megváltozik, csodálatos érzés.

Az igazán nagy tanulság számomra az, hogy igenis észre lehet venni minden nap, minden pillanatban valamit, amiért az ember ember. Amiért az ember hálás lehet. Hogy ezt ki mennyire meri kimondani, az egy másik kérdés. Én rájöttem, hogy lehet hálásnak lenni olyan apróságért is, hogy most ülök a teraszon, és érdekes dolgokról beszélgetünk. Ma például egy nagyon fárasztó gyógytornán vagyok túl, annak is lehet örülni, hogy a kínlódás és a fáradtság ellenére olyan dolgok történtek ma velem, amik nem biztos, hogy mással megtörténnek. Az, hogy ezek még az én felépülésemet is szolgálják, az még külön jó.

■ *Ki tudod tehát mondani, hogy mindez Istentől van?*

■ Igen. Én úgy szoktam este elaludni, hogy átgondolom az egész napot, és elmondom egy hálaimát az Úrnak. Igen, köszönöm, Uram, ezt a szép napot, amit együtt tudtunk tölteni Veled, és megadtad a mai napra is azt a sok apró csodát, amit Te tanítottál meg észrevenni. Hálás szívvel köszönöm ezt Neked, Uram.

Attila családja

Tudnunk kell megköszönni Neki mindent. Annak ellenére is, hogy nagyon keresem a helyemet. Most egy nehezebb időszakot élek meg, mert például nincs munkahelyem. De ez semmilyen módon nem befolyásolja a hitemet. Mélyen hiszek abban, hogy ebből én is és a családom is ki fogunk jönni.

■ *A Szentírás mely részei segítettek leginkább a gyógyulásban, tested és hited erősítésében?*

■ Abban a kezdeti, nagyon intenzív itthoni gyógyulási fázisban olvastam egyszer a vér-folyásos asszony történetét. Amikor Jézus azt mondja az asszonynak: „*a hited megtartott téged*”. Akkor engem nagyon szíven ütött ez a mondat. Ami nekem azt sugallta, hogy nagyon sok minden más nem is kell a felépüléshez, csak a hit. Ez volt annak a konkrét folyamatnak a kezdete, amikor átértékelődött bennem az Istennel kapcsolatos viszonyom.

A kereséshez kapcsolódik még egy ige, ami ismét nagyon megérintett, ez pedig a vakon született férfi esete. Amikor tanítványai megkérdezik Jézustól, büntetésből született ő vakon, talán apja, vagy anyja bűnei miatt? És erre Jézus azt válaszolja, hogy nem, hanem azért, „*hogy nyilvánvalóvá legyenek rajta Isten cselekedetei*”. En ezt megelőzően számos dolgot tudtam rosszul csinálni, de adatott egy második félidő, amelyben lehet a dolgokat másként is csinálni. A legfontosabb, hogy az ember kinyithatja a szemét, és körülnézhet magában és maga körül.

■ *Milyen változásokban nyilvánul meg az életedben az, hogy találkoztál Jézus Krisztussal?*

■ Az emberekhez való viszonyomban leginkább. Olyan jelenségek kezdtek megérinteni, amelyeknek lehet, hogy nem szántam volna azelőtt túl nagy figyelmet. Nagyon érzékenyen érint az esetekkel való találkozás. Most már tudom, hogy ezeknek az embereknek nagyon kis dolgokkal is meg lehet könnyíteni az életét, lehet egy jó napot szerezni nekik. Egyáltalán jó szívvvel, nyitottan hozzáállni az esetekhez. Ez nem nagyon jellemző a mai világunkra.

■ *Milyen tanulságokat összegeztél magadban hitre jutásoddal kapcsolatban, és mik a terveid, ha teljesen felépültél, hogyan folytatod tovább az életedet?*

■ Ezt még nem döntöttem el, de keresem magamban annak a lehetőségét, hogy tudnék az emberek számára hasznos lenni. Isten meg-

változtatta az életemet, egészen másként látja velem a világot, egészen másként gondolkodom a világról. Láttam, hogy Jézus Krisztus mit tett az életemben, ami megfordított bennem mindent, és felragyogtatta bennem a hitet.

Természettudományos neveltetésben részesültem, de mémmókként is az fogalmazódott meg bennem, hogy tudásunk végső pontján ott áll a hit. Ezt úgy értem, hogy a tudásunk, illetve annak majd minden aspektusa visszavezethető egy olyan pontra, amely tovább már nem bontható, amelynek végén meg kell jelenjen egy olyan motívum, amelyben az ember csak egyet tehet, kénytelen tudomásul venni, hogy ez az igazság. Amit nem tudunk felfogni sem, nem tudunk megérteni – hogy egy teremtett világban élünk. Egy ponton túl kénytelenek vagyunk elfogadni az Isten által az Ő Igéjében adott kijelentést, azért, hogy az addig felépített természettudományos szemléletünk ne dőljön össze egy pillanat alatt. Próbálhatjuk vizsgálni a körülöttünk lévő világot egyre nagyobb teljesítményű mikroszkópokkal, távcsövekkel, kísérletezhetünk akár mekkora hadronütköztetőkkal és részecskegyorsítókkal, de nem gondolom, hogy ezekkel meg fogjuk találni azokat az összefüggéseket, melyeket a tudomány keres világmagyarázó törekvéseiben.

Végzőként azt tudom mondani, hogy én nagyon hálás vagyok mennyei Atyáknak általánosságban is és a mindennapokra nézve is ezért a két és fél évért. Hálás vagyok azért, hogy olyan emberekkel sikerült találkoznom, akik segíteni tudtak abban, hogy én felépüljek. Mindenekelőtt a családomat szeretném kiemelni, akiket nagyon sajnálok, hogy ezt végig kellett élniük, de köszönettel tartozom az orvosaimnak és a gyógytomászaimnak is.

A nagy üzenet az lenne részemről mindenkinek, aki hasonló helyzetbe kerül, hogy ne féljen, hanem higgyen. Egyszerűbb hinni. Nem hinni azt jelenti, hogy tudatosan elutasítani valamit, amit nem is ismerünk. A hit csodálatos része az ember életének. Ezt szeretném a gyerekeimmel is megismertetni, az életnek ezt a nagyon szép oldalát, amikor az ember megéli, hogy beteljesednek azok a vágyak, kérések, kívánságok, amelyeket őszinte, tiszta szívvvel intézünk Istenhez.

Puskás Attila

PECZNYÍK PÁL BETEG EMBER IMÁDSÁGA

Uram, halld meg hő imámat,
könyö aztatja szempillámat,
egyre jobban hozzád vágyom,
itt fekszem a betegágyon.
Fájdalmaim Te ismered,
betegeket gyógyít kezed,
Hozzád száll most a kérésem,
kérlek, enyhítsd szenvedésem.
Lassan telnek órák, napok,
ágyhoz kötött beteg vagyok.
Tudom: néked lehetséges,
lehetek még egészséges.
Öröm volna újra járni,
betegágyról talpra állni!
Könnyű igád vállra venni,
vágyó szívvvel útra kelni.
Lélekmentő Szent Igével,
hova Lelked küld, vezérel.
Mert még sokan tévelyegnek,
bálvány előtt térdepelnek.
Hadd hallják meg hívó szavad,
értük is áldoztad magad!
Még ma, forduljanak Hozzád,
rájuk is vár egy szebb ország!
Uram, itt a betegágyon,
Eléd tartam imádságom.
Csak Te tudod, mi jó nekem,
kezedben van az életem.
Betegen is Benned éljek,
országodba hazaérjek.

(Celldömök, 2010. március 23.)

NE FÉLJ!

Ne félj drága lélek,
ha már az Uré vagy,
derűben, borúban
Ő téged el nem hagy!

Ő, ki drága Fiát
feláldozta érted,
ne gondolna reád,
ne védene téged?!

Azért nem látod Őt,
mert benned él, jár itt,
míg feljutsz a mennybe,
hová lelked áhít.

Ne félj, hamar átjutsz
a bűn-viharzónán,
s meglátod Atyádat
dicsőséges trónján!

Oda az ellenség
keze el nem érhet,
el nem veheti ő
örömid, békédet.

Ne félj, az új honban
örök fényben állhatsz,
Atyád színe előtt
hőféhében járhatsz.

(Piliscsaba, 2009. július 7.)

DR. GYÖKÖSSY ENDRE

JÉZUS IGÁJA

Már kétezer éve hangzik az evangélium, az örömhír: Jézus az, aki hív. Jézus hív! Még mindig hív. Nem fáradt belénk. Mindenkit hív: érdemeseket és érdemteleneket egyaránt – kivétel nélkül mindenkit. Van, akit ismét hív, mert elkódorgott, mint az elveszett bárány. Van, akit most hív magához először, mert most ért „hallótávolságba”.

Talán Ő az egyetlen a világon, aki nem azért hív, mert neki van szüksége ránk, hanem nekünk Őrá. Nem azért hív, hogy gazdagodjék általunk. Nem azért hív, hogy kizsákmányoljon bennünket. Ő nem magáért, hanem magához hív, azért, hogy az élet kizsákmányoltjain segítsen.

„Vegyétek fel az én igámat... Mert az én igám kedves és az én terhem könnyű.” (Mt 11,29-30) Hallottuk: pauszára, csöndes pihenésre hív, hogy abban és így új erőhöz jusunk az élet elviseléséhez.

Sokan idealistának vélik Jézust. Egyik barátom, ha tisztelettel is, de úgy beszélt róla: a nagy álmódó. Pedig se nem idealista, se nem álmódó, hanem annyira realista, hogy tudja: ÉLNI – azt jelenti: húzni. Jézus tudja, hogy aki él, annak haláláig valamiféle igát kell húznia, hogy élhessen. Hogy az Ő szép, keleti képes beszédével szóljak: IGA alatt vérzik el a legtöbb ember. Iga alatt roppan össze, kap élete derekán szívinfarkust, agyvérzést, neurózist, és sorolhatnám az igák okozta testi-lelki betegségeket, sebeket és halálnemeket.

Nos, Jézus az egymás által egymásra rakott roskasztó véres igák helyett – micsoda paradoxon! – igát ajánl. Ez az Ő realizmusa: igát – ám az Ő igáját, az Ővét, amely jó. Amelyben a terhelés könnyű. Igát, amellyel húzni lehet, ha már húzni kell – mert kell.

Talán azért használja Jézus ezt a keleti képet, mert igaza lehet annak a régi-régi legendának, amely arról beszél, hogy Galileában, Názáret városában élt egykor egy ifjú ács, név szerint Jesouah, Jézus, akit messze földről is fölkerestek az igavonó állatok tulajdonosai, mert minden állatról méretet vett, és addig csiszolta a jármót, amíg az pontosan az állat nyakához illeszkedett. Jesouah nem tudta elviselni, hogy akár csak egy állatnak is feltörje, felvérezze a nyakát az igája.

Hogy ez legenda csak vagy igaz, ki tudja már, de kétségtelen, hogy a mai igénkben szereplő görög szó, a *chrestos* magyar meg-

felelői: *használható, kényelmes, méretre szabott. Azaz: jó.*

Több, mint négy évtized alatt sokszor és sokan kérdeztek tőlem: adjon már valamiféle tanácsot, hogyan tudnám elviselni, elhordozni ezt a terhet, amit se kicsérlni, se letenni nem tudok s nem is akarok. Így például a férjüket, feleségüket, terhelt gyermeküket, vagy pénz híján egy harminc négyzetméteres lakásban való összeszorítottságukat. És így tovább.

Megvallom: már régen nem olvasok senkire szent ígéseket, ószövetségi dörgedelmeket, nem mondok senkinek mini-prédikációt. Olykor legfeljebb elmondom életem egyik legemlékezetesebb és legmaradandóbb segítő élményét. Az ötvenes években meglátogattam szüleimet Szarvason, ahová – mindenüket elveszítve – ki kellett települniük. Nagyon nehéz koffert vittem, tele élelemmel és még amire szükségük volt. Messze laktak az állomástól. Jármű nem volt. Időnként le-lezökkenem egy-egy falusi ház előtti kispadra. Az egyikem egy öregember ült. Amikor pár perc múlva, talán nyögve, sóhajtozva újra felemeltem a terhem, az öregember utánam szólt: – Vegye a vállára, úgy könnyebb. – Valóban, ugyanaz a terhelés a vállamon könnyebb volt!

Nos, ha kell, s a Lélek arra indít, ezt az élményemet mondom el, és hozzáteszem: – Vegye a vállára, úgy könnyebb. Volt, akinek könny szökött a szemébe, mert értette, miről van szó, és tudom, hogy megkísérelte vállán vinni a terhet, keresztiként, nem pedig terhiként. S volt, aki el is mondta: – Most már úgy viszem, s így nem roppanok össze.

Miért nem? Mert aki az igáját Jézus igájával cseréli fel, az nemcsak a pontosan rá szabott igába illeszti a vállát, az életét, hanem *kettős* igába. Az eredeti szöveg szerint *dzügoszba*, azaz olyan járomba, amelynek egyik felét Jézus már magára vette. Pontosabban: *Jézus az igáját Önmagával együtt ajánlja fel.* Aki az iga másik felébe illeszti a vállát, életét, annak ez az iga azért lesz jó és könnyű, mert Jézus őt is viszi igástól, viseli, hordozza. Miért?

Az egyik ABC-ben láttam egy édesanyát a kislíával. Az édesanya egy teli kosarat cipelt, mellette csámborgott a fiacskája, aki egyszer csak ezt mondta: – Anyu, segíték! – És belecsimpszkodott az amúgy is nehéz kosárba, s

így az csak nehezebb lett. De az édesanya rámosolygott és biztatta: – Segíts csak! – Gondolom, azért is, mert tudta, hogy amíg a gyermek a kosarába kapaszkodik, addig nem vész el, nem tűnik el a tolongásban, s csak oda mehet, ahová ő. Nos, ez Jézus igájának egyik titka.

A másik pedig az, hogy ez az iga *agapéval*, a jézusi szeretettel van „kibélelve”. Egy hívő fiatalember olyan lányt vett feleségül, akinek baleset folytán mindkét lábát levágták a villamos, de hycomat autócskájában még dolgozni is járt. Férje ölben vitte ki a lakásból a kocsiba és ölben vitte be is. Meglátta ezt egy barátja és kiszaladt a száján: – Bírod? – (Jó, hogy a „még” szócskát idejében lenyelte.) Ám érthető volt a kérdés, mert a férfi évek óta ezt tette a lábatlan feleségével. Közben még gyermekük is született. A megkérdéztet rácsodálkozott a barátjára: – Mit kellene bírnom? Hiszen a feleségem, és szeretem.

Hadd tegyem azonban hozzá: csak az tud valakit így „ölben hordozni”, aki maga is *hordozott ember* – Jézus igájában, amely az Ő szeretetével van kibélelve. De nemcsak Jézus szeretetével van kibélelve, hanem CSODÁGA is. Aki beleteszi a vállát, élhet ugyan egyedül, ám soha többé nem lesz magányos. Lehet, hogy magára hagyják, de akkor sem marad egyedül.

Aligha találhat valaki Pál apostol leveleiben megrendítőbb sorokat, mint amelyeket a fogságából írt Timóteusnak: „*Első védekezésük senki sem volt mellettem, sőt mindenki elhagyott. – Ne számíton ez bűneik közél! DE AZ ÚR MELLÉM ÁLLT és megerősített...*” (2Tim 6,16-17). Ez a „de az Úr”, ez Jézus igájának másik csodája. Aki egyszer ebbe az igába beletette a vállát, az ugyanazt tapasztalja meg, mint Pál és azóta is sokan mások.

Itt a közelben lakott egy egyszerű hívő asszony. Előbb a fiatalasszony lányát, majd a férjét temettem el. Ezek után egyszer éppen az otthona felé jártam, a kertajtó kissé nyitva volt, a konyhaajtó is. Háttal ült nekem, a konyhaasztalra könyökölve. Fejét összekulcsolt kezére hajította. Leültem mellé, s csöndesen megkérdeztem: – Ugye, nem jó egyedül? – Rám nézett, s ráncosodó, vékony arcában ragyogott a szeme: – Én sohasem vagyok egyedül. Imádkoztam. Tovább imádkozna velem? – s hangosan folytatta: dicsőítette és magasztalta Istent. Ilyen csoda-iga Jézus igája.

De nemcsak szeretettel bélelt csoda-iga, hanem az ÉLET FÁJA is. Hiszen az élet szeretetét és a szeretet életét sugározza át abba, aki felveszi.

Befejezésül csak annyit, hogy ez a szeretetével kibélelt csoda-iga, ez az Élet fája – nem kaloda. Senkit nem kényszerít bele Jézus. Csak hív. Még mindig hív, ma is hív és mindenkit hív. Igacserére hív mindenkit, aki megfáradt és megterhelt. A régitt itt lehet hagyni és az Ővét fel lehet venni, hogy Ő felvehessen minket és vihessen, mert az élet ma is azt jelenti: HÚZNI KELL. – Ám Vele együtt könnyebb. Sokkal könnyebb.

(Részlet Dr. Gyökössy Endre: *A szeretet ereje című írásából*)

DR. ERDÉLYI JUDIT

A KERESZTYÉN EMBER ÉS A BETEGSÉG

Róma 8,8-23

A hitben járó ember békességének és erejének egyik titka az, hogy élete minden körülményét és eseményét az Isten kezéből fogadja. Amíg ezek a dolgok jók, addig nincs is semmi baj; a jót könnyű elvenni Isten kezéből.

Jézus Krisztus azonban határozottan beszélt arról, hogy az Őhozzá tartozókat nem akarja kivenni ebből a „romlandóság” alá rekesztett világból, mi sem vagyunk kivételezettek. A hívő embereket is eléri ugyanazok a bajok és nehézségek, ami a hitleneket – és ezek között találjuk gyakran a betegeket is.

Mi a betegség oka és miért lesz beteg a hívő ember is?

Bűn és betegség

A Biblia világosan tanítja, hogy a betegség eredete, gyökere a bűn. A bűn nem egyenlő a vétkeinkkel, hanem az ember jelenlegi állapota, amibe bele is születünk. A bűn lényege az ember Istentől elfordult, elszakadt, Isten iránt közömbös volta. A mai embert Isten egyáltalán nem érdekli! Még a hívő ember is hajlamos arra, hogy Istenhez csupán a maga hasznáért forduljon és ragaszkodjon, azért, hogy ne kárhozzon el és nem maga Isten érdekli vagy hogy Őt önmagáért szeretné. Vagyis csupán „érdeklátszágot” köt az Úrral. Tehát a bűn lényege, hogy az ember Istentől független akar lenni. Így, az Istentől távol már nincs védve, kiszolgáltatott a „romlandóságnak”. Így lett a bűn egyik következménye a betegség is.

Ez az összefüggés azonban nem olyan egyszerű és közvetlen, ahogyan azt még a tanítványok is gondolták, például a vakon született meggyógyításakor (Jn 9), miszerint egy bizonyos bűnnek, egy bizonyos betegség a következménye. Van ilyen is, pl.: napjainkban szinte egyenes az ok-okozati összefüggés a homoszexualitás vagy a prostitúció és az AIDS, vagy a dohányzás és a tüdőrák között. Az esetek nagy többségében azonban

a bűn és a betegség között a kapcsolat sokkal áttételesebb, bonyolultabb, vagy nincs is kapcsolat. Vagyis az egyént többnyire nem terheli felelősség konkrét betegsége miatt.

A betegség létezése annak egyenes kö-

vetkezménye, hogy az ember elszakadt Istentől, mert a bűnnel bejött a világba a halál (Rm 6,23), a betegség pedig a halál előszobája. Tehát a BŰN végzetesen tönkretette az embert, egészen a génjeink szintjéig.

Ma már tudjuk, a halál kódja is beíródott a DNS-ünkbe, holott Isten eredeti tervében nem volt benne a halandóság.

Betegség a hívők életében

Ha logikusan továbbgondoljuk a dolgot, amennyiben a betegség oka, hogy az ember elszakadt Istentől, akkor, ha valaki visszatér Őhozzá, ha megtér és hívővé lesz, meg kellene szűnnie minden betegségnek is az életében. Gyakran hallom ezt a hívők között, hogy csodálkoznak azon, hogy hívő létére hogyan kaphatott ilyen betegséget, vagy hogy lehet akkor egyáltalán beteg. Vagyis a tapasztalataink szerint a hitünk nem véd meg minket a betegségektől. Nem egyenes és közvetlen az összefüggés sem a bűn és a betegség, sem pedig a bűnbocsánat és a gyógyulás között. Felvetődhet bennünk a kérdés: mi ennek a magyarázata?

Ehhez a világekorszakhoz, melyben a bűneset óta élünk, ugyanúgy hozzátartozik a betegség és a halál, mint maga a bűn, mert Isten a bűn miatt az egész „teremtett világ”-ot „hiábavalóság (romlandóság, múlandóság) alá vetette” (Rm 8,20-22). Vagyis ebben a világban – a világekorszak végéig, Krisztus visszajöveteléig – megmarad a bűn, a betegség és a halál, annak ellenére, hogy a megváltás megtörtént, hiszen amikor valaki újjászületik és megtér, akkor nem a körülötte lévő világ változik meg, hanem ő változik meg. Isten ellenségéből, illetve az iránta közömbös valakiből Isten gyermekévé lesz, tehát az Istenhez való viszonyulása változik meg, de továbbra is ebben az Istennek hátat fordított világban él.

Mint mindennek, tehát testünk megváltásának, újjáteremtésének is rendelt ideje van. A Szentírás világosan beszél arról, hogy erre várnunk kell Krisztus visszajöveteléig. Ezért van az, hogy bűnbocsánatot nyert hívő emberek is megbetegszenek ugyanazokban a betegségekből, mint a hitlenek és bizonyos betegségeik ugyanúgy nem gyógyíthatók.

Mivel tehát a mi korunkban a „**teremtett világ**” még nem szabadult meg a „**romlandóság rabságából**” (Rm 8,20-23), a **betegség és a halál természetes**. E mostani földi testünkben nem élhetünk örökké; a test fokozatos kopása, pusztulása és halála szükségszerű.

A Biblia üzenete szerint az újteremtés befejeződésével a betegség is megszűnik majd. Ígéretünk van arra, hogy Jézus Krisztus visszajövetelekor „**az Ő dicsőséges testéhez hasonlóvá változtatja a mi gyarló testünket**” (Fil 3,21).

Am Isten egészségünknek a „**romlandóság szolgasága**” idején és ellenére is szuverén Ura! A betegség a bűn következménye, mint ilyen, a Gonosz találmánya. Azonban a

mindentudó és mindenható Isten átlát a Gonosz szándékain és eleve számításba veszi azokat. Végtelen bölcsességében beépíti tervébe és a javunkra hasznosítja. Ezért írja Pál, hogy „**Jól tudjuk, hogy Isten azoknak, akik Őt szeretik, mindent – a betegséget is – javokra fordítja**” (Rm8,28). Persze ahhoz, hogy értsük, hogyan is jó nekünk vagy a szeretteinknek egy-egy súlyos vagy halálos betegség, **Isten céljait kell helyesen látnunk**.

Szeretném leszögezni, hogy Isten nem dajkája az emberiségnek. Nem olyan valaki, aki amikor mi fejjel megyünk a falnak, odatenné a kezét a fejünk és a fal közé, hogy össze ne törjük magunkat. Istennek egyáltalán nem is célja, hogy az ellene lázadó, Tőle magát függetlenített ember az emberi kor végső határáig élvezze a földi életet kényelemben, gazdagságban és egészségben. Isten elsődleges célja a megváltással sem az, hogy mi ne kárhozzunk el a bűneink miatt, vagy hogy örök életünk legyen.

Mi akkor Isten célja?

Isten célja, hogy az általa teremtett ember **végre alkalmas és képes legyen arra, amire eredetileg is teremtette**.

Mire is teremtett? Az efézusi levél szavai szerint arra, hogy **Vele szeretet és életközösségben dicsőséges kegyelmét magasztaljuk!** (Ef 1,6) Az Isten gondolatában a Vele való kapcsolat leginkább egy szerelmi házassághoz hasonlítható! A Biblia az Isten és ember kapcsolatát a házassággal ábrázolja ki.

Ha az Úrral való kapcsolatunk még csak „**érdekházasság**”, akkor nem értük el a célt. Ha a hitünkben a célunk csak annyi, hogy az

Istentől kapható üdv-javakat megszerezzük; bűnbocsánatot nyerjünk, megmeneküljünk a kárhozattól és örök életünk legyen, akkor még messze vagyunk attól a céltől, amit Isten akar. Ezek csak a mi énközpontú, „magamnak én vagyok a legfontosabb” vágyaink, amivel egyszerűen rövidre zárjuk az egész kérdéskört.

Vagyis minket nem maga Isten érdekel, az Ő személye, az Ő vágyai. **Az embert az Isten felé csak az érdekei vonzzák és nem az iránta való szeretet, ellentétben azzal, ahogyan az egy igazi szerelmi kapcsolatban van.** Amikor a másik – szerelmem tárgya – fontosabb nekem, mint saját magam. A személye érdekel, csodálom őt, lesem, hogy hogyan járhatnak a kedvében, alárendelem magam Neki mindenben; az egészségem

négy évtizedes orvosi tapasztalataim szerint Isten négyféle eszközként szokta használni a betegséget:

1. **A keresés eszköze**

2. **Nevelőeszköz**

3. **A hitben és a jóban megmaradás próbatétele.**

4. **Küldetésünk eszköze.** Gondolhatunk a saját vagy a szeretteink betegségeire.

5. Ezeken túl még nagyon röviden szólnék arról, amikor a betegség egyszerű következmény – magyarul, amikor magunknak csináljuk a bajt.

I. A betegség, mint a hitre jutás útja

Isten gyakran használja eszközként életünkben a betegséget már **hitre jutásunk előtt is**. Az Atya Jézus Krisztus odaáldozásán, a megváltáson túl sem várja tétlenül, hogy az ember majd csak visszatalál hozzá, hanem keres minket, utánunk jön. Ennek a keresésnek gyakran eszköze a betegség. Isten szeret minket annyira, hogy **ha másképpen nincs időnk és fülünk odafigyelni rá**, akkor megállít minket egy-egy betegséggel. A betegség nyomorúságai, bizonytalanságai miatt többnyire fogékonyvá teszi az embert a hit dolgai iránt. Orvosi munkám során gyakran látom ezt. Persze ez a fogékonyság sokszor nem több, mint segítség és gyógyulás utáni vágy. A gyógyulás után pedig nyomtalanul eltűnik – de nem minden esetben.

Találkoztam egyszer egy súlyosan beteg, béna asszonnyal. Ő akkor már öt éve tolokocsihoz kötve élt. Betegsége előtt pedig mozgástanár volt. Am ez az asszony nem vált depresszióssá, aki azt gondolta volna, hogy így, tolokocsihoz kötve, már semmi értelme nincs az életének. Merlyn-betegsége ellenére kiegyensúlyozott, derűs, Jézus Krisztus békességével bíró valaki volt, aki gyakran elmondta, főleg új ismerőseinek, hogy **nagyon hálás Istennek ezért a betegségéért**. Mert mióta beteg lett, találkozott Jézus Krisztussal. Betegsége előtt nagyon mozgalmas életet élt, **nem volt ideje Istenre, nem érdekelte őt**. Testvére többször is hiába hívogatta. A saját bevallása szerint ha a betegség meg nem állítja, átviharzott, áttáncolt volna az örök kárhozatba. De Isten szerette őt annyira, hogy megállította és leültette a tolokocsiba.

Így válhat egy-egy betegség

dolgaiban is, szinte észre sem veszem, hogy eközben elfeledkezem magamról. Amikor így Istennel szerelmi életközösségbe kerülünk, akkor töltjük be a megváltás Isten szerinti célját, és ennek természetes velejárója a mi üdvösségünk és örök életünk is...

Tehát Isten azon munkálkodik mindenel amit megenged és ami történik ebben a világban, hogy az ember végre visszataláljon Őhozá, ebbe a szerelmi kapcsolatba. Akik pedig már az övéi, még közelebbi és szorosabb kapcsolatban legyenek Vele. Ebben a munkájában a betegséget is formáltatásunk fontos eszközeként alkalmazza.

A BETEGSÉG ESZKÖZ ISTEN KEZÉBEN

Vizsgálódásaim és immár több mint

Isten dicsőítésének eszközévé, még akkor is, ha nincs belőle gyógyulás. Ahogyan erről Jézus Krisztus tanított a vakon született meggyógyításakor (Jn 9); a betegségnek nemcsak oka van, hanem célja is van. Az a célja, hogy általa Isten dicsősége felragyogjon. Nemcsak az dicsőíti meg Urunkat, amikor meggyógyulunk, hanem az is, ha hálát adva, Őt magasztalva tudunk élni a betegségünk nyomorúságai között is. Hit által tehát nemcsak meggyógyulni lehet, hanem hit által meg lehet tanulni betegséget hordozni.

II. A betegség, mint Isten nevelőeszköze

Azt mondtam, a bűn és a betegség között nem olyan egyszerű és egyenes az összefüggés, miszerint egy adott bűnnek egy bizonyos betegség a következménye. Van azonban két kivétel, amikor mégis ilyen egyszerű az összefüggés:

1. Van, amikor Isten a betegséget mégis csak büntetésként, ítéletként vagy nevelőeszközként alkalmazza. A Bibliában számos ilyen történetet találunk. Ezek többségénél „orvosilag” nem fedezhető fel kapcsolat a bűn és a büntetésként kapott betegség között.

• Ilyen pl. Géházi, Elizeus szolgájának pok-

lossága (2Kir 5,20-27), aki a szíriai Naámán gyógyulásakor kapzsisága büntetéseként leprás lett.

• A nevelőeszközként használt betegség példája Mirjám poklossága is (4Móz 12). Mirjám és Áron – Mózes testvérei – legfőbb támaszai és segítői voltak. Egy alkalommal mégis féltékennyé és iriggyé váltak Mózesre és fellázadtak ellene. Ennek a lázadásnak a büntetéseként Isten Mirjámot leprával sújtotta. Ezzel a büntetéssel Isten Mirjám és Áron megtérését akarta elősegíteni. Valóban, amikor bűnbánatra jutottak, Mirjám meg is gyógyult.

Tehát ha Isten gyermekei valamiféle engedetlenségben élnek, gyakran egy-egy betegséggel jőzanítja ki őket az Úr.

• Mások Isten egyszerűen azért enged meg betegséget az életünkben, hogy végre legyen időnk arra figyelni, amit Ő akar mondani nekünk. Ritkán engedhettem meg magamnak eddigi életemben, hogy beteg legyek... Ám ha mégis, akkor átéltem: de jó, Isten most leültet a Biblia mellé...

• A betegség lehet elbizakodás elleni szer is. Láthatjuk ezt Pál életében: „tővis adatott a testembe” (1Kor12,7-10). Isten ezt a „tővist” használta arra, hogy Pál hűségét, alázatát megőrizze. Egy-egy betegség felfrissíti és

megegyeztet bennünk azt a tudatot, hogy állandóan Isten kegyelmére vagyunk utalva.

III. A betegség, mint következmény

2. A bűn-betegség direkt összefüggésének második kivétele, amikor a betegség csupán egyszerű következmény. Ha valaki a lábát fűrészezi, az természetesen vérezni fog!

Korunk ún. élvezetei, helyesebben szólva „rossz szokásai” = függőségei, mint a dohányzás, a túlzott táplálkozás, az alkoholizálás, a túlhajszoltság, vagy a mozgásszegény életmód stb. – akár komolyan veszi ezt valaki, akár nem – betegségekhez vezetnek. Ezeket életmódi bűnöknek nevezhetjük, vagy akár bálványoknak is, hiszen uralkodnak az emberen. Az illető inkább függ az evéstől, az ivástól, vagy a cigarettától (hiszen alig várja, hogy kimehessen a templomból és rágyújtson), mint az Úrtól. Különösen félelmetesek ezek magukat hívőknek vallók esetében, hiszen világosan bizonyítják: „aki bűnt cselekszik, rabszolgája a bűnnek” (Jn 8, 34).

Az életmódi bűnök gyakorlói saját életüket, de a környezetükben lévőket is megrövidítik. Lehet ezt nem komolyan venni, vagy otromba tréfákat csinálni belőle, de attól a tények tények maradnak! Az életminőségüket, teherbírástukat jelentősen rontják. Ilyen túl egyszerűnek tűnő az összefüggés a bűn és a betegség között például a dohányzás (tüdőrák, COPD, szívinfarctus) vagy az elhízás esetében;

- Elhízás és cukorbetegség
- Elhízás és magasvérnyomás, v. koronária betegség
- Elhízás és vérszír rendellenességek
- Elhízás és ízületi vagy gerinc-betegségek stb.

Istennek van hatalma bármely betegséget bármilyen stadiumban meggyógyítani. Azonban ha valaki hitre jutott, de életmódi bűneiből nem tért meg, akkor ne várja, hogy ezek következményes betegségeitől megvédi vagy meggyógyítja őt az Úr. Krisztus megváltása nem ment fel minket a vetés és aratás vastörvényének érvénye alól: „amit vet az ember, azt fogja aratni is” (Gal 6,7). Ne képzeljük, hogy Isten a gyógyítás csodájával jóváhagyja életünkben az egészségtelen életmód bűnét. Ilyen esetekben a gyógyulás egyedül lehetséges útja az, hogy „eredj el és többé ne vétkezzél!” (Jn 8,11).

Tehát ezekben az esetekben a betegség nem külön büntetés, csak egyszerű következmény. Aki kukoricát vet, annak ott nem fog paradicsom kikelni! Bolond az, aki ha a vetés után három nappal nem látja azt kikelni, azt képzeli, hogy nem is fog...

Ha valaki dohányzik, enyhébb esetben krónikus hörghurutja és tüdőtágulása lesz, súlyosabb esetben tüdőrákja, a szív-érrendszeri következményekről nem is szólva. Akár hiszi ezt valaki, akár nem, akár tudomást vesz róla, akár nem; ebben az esetben a tények makacsak!

IV. A betegség, mint hit-próba

A Bibliában számos példát találunk arra, amikor Isten a betegséget nem ítéletként, és nem a nevelés eszközeként használja, hanem a hit próbatételeként. Hitpróbákra sem Istennek van szüksége, hanem nekünk. Isten pontosan tudja mi van a szívünkben; és azért enged meg próbákat, hogy mi is megtudjuk.

Egy-egy betegség kiválóan alkalmas arra, hogy önismeretre segítsen. Megtudjam magamról, valóban hit-e az, amit annak gondolok. Könnyű hinni amikor héttágra süt a nap. Igazán akkor mutatja meg magát, mire is való, amikor bajok vannak, amikor annak ellenére kell ragaszkodnunk Isten ígéreteihez és a reménységeinkhez. Így válhat azután hitünk „a tűzben megpróbált aranyánál” is értékesebbé.

Saját tapasztalatból is mondom, hogy a mi Urunk kérés nélkül is nagyon közel van az övéihez éppen a legnagyobb bajok mélyén. Ha a külső szemlélő számára talán nem is látszik, de kiemel, felemel, úgy adja önmagát, ahogyan addig soha nem tapasztaltuk...

Az ilyen tapasztalatok nekem mindig a három férfit, Sidrákot, Mísákot és Abednégót juttatja eszembe, akiket a tűzes kemencébe vetettek és ott nem mással, mint személyesen Jézus Krisztussal lehettek együtt. A híradás szerint Jézus Krisztussal „sétáltak” a tűzben

és amikor kiengedték őket onnan, még a tűz szaga sem volt rajtuk, annyira meg se perszélődtek. A külső szemlélők láttak a dologban valami furcsát, de közel sem érzékelték, milyen is volt a tűzben nekik. A három férfi pedig biztosan nem adta volna a tapasztalatát semmiért se cserébe. Pedig nyilván normálisak voltak, akik előtte egyáltalán nem akartak a tűzbe kerülni. Szerintem sok súlyos betegségen átesett ember jut hasonló megtapasztalásokra és eredményképpen semmiért se adnák cserébe betegségüket, ami ennyire közel hozta hozzájuk az Urat! Így vagyok én magam is.

A hit betegség általi próbatételének legnagyobb példája a Bibliában Jób esete.

V. A betegség, mint küldetés

Negyedszer a betegség a hívó ember életében küldetésének is lehet az eszköze. Ahogyan már említettem, Jézus Krisztus sehol sem ígér az övéinek kiemelt, különleges bánásmódot ebben a „romlandóság alá rekesztett” világban. Nem emeli az övéit a világ bajai, nyomorúságai fölé, de ígéri, hogy megőrzi őket a bajok között (Fil 4,6-7). Ott van velünk és megőrzi minket és a hitünket, hogy Őbenne maradjunk!

Annak, hogy Isten nem vett ki minket a világból, és így részesei vagyunk a világ gondjainak, bajainak, betegségeinek is, ÉRTELME ÉS CÉLJA van. Ezek között a nyomorúságok között Krisztusban helytállva válhatunk hitelesen „sóvá”, „lámpássá”, „hegyen épített várossá” (Mt 5,13-16).

A világ bajai fölé emelt, kivételes pozícióból nincs, és nem is lehetne hite a bizonyágtételünknek. Hiába mondom én, egészséges lábakkal egy tolokocsíhoz kötött mozgássérültnek, hogy abban az ő helyzetében is lehet valakinek Krisztusban örvendő élete. Joggal és okkal nem hisz nekem, mert még a legjobb szándékkal sem élhetem bele magam az ő helyzetébe! Mennyire más ugyanez a mondanivaló egy másik hasonló

helyzetben lévő szájából! Vagyis egy-egy betegség célja életünkben sokszor az, hogy HITELESÍTSE BIZONYÁGTÉTELÜNKET.

Minden hívó ember küldetésben járó ember. A küldetésünk sokfelé irányulhat, de az bizonyos, hogy a hozzánk hasonló sorsúak felé hangsúlyosabb a felelőségünk. Szívbetegnek szívbeteg hívó, rákos betegnek rákos hívó tud hitelesen bizonyosságot tenni. A bajok, betegségek, amellet, hogy megpróbálják a hitünket, azért vannak – az a céljuk –, hogy A HASONLÓ HELYZETBEN LÉVŐKNEK SEGÍTENI TUDJUNK. Az ember igazán, szívből csak azokat a nyomorúságokat éli át, amelyek hozzá személy szerint testközelbe jönnek. Ezen az úton válhatunk képessé a hiteles vigasztalásra. Isten tehát azért enged meg az életünkben bajokat, hogy a hasonló helyzetben lévőket igazán megérthessük, és tudjuk őket tanácsolni, hitelesen vigasztalni és ezúton az evangélium és megtérés felé terelgetni.

Így a hívók betegségének missziós célja is van. Isten a betegségeink útján is használni akar minket, áldássá kíván tenni. Jó lenne, ha mi is együtt akarnánk ezt Ővele.

A hívó embereknek feladatként, küldetés

Jób és barátai

tésként kellene felfogniuk a betegségeiket. Mindaz a hely, orvosi rendelő, kórház, műtőasztal stb., ahová a betegségem miatt eljutok, a missziós területem. Isten azért küldött oda, mert vannak ott olyanok, másik betegek vagy esetleg egészségügyi dolgozók, akiket rajtam keresztül akar elérni.

Ennél a pontnál nem felejtettem el egyik idős, hívó nagynénémet, Rozált, aki amikor betegsége úgy fordult, hogy kórházba kellett fekélnie, ez sohasem rémítette meg, hanem valami hihetetlenül üde és kedves módon tudta Istentől fogadni. Nem kérdezte, hogy miért éppen most, miért éppen ő, hanem képes volt ezt a tényt, mint újabb feladatot, az Úr Jézus kezéből elvenni. *„De jó” – mondta ilyenkor –, „az Úr Jézus ismét a kórházmisszióval bízik meg”.*

És valóban, ha Rozál beköltözött egy kórházi osztályra, ott megpezdült a lelki élet. Minden kórteremben prédikációkat hallgattak és evangéliumi könyveket olvastak. A kórteremben, ahol fekélt, egymásnak adták a betegek a kilincset. Mindenkihez volt vi-

gasztaló, bátorító, erőt adó szava és szólt, terjedt az evangélium a Krisztusban kapható új életről. Sohasem tudtam rájönni a titkára, hogyan ért el olyan sokakat. Ha befeküdt, ennek áldását néhány nap alatt szinte minden kórteremben élvezhették a betegek. Rozál életében bizonyos beteljesedett a Zsoltár 84,7: **„Ha a Siralom völgyén mennek is át, források völgyévé teszik azt”.**

Végül hosszú, szenvedésekkel teli betegség közepette költözött át a mennyei házába, ami alatt is vigyázhattam rá. Ezért tanúsíthatom, hogy a „**siralom völgyén**” áthaladása közben is még mindig áldás volt a betegársai számára. Valóban „**források völgyévé**” tette azt mindannyiunknak, akik csak körülötte voltunk.

Tehát a hívó ember életében a betegségnek **hármaz célja** lehet:

- lehet Isten nevelőeszköze,
- lehet hit-próba és
- lehet küldetés, sőt e három egyszerre is érvényesülhet.

Mindhárom úton végső soron Isten keresi az embert; engem is és rajtam keresztül a másikat vagy másikat. Ha így a betegség eléri az Isten gondolata szerinti célját, akkor eljutunk az Isten dicsőítéséhez. Kérdéseinkre, miértjeinkre nekünk is válaszol az Úr és azt mondja: **„Elég néked az én kegyelmem; mert az én erőm erőtlenség által ér céljához”.**

Ezután egy szívvel és egy lélekkel tudjuk Pállal együtt vallani:

„Nagy örömet dicsekszem azért az én erőtlenségeimmel, hogy a Krisztus ereje lakozzék én bennem. Annakokáért gyönyörködöm az erőtlenségekben, ... nyomorúságokban, ... és szorongatásokban Krisztusért, mert amikor erőtlenségek vagyok, akkor vagyok erős.” (2Kor 12,9-10).

(Elhangzott a Presbiteri Szövetség 2014. április 12-én tartott konferenciáján, a budapesti Kálvin téri református templomban. Hálaless köszönjük Dr. Erdélyi Juditnak, hogy előadásának írott változatát közlésre lapunk rendelkezésére bocsátotta.)

MÉRTÉKLETESSÉG, A LÉLEK GYÜMÖLCSE

Mennyi mindenre nincs szükségem! A feljegyzések szerint az ókori görög filozófus, Szókratész gyakran kiáltott fel így az athéni piacon sétálva. Az efféle szemlélet a keresztyénségtől sem idegen, sőt... Mindezt mi sem bizonyítja inkább, minthogy Pál apostol a galatáknak írt levelében a Lélek gyümölcsei közé sorolja a mértékletességet is. A gondolat tehát ókori, ám az ember azóta mit sem változott, ezért ma is aktuális – és hasznos. Hiszen ha el akarjuk kerülni a tudósok szerint egyre elkerülhetetlenebbet, az ökológiai – vagyis a természet törvényei szerint ható – rendszer összeomlását, akkor bizony gyakorolnunk kell a mértékletességet. Ha pedig erre érvekkel nem lehet rávenni bennünket, akkor majd rákényszerülünk. Az apostol bizonnyára a lelki egészségünk érdekében intett bennünket a mértékletességre – ám bölcsessége kétezzer év múltán új értelmet is kap.

Ezért is volt telitalálat az ökögyülekezetek évente megrendezett – idén immár harmadik – áprilisi országos konferenciájának témaválasztása: a mértékletesség, mottóként pedig az említett szókratészi megállapítás.

A Budapest-Budahegyvidéki Református Gyülekezet vendégszeretetét élvező zöld keresztyének számtalan gondolattal gazdagodhattak az előadók – például Szalay László Pál, Fekete Ágnes, Kodácsy Tamás, Kocsis Attila és Áron lelkészek, Mészáros Márta előadóművész, Antal Emese dietetikus jóvoltából.

Az egyetlen, akinek jól áll a pazarlás, az maga Isten. Hiszen a természetet olyan pazar bőségben teremtette meg, amin mi, emberek csak rontani tudunk. Ez persze nem azt jelenti, hogy akkor tesszük a legkisebb rosszat, ha aszkétaként élünk, csak hogy ne rontsunk Isten művén. Hiszen az aszkézis lehet rossz is – ha göggel párosul. Viszont ha azt jelenti az életünkben, hogy kidobjuk a kacatjainkat valami, pontosabban Valaki többért, akkor egészen más fényben tűnhet fel az első hal-

lásra rideg életforma: egyensúlyt teremthet az életünkben, s lelki békénk megteremtésének lehet az alapja.

„...nem az a lényeg, hogy mit vonunk meg magunktól, hanem az, hogy a helyét mivel töltjük meg. Mi, keresztyének Krisztushoz szeretnénk közelebb kerülni a böjt által.” – olvashatóak a találkozóra hívó levélben Fekete Ágnesnek a böjti áhítatos könyvéből vett gondolatok. „Mindenki megkeresheti a maga gyenge pontját, ahol több fegyelemre van szüksége. Kinek a tévé, kinek az étel, kinek a szavak. Nyilván nem görcsös böjtjeljesítményeket vár Isten, hanem azt, hogy képesek legyünk az önmegtagadásra. Hiszen csak így lehetünk igazi önmagunk, csak így tudjuk befogadni Krisztus kegyelmét, aki nem ezt meg azt tagadott meg magától, hanem teljesen letette mindenét értünk.”

Madáretető Telkibányán

Az ökögyülekezeti mozgalom célja a teremtett világunk védelme. A gyülekezetek ebbe számtalan módon be tudnak kapcsolódni – például készíthetnek madáretetőket is, hiszen az ég madaraiért is felelősek vagyunk. Mindemellett a madáretetők készítése nagyszerű közösségteremtő erő is. Erről bizonyosodhattunk meg a telkibányai gyülekezet ifjú és idős tagjairól készült videofilm megtekintése során is.

Szinte valamennyi kultúrában, vallásban vannak tiltott étek, tanította a hallgatóságát a dietetikus. Ez alól kivétel a keresztyénség, ám időszakos étel-megtartóztatásokat mi is gyakorolhatunk. A böjt – amit mi protestánsok a táplálék mennyiségének a korlátozásában élünk meg inkább – jó módszer lehet a lélek egyensúlyának helyreállítása érdekében.

A táplálkozással, életmóddal összefüggő betegségek statisztikái alapján elmondhatjuk, hogy a mértékletesség az emberek egy részénél napjainkra elfelejtődött fogalom. A habzsolásnak, a gyors és nagy mennyiségű étkezésnek, a hedonizmusnak mind-mind viselnünk kell később a következményeit az egészségünkben.

Vigyázzunk azonban, a ló túlsó oldalára se essünk a táplálékmegegyezésben, az ugyanis nem csupán a zsírszöveteket bonthatja, hanem utána a szerveink fehérjéit, s a bélbolyhok sorvadásához vezethet. A fő szempont tehát a mértékletességben is – a mértékletesség. Ügyeljünk arra is, hogy korunk előrehaladtával csökken az energiaszükségletünk, tehát kevesebb kalóriára van szükségünk. A helytelen és mértéktelen táplálkozással betegségeink 70-90 százaléka függ össze. Ráadásul mindez nem alapvetően pénz, hanem szemlélet kérdése.

Homokba se dugjuk azonban a fejünket, bizony sok honfitársunknak gond a mindennapi étkezés. Ezen is segít az Egyháztáji mozgalom. Lényege, hogy a gazdák és a fogyasztók közvetlen kapcsolatba kerülnek egymással – az erre vállalkozó gyülekezetek segítségével. Mit tud adni az egyház? Legfőképpen a szervezést. A parókiák udvarán, templomkertekben – helypénz kérése nélkül

– kéthetenként lehetőséget kapnak a lelkesi ajánlással rendelkező gazdák arra, hogy kirakják a portékájukat – a vásárlók pedig, hogy olcsón áruhoz jussanak. A szervezők ügyelnek arra is, hogy csak helyi termények és termékek kerüljenek az asztalra. Ezáltal a hosszú, főlösleges, energiapazarló szállítással sem terhelik a környezetet – ismerve azt az alapigazságot, hogy a szükséges élelmiszerek, konyhai alapanyagok nyolcvan százaléka negyven-ötven kilométeres körzetben megterem. A teremtésvédelem

mellett az egyház legfőbb nyeresége az Egyháztáji mozgalomban az, hogy olyanokkal is megismertetheti magát, akik korábban be sem tették a lábukat a területére.

S azokról sem feledkezünk meg az Egyháztáji mozgalom, akiknek még az olcsó piacon való vásárlás is elérhetetlen luxus. Számukra – ha lehetőségük adódik rá, vagyis van kertjük, parlag területük – vetőmagot, szerszámokat és szükség esetén akár tudást is szolgáltat az Egyháztáji.

Hardi Péter

Amikor Nagylókon szolgáltam, nem volt sok szabad estém. Tekintettel arra, hogy négy gyülekezetem volt, a vasárnapi istentiszteletek mellett három gyülekezetben esti bibliaórákat is tartottam. Ha otthon, Nagylókon szolgáltam este, akkor könnyebb volt a helyzet, mert ilyenkor még a családommal is tölthettem egy kis időt. Itt kedden este bibliaóra, pénteken pedig vallásos est volt. A szerdai estémet a felsőkörvtvényesieknek adtam, a csütörtököt pedig a világiosiaknak. Azonkívül vasárnap este is volt valahol istentisztelet; újhoid idején, mert akkor voltak a legsötétebb esték, helyben Nagylókon, a többi estén pedig valamelyik távoli gyülekezetben, ahonnét jó idő esetén haza is tudtam érní olyan későn, amikor már örültem, ha ágyba bújhattam, rossz idő esetén pedig ott aludtam valamelyik egyháztagunknál, általában felváltva, hogy minden családdal közelebről megismerkedhessek, és ilyenkor csak másnap délelőtt sikerült hazavergődnöm. Maradt tehát két szabad estém, a hétfő és a szombat, amelyet adminisztrálással és a szolgálatokra való felkészüléssel töltöttem. Nyáron annyival volt könnyebb a helyzet, hogy akkor – falusi gyülekezetekről lévén szó, ahol az egyháztagok túlnyomó része földműveléssel foglalkozott – csak vasárnapi szolgálataim voltak. Ilyenkor pótoltam ki a családommal való együttlételem, ha éppen valamilyen rendkívüli esemény közebe nem jött.

Így volt ez azon a csendes nyári estén is, amikor édesapám is nálunk tartózkodott. Ez nekünk különösen kedves családi alkalmat jelentett, mert ő tőlünk távol, Kiskunhalason élt, ezért csak nagyon ritkán tudott bennünket meglátogatni. Ő a megszokott halasi otthonában jobban érezte magát. Mivel abban az időben a telefonálás még bonyolultabb művelet volt, mintha ma valaki egy marslakóval akarna társalogni, legfeljebb levél útján tudunk érintkezni, ami elég gyenge családi kapcsolatot jelentett. Ezért nagyon ritkán eljött hozzánk néhány napra, és ilyenkor igyekeztünk mindent megbeszélni, ami apa és fia között megvitatás tárgyát képezhetne. Természetesen mindig csak nyáron volt érdemes eljönnie, hiszen máskor a szolgálataim miatt úgysem tudtunk volna beszélgetni. Ilyenkor igyekeztünk mindent alaposan átbeszélni, hiszen nem lehetett tudni, hogy mikor tud legközelebb eljönni hozzánk, sőt egyáltalában el tud-e még valamikor jönni, hiszen ő sem volt már éppen fiatal ember, és betegségei is gyakran gyötörték, ereje pedig évről évre fogyott. Ezért különösen örültem ennek a csendes nyári estének, amikor nem kell egyik gyülekezetembe sem elmennem esti szolgálatra, és itthon sem valószínű, hogy valaki a gyülekezetből felkeresse bennünket, hiszen a falusi emberek a nyári estéken már rendszerint annyira fáradtak, hogy örülnek, ha a munkából hazatérve minél hamarabb lefekhetnek.

Ezen az estén is minden reményünk megvolt arra, hogy nyugodt, meghitt beszélgetéssel tölthetjük az időt. Miután szerény vacsoránkat elfogyasztottuk, készültünk az esti csendben háborítatlanul megbeszélni a magunk és főleg édesapám mindennapi gondjait. Készültünk, csak hogy a kellemes tervből ezen az estén nem lett semmi. Igaz, hogy beszél-

getni most nem jött senki, sem a gondnokunk, sem a presbíter testvérek közül valaki, jött viszont más, akit még soha nem láttam, és pedig nem beszélgetni. Az egyik egyháztagunk állított be nagy lihegve. Hogy egyháztagunk, azt abból tudtam meg, hogy megmondta, különben ki nem találta volna, mert a templomban még sohasem láttam. A mondanivalója pedig rövid, de annál meggyőzőbb volt: „Tisztelendő Atyám! Jöjjön gyorsan! Haldoklik az édesanyám.”

Csodálkozva néztem a sietségtől lihegő emberre. „Kedves Barátom! Maga eltévesztette a házszámot. Az orvos a másik utcában lakik, a katolikus pap pedig a szemközti templom mellett. Én nem tudok az édesanyjának orvosi segítséget nyújtani, az utolsó kenetet pedig a katolikus tisztelendő úr fogja feladni neki.” Nem is az kellett neki. Váltig erősítette, hogy az orvos már volt náluk, és megállapította, hogy édesanyjuk számára nem rendeltetett több idő e földön, s mivel az elkerülhetetlent úgysem tudja feltartóztatni, részvéte nyilvánítása mellett csendben eltávozott. Ekkor jutott eszükbe, hogy ilyenkor, amikor az orvos már nem tud segíteni, papot szoktak hívni. Ezt a végtisztséget ők is okvetlenül fontos, hogy megadják az édesanyjuknak. Sőt még az is eszükbe jutott – ami eddig elkerülte a figyelmüket –, hogy ők reformátusok. Nekik tehát a református papot kell elhívniük, hogy adja fel édesanyjának az utolsó kenetet.

Eddig halvány sejtelmük sem volt róla, hogy hol van Nagylókon a református templom, mégis érdekes, hogy ez a kétségbeesett ember ezen a csendes nyári estén egyből ide talált. Annak természetesen örülnünk kell, ha egyháztagjaink megtalálják a lelkipásztorukat, sőt szolgálatát is kérik. Ezt tehát semmiképpen sem szabad elutasítani. Csak azon csodálkoztam, hogy tudták eddig eltitkolni, hogy ők reformátusok. Én ugyanis mindenkit felkutatam, akiről bárki tudta, hogy református. Hogy őrölük eddig ezt senki nem tudta a faluban – különben már én is megtudtam volna –, az csak úgy lehetséges, hogy határozottan eltitkolták mindenki előtt, hogy bármi közük lenne az egyházhoz. Ezzel ugyanis ezekben az időkben nem szoktak dicsekedni, mert semmi előny nem származik belőle.

Én tehát búcsút mondtam a szép nyáresti családi beszélgetésnek, és elindultam az ismeretlen egyháztaggal haldokló édesanyjához. Egy sötét szobában fekült az ágyon. Különösebben

nem volt beteg, mindössze túlonult öreg volt. A pulzusát még nagyon gyengén ki lehetett tapintani, de minden jel arra mutatott, hogy itt az orvosnak már valóban nem sok tennivalója lenne. Tekintettel arra, hogy mi sem első, sem utolsó kenetet nem szoktunk kiszolgáltatni, másféle szertartást nem tudtam végezni, mint hogy fogtam a kezét, és figyeltem, hogy meddig lehet észlelni a pulzusát.

Azt, hogy Bibliát olvassak vagy imádkozzam, láttam, hogy senki sem igényli. Eddigi templomlátogatásai alapján következtetni lehetett rá, hogy ezt ők egyénileg sem szokták gyakorolni. Últünk hát csendesen a halottas szoba homályában, míg el nem érkezett a pillanat, hogy már a legnagyobb odafigyeléssel sem lehetett észlelni a pulzust. Ekkor csendesen lefogtam a szemét, és őszinte részvéte nyilvánítva elköszöntem az immár gyászoló családtól. Láttam rajtuk, hogy nagyon meg voltak könnyebbülve, hogy drága édesanyjuk nem csak úgy akárhogy halt meg, pap volt nála jelen utolsó perceiben. Hálálkodtak is, és nagyon köszönték a szolgálatomat. Én pedig azon tűnődtem, hogy milyen érdekes, évtizedeken át gondosan titkolták mindenki előtt, hogy nekik bármi közük lenne az egyházhoz, de amikor a halál bekopogtatott, ők ekkor hirtelen be mertek kopogtatni a pap ajtaján. Most nem számított, hogy ki fogja meg tudni. De miért kellett ezzel megvárni azt az utolsó kopogtatást?

Én pedig csendben hazamentem a közben feljött csillagok fényénél. Édesapám ekkorra már elaludt, Irénke pedig egy csésze meleg teával virrasztva várt rám. A gyászoló családnak a temetésen még egyszer részvéte nyilvánítottam, majd úgy, mint azelőtt, azután sem láttam őket többé.

A lényeg az, hogy a mama nem csak úgy akárhogy ment el, pap is volt nála – még akkor is, ha a párttitkár megpukkad, ha megtudja –, és megkapta „az utolsó kenetet”.

Soós László lelkipásztor

Soós Laci bácsi

KÖZÖTTÜNK SZOLGÁLTAK

RÉZ LÁSZLÓ
(1920-2005)

Olyan csöndes, szerény ember volt életében Réz Laci bácsi, hogy még az idősebb testvérek közül sem mindenki emlékszik már arra, hogy 1978-tól 1984-ig missziói gondnoka volt a társceházközségünknek. Inkább az maradt meg a közös emlékezetben, hogy Réz Laci bácsi budakalászi gondnok volt haláláig. Hogy hogyan is történt mindez, a korabeli jegyzőkönyvek alapján Nyilas Zoltán tiszteletes úr segítette feleleveníteni.

1978-ban főgondnok választásra került sor. A Sárközy Elek után megbízott gondnokként a társceházközséget három évig vezető Kulin Imre nem vállalta a jelölést, így három jelölt maradt, Botka István, Réz László és Izsó Mihály. Az 1978. október 1-jén megtartott választáson azonban szavazategyenlőséggel alakult ki Botka László és Réz László között. Előbbi ekkor azt kérte, hogy a „presbitérium hagyja meg őt pénztári gondnoki tisztségben s a missziói gondnok személyét Réz Lászlónak adja át, mivel a kettőt együtt semmiképpen nem tudná vállalni”. Így alakult ki az a szokatlan helyzet, hogy a főgondnoki tisztséget kettéválasztották, egy gazdasági-pénzügyi és egy missziói gondnoki megbízatásra, utóbbit látta el Réz Laci bácsi. Budakalászon ekkor Pap János, Csobánkán pedig Dr. Takács

László volt a gondnok. A két „társgondnok” jog- és feladatkörét az 1979. február 2-án tartott presbiteri gyűlés állapította meg, a következőképpen:

„Miatán a legutóbbi gondnokválasztáson szavazategyenlőséggel Botka István és Réz László került megválasztásra, kettőjük kifejezett óhajára lp. javasolja, hogy a kettős gondnoki tisztelet az alábbiakban határoljuk körül: Réz László főként a missziói ügyek gondnoka legyen. Aláírja: az egyházközség missziói munkatervét, választói névjegyzéket, esperesi kérdőívet, szavazati levelet, felterjesztést, az egyházközség nevében kiállított szolgálati vagy más bizonyítványt. Botka István főképpen az anyagi ügyek gondnoka. Aláírja az egyházközség költségvetését, zárszámadását, vagyonleltárát és mindazon gazdasági jellegű ügyiratokat, ahol a lelkipásztor mellett a gondnok aláírása is szükséges. Az elnöki teendőkben a presbiteri gyűléseken egymás után gyakorolják. (A következő ülésen Botka István következik.) Bármelyikük

akadályozatása esetén minden ügyben egymást helyettesítik.”

1982. december 12-én a Társceházközség választói közgyűlésén mindkettőjüket el-lenszavazat és tartózkodás nélkül újráválasztják. Amikor az 1984. január 28-án tartott presbiteri gyűlésen Pap János előrehaladott korára való tekintettel leteszi a gondnoki tisztséget, a helyére Réz László pomázi gondnokot ajánlja. Így 1984. február 5-én a budakalászi gyülekezet Réz Lászlót budakalászi, a pomázi gyülekezet pedig február 19-én Dr. Regius Ferencet megválasztja gondnokának.

Csak rácsodálkozni tudunk azokra a szolgáló életre, melyek mint a kikapart parázs izzanak föl az idő és feledés hamuja alól, és csak Isten tudjuk dicsőíteni azért, hogy nem engedje örökre elrejtőzni a szívek mélyén ezeknek az áldott életű embereknek az emlékét, és példaként állítja a ma élő nemzedékek elé, hogyan kell szeretni testvéreinket, egymást, a gyülekezetet, de legelsőként is a mi Urunkat. Réz Laci bácsi is ilyen áldott életű ember volt. Isten kegyelme, mint egy kimeríthetetlen bankszámla „folyósította” számára a Szentlélek erejét másokért élni, testvéreit szolgálgni. Most rá emlékezünk.

Réz László (háttal Orbán Laci bácsi)

ÉDESAPÁM

Amikor még tavaly nyáron felkértek arra, hogy írjak néhány sort édesapámról, könnyen mondtam igent, ám sokáig halogattam az írást. Mert akárhogy is csűröm-csavarom a dolgot józserével semmit sem tudok róla. Gondolom az olvasó felkapja a fejét e kijelentésre, de ismerve a korszakot mégis érthető. Az ötvenes-hatvanas években egy hattagú család számára a mindennapi kenyér előteremtése nem volt kis feladat, édesapám hajnaltól késő estig dolgozott, hogy a legszükségesebbet előteremtse, így kis túlzással leginkább csak vasárnap találkozunk.

Majd felnőve a saját utamat jártam, el-költözve otthonról ritkábban, főleg ünnepek és születésnapok alkalmával jött össze a család. Később – ahogy telt az idő – ritkul-tak a találkozások, a kapcsolattartás eszköze a telefon lett, és ezt az sem menti, hogy a saját egzisztenciám felépítése, a családom, gyermekeim eltartása rengeteg energiát igényelt.

Így aztán gyerekkorom néhány emlék-kepe villan fel: az ötvenes években a vasár-

napi ebédnél a ragacsos, ehetetlen kenyér-bélből csodálatos állatfigurákat formált a mi legnagyobb örömünkre, nyulakat tenyész-tett, hogy jusson hús az asztalra, a pomázi templom tornyában húzta a harangot, mi-közben én majd megsüketültem.

Édesapám 1920. április 25-én született Hajdúszoboszlón, apja – nagyapám – falusi tanító volt, a könyvek szeretetét tőle kapta örököül. Négy testvére volt, két fiú, két lány. Közülük az egyik fiú gyerekként, az egyik lány fiatal felnőttként meghalt. A nyomdász-betűszedő szakmát Budapesten tanulta, kol-légiumban lakott, de az időközben Buda-pestre férjhez ment nővére támogatása. Már javában zajlott a II. világháború, amikor édesanyámmal összeházasodtak. Első gyer-meküket – Erzsébetet – még csecsemőként elvesztették, majd jött László, jómagam, Gábor, végül a vágyott kislány, Erzsébet.

Hogy milyen ember volt? Azt hiszem, nem kell különösebben bemutatni, akik is-

merték – és sokan voltak ilyenek – tudják, hogy egyenes, becsületes, segítőkész emberként számítani lehetett rá. Erejét, kitartását hitéből merítette, amelyet élete során többször próbára tettek. Fiatalemberként KIE-tag volt. A világháború sodra szerencsére csak '44-ben ragadta magát, amerikai fogságba került, a táborban tifuszt kapott, amelyet túlélt, és ez megerősítette hitében. Nyomdásznak tanult, az ötvenes években az Athenaeum nyomdában dolgozott, ahol nem volt hajlandó megtagadni hitét, ezért távoznia kellett. Ekkor került a Budakalászi Textilgyárba, mint raktári segédmunkás, később a raktár vezetője lett. Munka mellett leérettségizett, 1980-ban, hatvanévesen ment nyugdíjba. Nyugdíjba vonulása után minden idejét az egyházi szolgálatnak és kis kertje művelésé-nek szentelte. A budakalászi templom ki-bővítésének egyik motorja volt, hetvenegy-néhány évesen még a tetőn mászkált. Édes-anyánk 1998. május 18-án bekövetkezett halála után hitében és az egyházi szolgálatban keresett vigaszt.

Még hét év adatott meg számára ezen a földön, 2005. október 12-én tért meg teremőjéhez.

Réz Gábor

DR. SZÚCS FERENC EMLÉKEIM RÉZ LÁSZLÓRÓL

Amikor megkaptam a kérést, hogy a veled kapcsolatos régi emlékek közül elevenítsék fel néhányat, a Jelenések Könyve 3,12 igéje villant fel előttem: „*aki győz, azt oszloppá teszem az én Istenemnek templomában.*” Szemléletes kép számomra az oszlop, mert csöndesen és szilárdan áll a helyén és tartja a templom mennyezetének terhét.

Szolgálati éveimből egy egész sor elevenedik meg az „oszlop-emberekből”, akik vezetőkként hordozták a három gyülekezet terheit. Közöttük van Réz László is. Ő mindig ott volt és ott vállalt szolgálatot, ahol éppen szükség volt rá. Hívó fiatalemberként, a nagy ébredésben került Pomázra a negyvenes évek végén, és már 1948-ban pópresbiter, majd a következő évtől presbiter haláláig. Az évszámok nehéz idők kezdetét jelzik, sokan félreálltak a teher alól, de ő legyőzte a félelmet, karriervágyat és így egyre inkább ahhoz az oszloposhoz tartozott, akikre mindig számítani lehetett.

Itt alapított családot, és hálás vagyok, hogy nekem adatott meg, hogy huszonöt éves házassági évfordulójuk ezüstmenyegzőjén a pomázi templomban én köszönhettem az igével. Bár Budakalászára költöztek, valójában mindkét gyülekezetben otthon

volt. A társegyházközségi helyzet megengette, hogy 1978-ban néhány évre itt vállalja el a missziói gondokságot. Majd amikor 1984-ben a budakalászi gyülekezetet „oszlopa”, Pap János gondnok úr, idős kora és betegsége miatt megválnak a szolgálatától, a legtermészetesebb módon utódjául Réz Lászlót választja a kalászi gyülekezet. Már ezekben az években elkezdődik – egyelőre csak – az álmodozás és tervezés a templom megnagyobbításáról és a parókia építéséről, amely majd csak a rendszerváltozás után válik valóra.

1984 őszén még egy közegeházi tisztség is utoléri, az Északpesti Egyházmegye tanácsbírájává választja. Néhány nehéz ügyben itt is hitéről és bölcsességéről tesz tanúbizonyosságot. Budakalászon folytatta elődjének azt a szokását, hogy az istentisztelet előtt jóval ő érkezett elsőknek, a fűtés, hangozás, az érkezők személyes fogadása elmaradhatatlan szolgálat volt vasárnapról vasárnapra. De a csütörtöki bibliaórákról is csak „igazoltan hiányzott”. Biblia- és egyházismerete példás volt mindannyiunk számára. Csöndes, megfontolt tanácsaira máig hálással emlékezem. Leginkább azonban arra, hogy velem nemcsak együtt munkálkodni, de együtt imádkozni is lehetett.

DEMETER MIKLÓS ÉS KALMÁR ILONA RÉZ LÁSZLÓRÓL

Mint a Réz család legjobb ismerőit, közeli barátait kerestük meg Kalmár Ilonát és Demeter Miklóst, mondják el, milyen emlékeket őriznek Réz Laci bácsiról és családjáról.

■ **Miklós:** Én 1967-ben elkerültem Pomázról, utána harminc évig óbudai orgonista voltam, ott voltam presbiter is. Réz Laci bácsit természetesen jól ismertem, hiszen korábban én is Budakalászon laktam, és sűrűn

találkoztunk, beszélgettünk, de igazában akkor kerültem vele szorosabb kapcsolatba, amikor a budakalászi templom építéséről először szó került. A kalászi testvérek elkezdtek építeni a templomot, de rájöttek arra, hogy maguktól nem fogják tudni megcsinálni. Ekkor kerültem a képbe, és Laci bácsi megkeresett, vállaljam el a műszaki vezetést. Óbudára épp akkor új lelkészt választottak, így én elköszöntem tőlük, és Pap Lászlóné Erzsike tiszteletes asszony felkérésére elváltam Budakalászon az orgonálást. Attól kezdve Laci bácsival szinte napi kapcsolatba kerültem. Ennek alapján merem állítani, hogy ha Réz Laci bácsi nem lett volna, akkor most nem lenne budakalászi templom, ez egészen biztos.

Különös képessége volt arra, hogy kedvesen, szelíd szóval forduljon az emberekhez. Egy egyszerű, gyári munkás ember volt, aki Istenben bízó töretlen hittel élte az életét, nevelte a gyerekeit, viselte gondját a családjának, és aki ebből a hitből fakadó kedvességével és szelídségével szerette és tartotta össze a gyülekezetet is, melyet másik családjának tekintett. Csodálatos ember volt.

■ **Ilona:** Gyerekkorom óta ismerem

Esküvői kép

ORBÁN LÁSZLÓ RÉZ LÁSZLÓ EMLÉKÉRE

Nagyon régen volt, kilencszázötvenegyben; Ahogy él bennem a múlt, szép emlékekben. Nyugat-Dunántúlról Pomázra költöztem, S így új lehetőség tárult fel előttem. Lehetőség között – nehegy elfelejtsem –, Réz Laciék vettek pártfogásba engem. Történetesen én nem ónáluk laktam, De a lakásukban sokszor megfordultam.

Demeter József szolgált lelkészként akkor.

Felesége a kedves Júlia asszony. Lacit mind a ketten tisztelték, becsülték, Mint egy családtagot, majdnem úgy szerették. Mert egyházi szolgálatban meg nem restült; Gondnok volt Pomázon éveken keresztül. Majd később, mikor átköltözött Kalászára, Ezt a szolgálatot itt is elvállalta.

Amikor én nősültem ifjú koromban, S esküdtem: „holtomiglan, vagy holtáiglan”, Ezt ő a templomban tanúként hallgatta, Mert őt kértem fel e nemes feladatra. Laci jó gazda volt, családját szerette, Szinte éjjel-nappal dolgozott érte! Így sem látott mindig gondtalan bőséget; Ismerte a nélkülözést, szegénységet.

Házassági évfordulója körében, Mikor az ötven év eljött – köszöntöttem. Pár évvel utána özvegyiségre jutott, S ez az életében fordulatot hozott! Később panaszra volt, baját kifejtette: „Rosszul látok s hallok” – ezt ismételte. Nem soká meglepte egy súlyos betegség, S egyre jobban emésztette idős testét.

Néhány hónapja még volt egy kívánsága; A hegyre menni, Árpádék portájára! Mint imatársai – többen elkísértük, Hogy az Ige által lelkét felüdítsük. De közelgett az ősz, s egyre rosszabbul volt, Makacs betegsége válságosra fordult. Gyakran vitték kórházba, oda meg vissza; Gabi fia és lelkészünk szállította.

A halála előtt sürgősen üzent, Hogy nagyon vár utolsó beszélgetésre. Mátraházán voltam – s mennyire sajnáltam, Mert már csak a temetésénél találtam! Ott hangzott az Ige, majd ének követte, Ki-ki a sorok közt könnyeit törölte. Temetése után megjött az őszi szél, S a sírt befedte a lehulló falevél.

Budakalász, 2005. október 21.

a Réz családot. Édesanyám nagyon jó barát-nője volt Réz Laci bácsi feleségének, *Király Erzsike* néniének, akinek volt két testvére, Ilona néni és Kati néni, és együtt jártak a Református Egyletbe. Amikor Erzsike néni férjhez ment Laci bácsihoz, ő is bekerült ebbe a baráti körbe. Innen az ismeretség.

Mi akkor, az 50-es években, itt laktunk a Tánccsics Mihály utca 2-ben, és Laci bácsiék is idejártak hozzánk a gyerekeikkel, akikkel szinte együtt nőttünk fel. Édesapám, *Kalmár Imre*, keresztapja volt *Réz Gabinak*, így édesapám Laci bácsival komaságban is állt. Keresztanyám, *Tolnay Piri* mami és a két lánya, *Jauer Erika* és *Jauer Helga* volt a harmadik család ebben a baráti körben. Nagyon jó barátság alakult ki a három család között, jóban, rosszban együtt voltak, együtt töltötték a szabadidejüket, az ünnepeket.

Előfordult az 50-es évek közepe táján, nagy szegénység idején, hogy amikor édesapám hazajött Kőbányáról a munkából, a szüleim elmentek még Réz Laci bácsiékkal fát gyűjteni Gyopárforrás felé az erdőbe. Akkor lehetett fát hozni az erdőből. Cseh Jóska bácsi, a mezőőr ott állt a zsidótemetőnél, és mindenkinek meg kellett mutatni, hogy mennyit gyűjtöttek, persze ki kellett fizetni az árát. Ott-hon aztán együtt vágták, aprították, pakolták, és mi gyerekek csak azt láttuk, hogy napról napra nő a farakás. 56-ban, a forradalom napjaiban is egyszer éppen kint voltak fáért, amikor hallották Csobánka felől az ágyúdörgést, fegyverropogást, bizony futva jöttek haza. Sokszor volt disznóölés, hol nálunk, hol Laci bácsiéknál, ezek is alkalmak voltak az együtt-létre. Sokat jártunk ki Gyopárforráshoz, mert régen ez volt a családok kikapcsolódása, vasárnap délután kimenni a zöldbe. A gyerekek kaptak egy málnaszörpöt, a férfiak megittak egy fröccsöt vagy egy pohár sört. Emlékszem, hogy a húgom még kisbaba volt, babakocsiban tolták, és én amikor elfáradtam, fölállhatam a peremére, és így toltak bennünket.

Szóval olyan jó barátság volt közöttünk, hogy nem véletlenül írta rá ennek a fényképnek a hátuljára édesapám 1951. júniusában zöld ceruzával, hogy „*Akik egymás nélkül már élni sem tudnak*”, mert valóban így volt. Sztérválaszthatatlanok voltunk, ami nagyon jó érzés volt.

Ez a barátság hiten alapult, együtt jártak templomba, bibliáórára, és minden olyan alkalomra, melyet a gyülekezet szervezett. Gyakran meg is beszéltek egymással a hit dolgait, tanácskoztak a gyülekezet ügyeiről, megpróbálták minél jobbá, szebbé tenni az itteni gyülekezeti életet. Ebben Réz Laci bácsi különösen is buzgólkodott.

Laci bácsiék aztán a 60-as évek közepe táján átköltöztek Budakalászra, mert a Lenfonógyár, ahol dolgozott, telket adott a dolgozóinak, és azon kalákában ikerházakat és társasházakat építettek. Ettől fogva Laci bácsiék már inkább a budakalászi imaházba jártak istentiszteletekre, de azért a családi kapcsolat mit sem változott. Felnőve mi aztán családot alapítottunk, így a kapcsolatunk megritkult, de a szüleink továbbra is összejártak. Amikor Miklóst felkérték, hogy orgonáljon Budakalászon, akkor pedig mi is Kalászra jártunk

át istentiszteletekre, és vittük az én szüleimet is magunkkal. Ettől kezdve megint nagyon szoros lett a kapcsolat velük.

■ **Miklós:** Egy élményem a budakalászi templom építésének idejéből: mint a templom építésvezetője szoltam, hogy most kellene egy kis társadalmi munka, de fiatalok kellenének hozzá, mert nehéz dolgokat kell rakodni, pakolni. Helyet kell csinálnunk, mert nem tudunk tovább haladni. Megbeszéltük, hogy hétfő délután 4 óraorok jövök, és akkor legyenek ott a fiatal segítők. A megbeszélés időben meg is jelentek a „fiatalok”: Réz Laci bácsi, *Balogh Imre*, *Orbán Laci bácsi*. A triumvirátus. És mint mindig, Réz Laci bácsi volt az első. Mindig mindenhova elsőként érkezett.

■ **Ilona:** Laci bácsi egy tiszteletreméltó, családszerető, istenfélő hívő ember volt, aki egyben – az előbbi példából is kitűnően – egy megbízható, szavatartó, végtelenül becsületes ember is volt. Szegény családból származott, mindent a két keze munkájával kellett előteremtenie. Mindenki ismerte, hogy mennyire megbízható, dolgos ember, így sokan hívták őt kerti munkára és különböző más munkák elvégzésére. Egész életét végigdolgozta, hogy a családjának biztos megélhetést adjon. Amellett pedig hogy szerény fizetés mellett ennyit dolgozott, felnőtt fejjel, három gyerek mellett, elvégezte a könnyűipari technikumot. A templomépítés alatt is reggeltől estig ott volt, fáradhatatlanul szervezett, dolgozott, precízen dokumentált, vezette az elszámolásokat, végezte az anyagbeszerzést. Fantasztikus teherbírása volt, és hatalmas lelkiereje, hite, akinél teljes összhangban volt minden, amit mondott, azzal, amit tett.

■ **Miklós:** Nagy élményem volt az is Laci bácsival, amikor az orgonáért mentünk Hévízre. *Sipos Kari (Károly)* barátja, akivel együtt volt zenetanár itt, Pomázon, akkori kifejezéssel élve disszidált. Németországban telepedett le és állást keresett magának, mint zenetanár, de mivel nem tudott elhelyezkedni, elvállalt egy templomi orgonista állást. Megrendelt egy nagy orgonát Dr. Böhm-től, a híres német orgonagyártóstól, hogy gyakorolni tudjon. Közben azonban az egész kútba esett, de már megvette és kifizette az orgonát. Hosszú évekig, évtizedekig teljesen használaton kívül a lakásán tartotta, majd a rendszerváltás után visszaköltözött Magyarországra, Hévízre. Amikor Budakalászon felkértek orgonálni, egyszer panaszkodtam Sipos Karinak, hogy nincs egy rendes orgona Budakalászon, és ő azonnal szolt a barátjának Hévízre, hogy megvan-e még az orgonája. Megvolt, és nagy örömmel oda is ajándékozta, csak vigyük el tőle, mert csak a helyet foglalja nála. Mond-

1951. június ■ a képen balról jobbra: Kalmár Imre, Kalmár Imréné Zólyomi Lujza, Tolnay Piroska, Réz Lászlóné Király Erzsébet és Réz László; a gyerekek: Kalmár Ilona (édesapja karján), Jauer Erika, Jauer Helga, Réz Laci, Réz Gábor

tam, hogy én szívesen lemegyek érte (volt utánfutóm, amivel elhozhattuk), de kellene egy fiatal segítség, akivel feltesszük az utánfutóra. Ki volt a fiatalember? Réz Laci bácsi! Így történt, hogy együtt hoztuk el az orgonát, ami azóta is csodálatosan működik.

■ **Ilona:** Az ötvenedik házassági évfordulójukat még együtt ünnepelték a budakalászi templomban, de röviddel utána Erzsike néni meghalt. Laci bácsi egyedül maradt, mert a gyerekei már mind elköltöztek, bár ők is és az unokák is gyakran látogatták. Mi is elhívtuk Laci bácsit magunkhoz, meg édesanyámhoz is elment többször ebédre, vagy délután beszélgetni. Idős korában már rosszul látott, zöldhályogja volt, amit nem lehetett operálni, még később pedig már a hallása is megromlott, úgyhogy az istentiszteleteket hallókészülékkel hallgatta. Panaszkodott is, hogy sok mindent nem értett, ezért ha felvették mag-nószalagra a prédikációt, otthon azt hallgatta, vagy ha leírták, otthon olvasta, nagyítóval. Még akkor is igyekezett mindent megtenni, hogy eljusson az istentiszteletekre, amikor már nagy beteg volt, pedig tudta, hogy a leukémiából nem fog már felépülni, de nem hagyta el magát. Nem kesergett, nem sajnál-tatta magát. Nagyon szerettem. Az Úr áldott embere volt. P.A.

Réz László sírja a pomázi temetőben

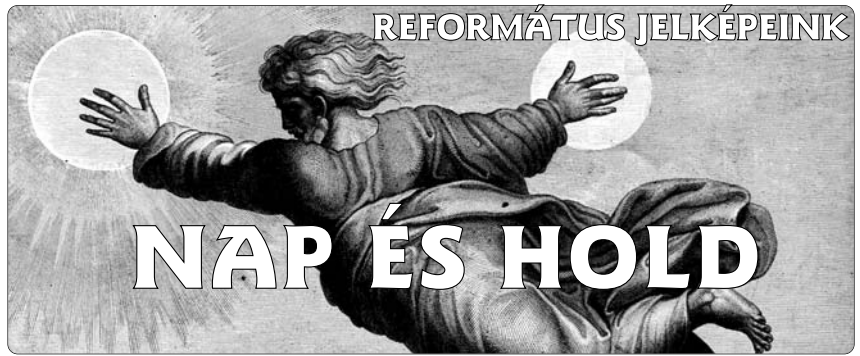
„Azután ezt mondta Isten: Legyenek világító testek az égbolton, hogy elválasszák a nappalt az éjszakától, és jelezzék az ünnepeket, a napokat és az esztendőket, és legyenek világító testeként az égbolton, hogy világítsanak a földre! És úgy történt. Megalkotta Isten a két nagy világító testet – a nagyobbik világító testet, hogy uralkodjék nappal, és a kisebbik világító testet, hogy uralkodjék éjszaka – és a csillagokat.” (1Móz 1,14-16) Isten a negyedik napon teremtette a napot és a holdat, ennek tudható be, hogy a keresztyén szimbolikában szinte mindig együtt ábrázolják. A napot Krisztus jobbján, a holdat pedig a balján. A két égitest Krisztus két természetét is jelenti, mert „Krisztus valóságos ember és valóságos Isten. Emberi természete szerint nincs többé a földön, de istenségére, fenségére, kegyelmére és Lelkére nézve soha nem távozik el tőlünk.” (HK 47.)

A Biblia tehát világosan elmondja, hogy a nap és a hold teremtmények, nem pedig istenek. Az ősi népek azonban istenként imádták ezeket az égitesteket, kelet felé fordulva imádkoztak hozzájuk, kelet felé építettek templomaikat, áldozóhelyeiket és síremlékeiket. Erre a bálványimádásra figyelmeztette népét Mózes, amikor az Úr rendelkezéseinek és törvényeinek sorában így szólt: „Ha szemedet az égre emeled, és látod a napot, a holdat és a csillagokat, és ég minden seregét, el ne tántorodj, ne imádd és ne tiszteld azokat, mert azokat az ég alatt levő összes többi népnek hagyja meg Istened az ÚR.” (5Móz 4,19). De Isten népe nem törődött az Úr parancsával, amit Ezékiel próféta maga is láthatott, amikor látomásában Isten bevitte őt az Úr házának belső udvarába: „Az ÚR templomának bejáratánál, a csarnok és az oltár között mintegy huszonöt férfi volt, háttal az ÚR templomának, arccal pedig kelet felé, és kelet felé leborulva imádták a napot.” (Ez 8,16b)

Jeremiás is – látva a nép hűtlenségét Istenéhez – próféciában jelentette ki, hogy eljön az idő, amikor kiszórják sírjaikból Júda királyainak és vezéreinek, a papoknak és a prófétáknak és Jeruzsálem minden lakójának csontjait, kiterítik azokat a nap és a hold és az ég minden serege elé, „amelyeket szerettek, tiszteltek és követek, amelyekhez folyamodtak, és amelyeket imádtak.” (Jer 8,2)

A bálványisztelet tilalma mellett a Szentírás sokszor használja jelképrendszerében a napot és a holdat szimbólumként, talán azért is, mert a természeti jelenségek jelképes jelentőségű átlényegítése a bibliai kor emberének sokkal alapvetőbb tulajdonsága volt, mint a mai embernek.

Így vált a nap az Ószövetség jelképpalkotásában például Isten megjelentőjévé: „Mert nap és pajs az Úr” (Zsolt 84,12) – tehát világosság és védelem, aki „kegyelmet és dicsőséget ad”. Amikor pedig elérkeznek a messiási idők: „fölkelt ott ragyog az ÚR, dicsősége meglátszik rajta.” (Ézs 60,2b) Akkor „Nem a nap lesz többé napvilágod, és nem a hold fénye világít neked, hanem az ÚR lesz örök világosságod” (Ézs 60,19). „Ézsaiás bizonyára sokszor látta a napfelkeltét Jeruzsálem fölött; látta, amint először felbukkan keleten, az Olajfák hegye fölött, majd lassan betölti az egész várost, miközben elúzi a sötét-

seget, és mindent – falakat, kapukat, kupolákat, tornyokat és lakóházakat – dicsfénybe von. Ezt a látványt a turisták ma is csodálják. Ebben a fejezetben azonban ez a jól ismert kép – ami önmagában is lélegzetelállító látványt nyújt – a jelképévé válik valami még nála is sokszor hatalmasabbnak. Ézsaiás ma-

Raffaello: Keresztrefeszítés

gát az Urat látja látomásban, amint Sion fölémelkedik – mint a nap –, és az egész várost betölti dicsőségével, amely mágnesként vonzza magához a nemzeteket” (Barry Webb).

Nem meglepő, hogy amikor Isten haragja lángra lobban és lesújt a bűnös emberre, „Sötét lesz a fölkelő nap, nem fénylik a hold világa” (Ézs 13,10b). Félelmetes az Úr napja, amikor Isten a bűnben elsötétült lelki embert megfenyíti, olyankor „A nap és a hold elsötétül” (Jóel 2,10b). Isten így bünteti a világ gonoszságát: „Amikor kimúlsz, befedem az eget, ... a napot felhővel takarom el, a hold fénye sem világít” (Ez 32,7) Akik azonban teljes szívvel megtérnek, akik félik és segítségül hívják az Úr nevét, azok számára „fölragyog majd az igazság napja”, „és sugarai gyógyulást hoznak.” (Mal 3,20)

Az Újszövetségben Lukács feljegyezte Zakariás hálaadó énekét, melyben a még gyermek Keresztelő Jánost a Magasságos prófétájának nevezi, aki az Úr előtt jár majd, hogy előkészítse az ő útjait, „hogy megtanítsd népet az üdvösség ismeretére bűneik bocsánata által, Istenünk könyörülő irgalmáért, amellyel meglátogat minket a felkelő nap a magasságból, hogy világítson azoknak, akik sötétségben és a halál árnyékában lakoznak, hogy lábunkat a békesség útjára igazítsa” (Luk 1,77-79). Krisztus itt a magasságból érkezett nap, ahogyan Máté is a naphoz hasonlítja a megdicsőült Jézus arcát: „arca fénylett, mint

a nap” (Mt 17,2), János látomásában pedig az Emberfia „tekintete olyan volt, mint amikor a nap teljes erejével ragyog” (Jel 1,16c).

Jézus halálakor a nap elsötétült: „Tizenkét órától három óráig sötétség lett az egész földön. A nap elhomályosodott, a templom kárpitja pedig közepén kettéhasadt.” (Lk 23,44-45) A Golgota-ábrázolásokon feltűnő nap és hold kozmikus jelek, a világmindenség jelenlétét ábrázolják a keresztre feszített Krisztus mellett. A lenyugvó nap és az újhold Jézus halálának, a felkelő nap és a telihold a halálon győzedelmeskedő Krisztus feltámadásának a jelképei.

Amikor az utolsó időkben, a nagy megpróbáltatások ideje után „a nap elsötétedik, és a hold nem fénylik, és a csillagok lehullanak az égről, és az eget tartóoszlopai megrendülnek” (Mt 24,29), akkor meglátják az Emberfiát eljönni a felhőkön, nagy hatalommal és dicsőséggel. Amikor a világ végén „a nap elsötétült, mint egy fekete gyászlepel, a hold pedig egészen olyan lett, mint a vér” (Jel 6,12,b), a föld fejedelmei, a gazdagok és hatalmasok, a szolgák és a szabadok mind elrejtőznek a Bárány haragja elől, de az Emberfia elküldi angyalait, és minden botránkozót és gonosztevőt tüzes kemencébe vetnek. És egybegyűjti a választottakat, „Akkor majd az igazak fénylenek Atyjuk országában, mint a nap” (Mt 13,43). A nap jelképe tehát az igazaknak is.

Az idők végén az új Jeruzsálemnek nem lesz szüksége „sem a napra, sem a holdra, hogy világítsanak neki”, mert az Isten dicsősége világosítja meg, és lámpása a Bárány: „a népek az ő világosságában fogják jární” (Jel 21,23-24).

Az egyházatyák a napot Isten, a holdat az ember és az egyház jelképének tekintették, abból kiindulva, hogy Krisztustól, a győzelmes naptól kapja fényét. Bod Péter szerint a nap „ábrázolja az eklésiában a Kristusnak, a ki fel-támadásával szerzi a hivekben az isteni esméretnek világosságát, és az abból folyó örömet, el-üzi pedig a bűnnek setéségét.” Ugyancsak napként jelenik meg Jézus a darnói templom mennyezetének 1834-ben készített feliratában: „Kert az Eklésia, Szentlélek feletten, / Fényes Nap a Jézus, ragyog környülette”.

A keresztyén szimbolikában Jézus Krisztust ritkán ábrázolják napként, azonban a fényhez és a naphoz hasonlítását fejezi ki szimbolikusan a feje fölött ragyogó dicsfény, a glória. A református egyházművészetben gyakran előfordul a nap ábrázolása úrasztalok terítőin, azonban a legtöbb napábrázolást az egyházközségek pecsétymóin találjuk, a napot a templom vagy a nyitott Biblia fölött ábrázolva.

EGY ÉLET AZ IGAZSÁG SZOLGÁLATÁBAN

DEMETER JÓZSEF

Demeter József 1910. április 28-án Mezőkeresztesen született. Édesapja református kántortartó volt. Gimnáziumi tanulmányait az egri cisztercita rend főgimnáziumában végezte, ahol 1928-ban érettségizett. 1928-ban a Sárospataki Theológiára iratkozott be, majd a másodévtől a Budapesti Theológián folytatta tanulmányait 1932-ig. 1932-33-ban külföldi tanulmányúton volt Edinburghban.

Lelkészi szentelése 1937-ben volt Budapesten. 1937-től 44-ig Szigetmonostoron teljesített lelkészi szolgálatot, majd ide Pomázra, a gyülekezet meghívására 1944. június 25-én került, ahol nyugdíjazásáig, 1974. július 1-jéig szolgált.

Szolgálat nem volt könnyűnek mondható. A II. világháború utáni zűrzavaros időkben össze kellett gyűjteni a szétszóródott nyáját, gondozni a hadiözvegyeket, hadiárvaikat, a megfélemlített lakosokat, gazdákat. Hitet kellett ébreszteni az emberekben a jobb élet reményében, az Isten segítségével. Rendszeresen látogatta a gyülekezeti tagokat, újakat keresett fel, és hívogatta őket a gyülekezeti alkalmakra. Az istentiszteleteken kívül volt a leánykörnek, fiúkörnek és az asszonykörnek is rendszeres összejövetele. Valóságos estétet is tartott.

Budakalászon is meglátogatta és összegyűjtötte a reformátusokat. Kezdetben magánházaknál, majd a budakalászi állomás melletti kis épületben tartotta az istentiszteleteket. A 60-as évek közepén a jelenlegi

Hetven éve, 1944. június 25-én állt szolgálatba DEMETER JÓZSEF lelkipásztor egyházközségünkben, akinek életrajzát egy ismeretlen gyülekezeti tagunk írta meg a lelkész halálának 30. évfordulóján. Ezzel a családi archívumból előkerült írással emlékezünk áldozatos szolgálatára.

A budakalászi imaház előtt 1970. július 3-án

templom helyén kis templomot építettek, ahogy egyre növekedett a gyülekezeti tagok száma. Közben Csobánkán is szervezte a re-

formátusokat, és ott is létesítettek kis imaházat. Mire a budakalászi és a csobánkai gyülekezetrész is megalakult, a vasárnapi istentiszteleteket, azok időpontját jól össze kellett hangolni, mert ott helyen hirdette az igét: Pomáz, Csobánka, Budakalász, Szentistvántelep és este ismét Pomáz. Mindezeket gyakran, HÉV-vel vagy kerékpárral látta el. Hittanórákat a négy iskolában tartott. A kateorák is rendszeresen meg voltak tartva, s mindezeket egyedül végezte. Az asszonykört felesége, Júlia néni vezette. Mindemellet kuttata és feldolgozta Pomáz történetét.

A községben levő katolikus és szerb lelkészollégáival jó barátságban volt, s az országban ők tartották meg először az ökumenikus istentiszteletet 1969-ben.

Szabó Júliával 1937-ben kötött házasságot, akitől három gyermeke született: Levente, Miklós és Judit. Felesége fiatalon, 1955-ban bekövetkezett halála után négy évig egyedül nevelte gyermekeit, majd 1959-ben újranősült.

Demeter József 1974-ben súlyos betegsége miatt kényszerült nyugdíjba menni. Pesthidegkútra költözött második feleségével, Györgyi nénival. Betegsége fokozatosan súlyosbodott, mely időszak alatt felesége és gyermekei nagy szeretettel és odaadással ápolták. Betegségében gyülekezetének tagjai is látogatták, imádságban hordozták.

1976. április 13-án szolgáltotta el őt az Úr. Emlékét továbbra is megőrizzük.

RÉGI HISTÓRIÁK

DEMETER JÓZSEF A HELYI KÖZÉLETBEN 1944 – 1949

Demeter József 1944. május 28-án lépett be a helyi képviselő-testületbe. Régi szokás szerint a történelmi egyházak lelkipásztorai hivatalból tagjai voltak az előljárásnak, így Paczolay Péter helyét vette át a testületben, de 1945 májusáig nem voltak ülések. Majd 1945 márciusában a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front pártjaiból megalakult a pomázi nemzeti bizottság, s annak javaslata alapján 1945. május 25-én a pártok delegáltjaiból létrejött az új képviselő-testület. Demeter Józsefet a Független Kisgazda Földmunkás és Polgári Párt küldte a testületbe, aki már csak lelkészi hivatásából adódóan is a helyi kulturális újjáépítésben vállalt szerepet.

Legnagyobb hatású fellépése az volt, amikor állást foglalt és

beadványt készített a svábok erőszakkal való kitelepítése ellen, és azt a nemzeti bizottság elé tárta, melyet a bizottság 1946. február 28-án meg is tárgyalta. Beadványa mindenkire mély benyomást tett, és eldöntetett, hogy az ártatlanokat mentesíteni kell, csak a bűnösök bűnhődjenek.

Csupán néhány gondolat a beadványból, mely teljes terjedelmében fennmaradt.

Hosszabb történeti bevezető után arra a következtetésre jutott, hogy csak azok menjenek, akik nemetnek érzik és vallják magukat, de ne büntessenek ártatlanokat, azokat, akik kitartottak a magyarságuk mellett, akik akkor is józanul gondolkodtak, amikor „a német nép csillaga igen fényesen ragyogott”, akik öregek, akiknek testvérei, gyermekei maradhatnak stb.

Kerti ünnepség 1947-ben
(D. J. balról állva a második)

Az első ökumenikus imaalkalom 1969-ben

Majd szinte végzettszerűen megsejtve a jövőt, felteszi a kérdést: „Miért engedjük folytatni a magyar életben azt a gyakorlatot, hogy egyeseket, csoportokat, kasztokat törvényes látszattal szinte mindenükből ki lehet forgatni, lehet költöztetni, deportálni, kitelepíteni, rekvirálni, azután mások verejtékével szerzett javait lehet osztani, kiigényelni, kisorsolni! – Hová vezet ez, és mi lesz a megállás? – a há-

kottan kigördült a marhavagyon szerelvény az állomásról.

1949. március 12-én a politikai változások miatt lemondott képviselő-testületi tagságáról, hogy ezután már csak papi hivatását gyakorolja, s tegye a jót, az igazat, s hirdesse az Igét gyülekezetén belül. De bátor kiállásának emléke megmaradt, s 1956 októberében, amikor a forradalmi bizottság megválasz-

Nemzetközi lelkésztalálkozó Pomázon a 60-as években

tására hívtak össze falugyűlést, a választási bizottság elnöki tisztére őt kérték fel.

A rendszerváltoztatást követően, 1993-ban posztumusz „Pomáz díszpolgára” kitüntetéssel emlékeztek meg róla.

(Forrás: Tóth Ferenc:

Pomáz történetének forrásai II. 2001.)

Könczöl Dánielné

A pomázi református egyház története nem nyúlik vissza a nagyon régi múltba. 1783-ból van az első feljegyzés Turós Péter óbudai prédikátor keze írása által:

„Dicséret, dicsőség a Szent Háromság Istennek! Az Atyának, Fiúnak és Szent Léleknek” Az Óbudai Református Ekkleziához affiliáltatott Pomáz 1783 esztendőben, május 30 dik napján, II. József, ... Magyarország Királyának uralkodása alatt, akinek is ezen kegyes Resolutioja Pesten publikáltatott Anno 1783. aug. 4. napján, midőn ezen pomázi Dominiumnak Direktora volna Ttes Wattay Pál Úr, akinek is ebben az időben sok templomok építésére tett példás, kegyes adakozását, segítségét az Óbudai Rfta, Pátyi Rfta, Kiskörösi Lutherana, Peregi R. Catholica és más sok Ekkleziák firól fira, nemzetségről-nemzetségre által-adják.”

1783. szeptember 12-én volt Pomázon az első istentisztelet, melyet az akkori óbudai és pomázi lp. (lelkipásztor) tartott (Turós Péter), Pál ap. Efezusi levele V.1-2 versei alapján. 1784-ben a prédikátor fenntartásához a Wattay familia évenként 30,-Ft-t, 12 pozsonyi mérő búzát és 12 akó bort rendel kiutalni. Gondnokok az ekkleziában ekkor: Kapornay András és Kapornay János.

Második prédikátora a pomázi Leányegyháznak Dobos István, a pesti egyházközségnek al-, majd főesperese 1787-től. Ekkortájt Wattay György a pomázi Uradalomnak Directora, inspektor pedig Magyar György, kik is míg éltek, ezen kis Ekkleziának „igazi dajkáik, pártfogóik, sőt valóságos Attyaik voltak”. Az i.t. (istentisztelet) Pomázon 1783-1793-ig a ttes Familia kastélyában, egy

az arra rendeltetett külön szobában tartott (a kántor is maga a lelkipásztor volt), később Magyar György inspektor gyermekeinek praecptora, Szilvási Mihály vitte a kántorságot, sőt, a falusi gyermekeket is taníttatta 1792-ig, amikor is az ekkleziának rendes

Rektorává rendeltetett. Lakása a kastély keleti részében levő kis házacskva volt.

1794-ig minden negyedik vasárnap járt ki a óbudai lelkész, ezévbén a pomázi gyülekezet azt kérte, hogy minden harmadik vasárnapon jöjjön ki. A Wattay Familia ebben is segített és kérésük teljesült.

1793-ban „fundusért” folyamodnak, mivel a kastély télen és sáros időben nehezen érhető el. Ezen építenek is egy kis házat, amelynek első szobája istentiszteletre, hátsó része Rektor lakásra fordítatik. 1794-ben elhagyják a kastélyt és ide járnak 1819-ig, amikor is már az új templomba kezdenek járnak.

Ez a templom 1814-28-ig épült, 1828-ban lett kész, de 1819-től egy részét már használgák.

A templomot építeni szándékozó, egyre szaporodó gyülekezetnek 1814-ben komoly segítség ajánlatott fel a Wattay familia által és egy bizonyos Majtényi Károly 30.000 téglát ígért. Hozzáfogtak hát és letették az alapkövet, hordták a köveket s ebben a ttes Familiának mind a nagykovácsi, kalázi, csobánkai és pomázi jobbágiai vallás-különbség nélkül önként segítségül voltak, valamint a szükséges mészköveknek összehordásában és az építésben is. Egyébként a templomépítésben a feljegyzések szerint már a Teleki család is részt vett adományaival.

Az építkezés történetéből idézünk egy feljegyzett mondatot:

„A mesteremberek körül szolgáló napszamosok az Ekkleziája tagjaiból teltek ki, kiknek fáradságtalan iparkodásuk, gondolóra véve az 1816-17 éveket, mikor a szegény embernek napról-napra kenyere sem volt s éhen dolgozott az Isten dicsősége mellett, sokan pedig korpa-kenyeret ettek. ... a következő nemzedékeknek örök háladatosságára méltó.” „Tudnivaló dolog, hogy az ilyen épület körül sok szekereseknek kellett történni a mesterembereket Pestre be s ki hordani, vizet hordani stb. ...Mindez nem kevés fáradságukba került azon kevés szekereseknek, kik azidőben éltek, öreg Verebes István, ennek fia ifj. Verebes István, Kapornay István, Nagy István, Kis László, kiknek buzgó munkájukért terjessze az Ég családjukat sok nemzetségre.”

Még 1814-ben a földesúri familia ugyanennyi rétet és földet szakasztott ki a ref. prédikátornak állandó substenciájára, amennyit a R. Cath. bír. Közben megépül a torony, megszerzik a harangokat és

1828. okt. 17-én felszentelik a templomot,

„nagy zúgó szelek fúvása közben az összesereglett díszes nép előtt Ft Báthori Gábor úr és Szondy László úr ékes és szívreható beszédeket tartottak, a szomszéd ekkleziabeli Rektor uraknak harmóniás éneklése is díszítvén az ünnepet.”

Ezt a templomot 1858-ban megújította az egyház, a deszkázott boltozat helyett stukatúrozták, ezáltal az akusztikája is megjobbított. Tetejét újra zindelyezték. Legnagyobb szabású renoválása azóta 1938-ban történt.

Az egyház önállósága felé vivő út lépcsőfokait említve, 1832-ben kiharcolja Pomáz, hogy ne úgy járjon ide Óbudáról a lelkész prédikálni, hanem felszentelt papi személy – káplán név alatt – legyen és lakjon állandóan közöttük, ki a gyermekek tanításán kívül minden papi szolgálatokat megtehessen és tegyen.

1838-ban T. Göböl Gáspár kerül erre a tisztre, adminisztrátor címen. Az ő szolgálata alatt történik meg Pomáz anyásítása. Mégpedig eképen:

„1844-ik év szept. 22-én Nagytiszteletű Dobos János úr Kömlődre hivatván rendes lelkésznek, elmenetelével megürül-

nagyon gyenge sugara vetett halvány fényt. Pomáz választási lépése mellett sziklaként állt rendületlenül, ellenében Óbuda konokul makacskodott. Pomáz a két egyház közötti addigi barátságos viszonyt megtörni nem akarván, hat

személyből (Ns Takács Mihály, Tek. Fáy Ignác és Király László urakból, Tattai György algondnok, Sóvári István és Verebes Istvánból) álló küldöttséget nevezett ki, hogy Budára átmenvén a kérdés alatti ügyet békés úton intézzék el. Az átmenetel megtörtént, de hasztalanul.

Eljövén az esperes látogatási ideje, Pomáz a Nagytiszteletű vizitációnak nyíltan ki is mondá: hogy ha Óbuda választásába bele nem egyez, valóni fog tőle örökké. S többé nem is tett semmi közelítő lépést Óbudához, hanem az egyházvidéki gyűléshez intézett folyamodásában kijelentette Pomáz Budától valóni akaró szándékát, melyet az esperesi gyűlés minden ellenzés nélkül elfogadott, odautasítván a Pomázakat, hogy a még kerületi gyűlés előtt tartandó egyházvidéki gyűlésre papjuk s tanítójuk biztosított fizetését mutassák be. Teljesítvén ezt is, Pomáznak Óbudától elvá-

lása s anya egyházak sorába emelése kijelentett, kérelme, hogy Tiszteletes Göböl Gáspárt rendes papjául megnyerhesse s magának bármely iskolából tanítót hozhasson, megadatott, ... s az egyházkerületi gyűlés meg-erősítő pecsétjét minden kérelmére reáütötte június 30-án, 1845.

Ekép vívta ki tehát Pomáz anyaegyházi önállóságát, s most, mint anyaegyháznak első rendes lelkésze: T. Göböl Gáspár, iskola tanítója Tiszt. Gyarmathy Károly úr.”

Pomáz tehát önálló egyházzá lett, amikor már volt temploma, iskolája, temetője és voltak nagy pártfogói, mint a Wattay, Karcs és Teleki családok és főképen voltak áldozatkész hívei.

Anyakönyveit 1784-től vezeti pontosan, először latin, majd magyar nyelven. Az anyakönyvekben időnként Szentendre adatai is bejegyeztek, mert volt idő, ámbár nem folyamatosan, amikor Szentendre is idetartozott. Budakalász azonban és Csobánka állandó fiókegyházai voltak Pomáznak.

Az itt szolgáló lelkészek közül rendes lelkész volt Göböl Gáspár, majd Szánthó Ödön, aki édesapja halála után Bugyira vitétt el 1871-ben, utána a leghosszabb ideig itt működő S. Kovács Dániel (1871-1915) következett, majd Paczolay Péter 1915-1943-ig. Az ő halála után, 1944-ben került ide a jelenlegi lelkész (Demeter József).

A tanítók közül felsorolja a krónikás Szilvássy Mihály, Szilágyi Gábor, Takaró István, Bujdosó Mihály, Gyarmathy Károly, Oder József, Nyikos József (innen Pátyra vitétt), László Lajos, Komonyi Orbán, Hajnal Imre, Bodri János neveit, akik után 1903-ban Erdélyi Károly következett, de már az állami iskola tanítója és az egyház kántoraként, mert az egyház 1902-ben (a róm. kath. egyházzal együtt) átadta iskoláját az államnak.

A pomázi gyülekezet ma (az 1970-es években) 500 lelket számlál, hozzá tartozik az 1946-ban szórványból fiókegyházzá fejlődött Budakalász és Csobánka, valamint Szentistvántelep szórvány.

Egyházunk mai élete még nem történet és ezért csak annyit írunk le róla, hogy küzdelem, nemes harc, de élet.

A pomázi református templom az 1900-as évek elején

vén az Óbudai és Pomázi egyházak papi állomása, miután már ekkor a nép szabad választási joga kivívta a maga diadalát, Pomáz e jognál fogva rögtön Nagytiszteletű Dobos János úr elbúcsúzása után az Esperes jelenlétében, eddigi adminisztrátorát, Tiszt. Göböl Gáspárt óbudai s pomázi rendes papnak általános szavazással elválasztá. De Óbuda a Pomáz részéről elválasztott Tiszteletes egyént, alkalmasint azért, mert a választási befolyást illetőleg mellőzve volt és sértve érezve magát azáltal, hogy Pomáz az Ó nyakára mintegy tölni akarta az elválasztott Tiszteletes férfit, holott neki szinte oly joga lett volna a bebeszólásba ... elfogadni éppen nem akarta. Így húzódván a dolgok a kétség bizonytalanságaitól burkoltan egész télen át. Békés utóni kifejlődésökhöz a remény

peres látogatási ideje, Pomáz a Nagytiszteletű vizitációnak nyíltan ki is mondá: hogy ha Óbuda választásába bele nem egyez, valóni fog tőle örökké. S többé nem is tett semmi közelítő lépést Óbudához, hanem az egyházvidéki gyűléshez intézett folyamodásában kijelentette Pomáz Budától valóni akaró szándékát, melyet az esperesi gyűlés minden ellenzés nélkül elfogadott, odautasítván a Pomázakat, hogy a még kerületi gyűlés előtt tartandó egyházvidéki gyűlésre papjuk s tanítójuk biztosított fizetését mutassák be. Teljesítvén ezt is, Pomáznak Óbudától elvá-

A szószék az 1950-es években letakart felirattal

Közművelődési díjat kapott a Psalmus Kórus

Pomáz Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2014. évi Pomázi Közművelődési Díjat a Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség Psalmus Énekkarának ítélte oda.

A díjat Blaskóné Timár Eszter és Bíró Krisztina karnagyok vették át augusztus 20-án, az ünnepélyes átadón a Kórus is fellépett.

Szeretettel gratulálunk az énekkárnak a megtisztelő elismerésért, és Isten áldását kérjük további szolgálataikra.

Tóth Regő Botond
Isten népéhez tartozik

Veréb Olivér
Isten népéhez tartozik

Malmos Réka Olga
Isten népéhez tartozik

Gáspár Natasa
Isten népéhez tartozik

Bak Jázmin és
Bak Lénárd
Isten népéhez tartozik

Gáspár Sebestyén Csaba
Isten népéhez tartozik

Adorján Akos és Adorján Bence
Isten népéhez tartozik

NÁLUNK KERESZTELTÉK

KÖZÖTTÜNK SZOLGÁLNAK

Tapasztalatból tudjuk, minél több küzdelemben edződik, annál erősebb a hitünk. És minél erősebb a hitünk, annál könnyebben győzzük le a kishitűségünket, kételyeinket, megingásainkat. Annál bátrabban kapaszkodik életünk Jézus Krisztusba, Aki megerősít, gyógyít és használ bennünket. De az erős hit már kipróbált hit, mert csak a kipróbált hit hiteles, igazi és valódi, becsebb minden földi kincsnél.

Pálffyné Suhajda Erzsi (barátainak Örzse) hite ilyen kipróbált hit. Próbákban edződött erős hit, mely biztos alapon áll, mely nem hányódik ide-oda semmiféle tanítás szelében, nem sodródik a világ tévútra csábító kísértéseitől, nem inog és nem omlik össze vihar idején. Olyan hit, amely egyedül az Úristenbe helyezi bizalmát, Benne reménykedik, és mindenben engedelmes, mert soha sem mond nemet az Úrnak. Mélyen átélte szolgálat- és biznyságtevő hit, amely megvallja és cselekszi, „*hogy Jézus Krisztus Úr, az Atya Isten dicsőségére.*”

Pálffyné Suhajda Erzsébet

AKI SOHA NEM MOND NEMET PÁLFFYNÉ SUHAJDA ERZSÉBET

Karácsony havában, egy hideg téli napon születtem, és ahogy egy jó református családban szokás, alig egyhónapos koromban megkereszteltek. Én voltam az első kisbaba, akit a budakalászi református imaházban kereszteltek meg, de hogy miért ott, nem tudom, még soha sem kérdeztem meg. Én nagyon rendes emberek gyereke vagyok, akik az öcsémmel együtt úgy neveltek bennünket, hogy mi is rendes emberek legyünk. Mindenben igyekeztem megfelelni, és gyerekként amolyan szófogadó jó kislány voltam, akire büszkék lehetek a szülei. Nagy szeretetben éltünk, és én is nagyon szerettem, szeretem őket. A mai napig is nagy tiszteletet és szeretetet érzek feléjük, minden nap hálás tudok lenni értük.

Azt, hogy Isten létezik, él és munkálkodik, a konfirmációi előkészítőnél vettem igazán tudomásul, de ezt megelőzően is volt már egy találkozásom, csak ez később tudatosult bennem. Gyerekkoromban volt nekünk egy pótnagymamánk, *Verebes Erzsike* néni, egy idős egyedülálló néni az utcánkban, aki a szintén egyedülálló idős testvérével lakott, ő vigyázott néha ránk. Tőle tanultam meg az első református énekeket, mert ő mindig ezeket énekelte nekünk. Nagyon szeretjük Erzsike nénit, szoktam is mondani Anyunak, hogy úgy szeretnék majd még vele találkozni Isten országában. Ő volt az első kapcsolat Istenhez.

A konfirmációra *Szűcs Ferenc* lelképásztor készítette fel bennünket, hat fiút és hat lányt. Az első gondolat, ami megmaradt az emlékezetemben, hogy itt van egy széles lá-

tókörű, rendkívül intelligens, nagy tudású lelkész, márpedig ha egy ilyen okos ember elhiszi, akkor ez igaz lehet. Én amolyan szemlélődő típusú ember vagyok, mindent úgy tanultam meg, hogy ellestem. Például kézimunkázni, hímezni is. Sokáig néztem, és aztán magam is kipróbáltam. Minden dolgot így tanultam meg. Így voltam a kátéórák alatt is, csendes szemlélődéssel figyeltem és sajátítottam el azt, amit ott hallottam. Az igazságérzetem már akkor is igen fejlett volt, ami most is megvan bennem, az igazságért való küzdés, a hiteles gondolatok keresése, ezért már korán különbséget tudtam tenni, hogy hiteles-e valaki, vagy csak álságos. Szűcs Ferenc személye, az ő hiteles példája engem annyira megfogott, hogy elkezdett érdekelni a dolog. Kell ebben valaminek lenni! Kell valami többnek lennie azon túl, hogy szép történeteket tanulunk a Bibliából. Láttam rajta azt a nagy szeretetet, amellyel felénk fordul, hogy tisztel bennünket, figyelembe vesz minket, fontosak vagyunk neki.

A konfirmációnk napja például egybeesett az osztálykirándulásunkkal. *Kurfis Gézával* (akivel óvodás korunktól kísér bennünket a közös életút) és *Málik Csillával* jelentkeztünk az osztályfőnökünkénél, hogy mi nem tudunk menni az osztálykirándulásra, mert akkor lesz a konfirmációnk. Na, akkor mi ott nem álltunk meg, kaptunk hideget, meleget: micsoda elavult gondolkodás! Lógó orral mondtuk Feri bácsinak, hogy mi történt, de ő nagyon bölcsen azt mondta, hogy akkor egy héttel később lesz a konfirmációtok. Ilyet én azelőtt tanártól nem tapasztaltam. Hogy

valaki odafigyel rám, fontos vagyok neki, nem vagyok ütközőpont a számára, hanem ilyen egyszerű, természetes módon egy szeretetteljes gesztust tesz felém. Ilyen apróságok indítottak engem arra a meggyőződésre, hogy itt valaminek lennie kell.

A másik, ami nagyon fontos volt részemről, az a matematika és a logikus gondolkodás szeretete. Szerintem az Úristen is „logoszbán” gondolkodik, nem pedig vak-tában, az érzelmei által vezeti a világot. Ahogy elkezdtem járnival az akkor alakuló ifibe, melyet *Vörös Éva* kezdett el, majd *Lassú Gábor* folytatott, csak úgy szívtam magamba a sok információt: hogy az Igét meg lehet érteni, hogy azt magyarázzák, én pedig azt hallgatom, és az élet dolgairól igazít el engem. Elkezdtem magamban szépen összerakosgatni ezt a puzzle-t, és egy csomó mindent megértettem. Láttam, hogy mindebben egy logikus rend van, hogy az Úristen terve a kezdetektől a végidőig teljesen készen áll.

Elkezdtem Igét olvasni, majd vettem egy Bibliaolvasó Kalauzt, és annak alapján olvastam azt a Bibliát, amit a konfirmációra kaptam, amire Anyu varrt nekem egy szép borítót. Aztán bejelölgettem benne, ami érdekes vagy kérdés volt számomra. Annyi mindent tanultam és annyi összefüggést láttam meg, míg egyszer csak azt tudtam mondani, hogy én is része vagyok az Úristen tervének. De ez egy hosszú tanulás volt, amihez sok kérdés és kétség által jutottam el.

Ebben a kereső, kétségeskedő, kérdőzködő, néha megvalló, de néha még visszavisszalépegető állapotomban tizennyolc éves lettem, amikor találkoztam *Tímár Gabriellával*, Ullával, aki Feri bácsi mellé került a gyülekezetünkbe segédlelkésznek. Emlékszem, nagyon vártuk őt, hogy milyen lesz. Azt tudtuk róla, hogy egy világlátott, nagy tudású fiatal lelkész. Amikor először beléptem a terembe, ahol ő már ott volt, láttam egy csinos, fiatal, energikus, kedves, mosolygós nőt, éreztem a kisugárzását, a jó illatát, látszott rajta, hogy egy befogadó ember. Aztán megtapasztaltam, hogy megint egy hiteles emberrel találkoztam, aki megéli azt, amiről beszél, aki-ben szeretet van, aki odafigyel, és aki hatalmas

Konfirmáció 1982. május 30-án

Szűcs Ferenc lelkipásztor úrvacsorát oszt a konfirmáltaknak

energiával, elhivatottan végzi a feladatait. Látom, hogy amit elmesél magáról, amiről bizonyosságot tesz, az őszinte, nincsen mellébeszélés, nála az igen igen, a nem pedig nem. Elkezdtem őt példaképemnek tekinteni, később pedig barátok is lettünk (először én lettem az ő legkisebb lányának a keresztanyja, utána pedig ő lett az én Zsuzsim keresztanyja). Ő lett az ifi vezetője.

Az ifi meghatározó élmény volt az életünkben. Azért volt annyira fontos, mert innen nőttünk ki, innen lettünk felnőttek, és amit itt kaptunk, az az egész életünkre kiható nagyon fontos muníció volt. Akik oda jártunk, most is barátok vagyunk, akkor is, hogy ha innen hat-száz kilométerre lakik valaki közülünk, mint *Magyar Illi* barátóm, aki ott lelkész a férjével. De az ifi több volt, mint egy baráti társaság. Egy család volt. *Zsuzsa néni*, Szűcs Feri bácsi felesége – aki szintén egy bölcs asszony volt –, megengedte, hogy a konyhájában teát főzzünk, aztán elkezdtünk lekváros kenyeret is csinálni. Perselypénzt gyűjtöttünk, hogy aki munkából jön – mint például *Kurfis Imre* –, ne kelljen hazamennie vacsorázni. Mert nekünk ez fontos volt. Mert mi testvérek, barátok, egy család voltunk. Tudtunk mindent egymásról, mindent megbeszéltünk egymással. Együtt épültünk, és húztuk, vittük egymást előre.

Én mindig azt szoktam mondani, hogy nekünk az a dolgunk szülőknak, hogy telepakoljuk a gyerekeink tarisznyáját. És itt nem a pénzre gondolok, hanem arra a sok-sok információra, ismeretre, gondolatra, amik majd az életükben boldoggá teszik őket, mely csak egy alapon, az Úristen szeretetén valósulhat meg. Minden nap azért imádkozom, hogy a gyerekeim az adott pillanatban meghozzák a végleges döntésüket az Úristen mellett. Számomra az ő megtérésükért való imádság a legfontosabb, és én folyamatosan pakolom a gyerekeim tarisznyájába az ezekkel kapcsolatos információkat, és igyekszem, hogy ez a tarisznya megteljen. Ezeket pakolta bele a mi tarisznyánkba is az ifi. Azokat a nagyon fontos dolgokat, melyeket egymástól az Úristenről tanultunk. Mert ez tanulás is. *Pap Laci* bácsi mondta mindig, hogy „a hit mellé tudományt”.

Én is meghoztam a magam végleges döntését, mégpedig azon a sokat emlegetett hejcei nyaraláson. Addig ebben a hezitálás állapot-

ban voltam, de azért nagyon kíváncsi és nyitott gondolatokkal – mindezekre pontot tettem. Nekem nem volt megtérési ígém, de volt egy bibliai történet, ami eldöntötte a sorsomat. Péter apostol szabadulásának története (Ap Csel 12). Amikor Jakobot megölik, és utána sokakat börtönbe vetnek, Péter is börtönbe kerül erős őrizet alatt. Éjszaka van, és íme, megszólítja az Úr angyala: kelj föl hamar! És leesnek a kezéről a bilincsek. Majd azt mondja az angyal: övezd föl magadat, kösd fel a saruidat, és kövess engem. „*És kimenvén, követé őt.*” Péter tehát nem kezd el hezitálni, nyafogni, magyarázni, hogy hát hogy menjek, amikor itt vannak mellettem az őreim, be vagyok zárva, hanem fogja magát és megy. Az angyal kivezeti őt a börtönből, megnyílnak az ajtók, és utána odamegy a többi apostolhoz és a testvérekhez.

Ifi kirándulás a konfirmáció után. Álló sor balról jobbra: Szűcs Zsuzsa, Málik Csilla, Kurfis Imre, Spenik Szilvia, ?, ?, Orbán Mária, Suhajda Erzsébet, ?, Vörös Károly. Elöl: Orbán Dániel, Cseri László, Kurfis Géza

Ez a történet – ahogy lezajlik – az én életmről szól. Ebből értem meg úgy igazán, hogy nekem is az a dolgom, hogy felvegyem az övemet és a sarumt és kövessem azt, Aki hívott; a láncok a kezeimen, a bezárt kapuk, az örök már mind az Úristen dolga. Nekem nagyon fontos, hogy mindig tudjam, mi az én dolgom, amit nekem kell megtennem, mert rám bízta az Úr, és mi az Ő dolga, amit csak Ő tehet meg. Amikor bármin töprengek, gondolkodok, mindig eszembe jut Péter apostol, hogy ő nem kétségeskedett és kérdezgetett, hanem cselekedett. Pont ezt várja tőlünk az Úr, ezt az engedelmességet, és én el is határoztam, hogy soha nem mondok neki nemet, mindig teljesítem, ha az Ő nevében megkérnek valamire.

Mindig el kell jönnie egy pillanatnak, amikor el kell döntenem, hogy igent mondok, vagy nemet, hogy válaszoljak: most akarom, vagy nem akarom. Az Úrral akarok menni, vagy nélküle. Amikor a hejcei csendeshéten ide eljutottam, azt éreztem, hogy most kell döntenem. Ha most itt nem tudok dönteni, akkor később nem fogok tudni dönteni. Nagyon nagy feszültség volt bennem. Hejcen Ulla és *Victor István* tartotta az alkalmakat, de számomra igazából a beszélgetések voltak fontosak, melyeken *Pályi Péter* volt nagy segítségemre, aki akkor még nem volt lelkész, talán még a teológiát sem kezdte el. Többen voltunk ott fiatalok, akik hasonló módon éreztünk, és hasonlóan vágytunk arra, hogy megtérjünk. De mi az, hogy megtérni? Addigra persze értettük mi a fogalmakat, mert azért sokat hallottuk, tanultuk, de azt kívántuk, hogy ez meg is történjen az életünkben. Én is ezt vártam. Végül az Úr mellett döntöttem, elhatároztam, hogy Vele akarok élni, Vele akarok jární, és azóta is azt a hejcei táborát tekintem a végleges igenemnek.

Érettségi után már az Úristennel kezdtem a Pénzügyi és Számviteli Főiskolát. Persze még mindig sok minden várt rám, rengeteg tanulni-való, az Úristen pedig folyton nyesegette le rólam, ami felesleges volt. A főiskolán nagyon fontos volt nekem *Pénzes Péter* felesége, *Erika* barátságára, akivel csoporttársak voltunk. Ő is mindig nyesegette rólam a lázadásaimat, a rossz tulajdonságaimat, mindemellett – vagy éppen ezért – nagyon jó barátok voltunk. Elkezdtünk jární egyetemi istentiszteletekre, és kölcsönösen jártunk egymás ifijébe, utána össze is hoztuk a két csapatot. Az ő barátságára nagyon sokat jelentett számomra, folyamatosan erősített a hitemben.

Volt még egy fontos felismerésem, a gazdag ifjú története alapján. Amikor Jézus azt mondja a gazdag ifjúnak, hogy „*még egy fogyatkozás van benned*”. Nekem is mindig csak egy fogyatkozásom volt, amit le kellett tennem, aztán jött a következő „*még egy*”. Mindig csak egy fogyatkozásomat kellett letenni. Ez tart még most is, mert mindig felszínre jön valami, és az Úristen kegyelméből megláthatom azt, amit oda kell tennem elé. De egy percét nem bántam meg, hogy így döntöttem, akkor is, ha borzasztó sok küzdelemmel jár. A mindennapok is: hogy ne alkudjak

meg a legeslegjobbnál egy kicsit kevésbé jóval, legyen ez kitartás, szeretet, vagy odafigyelés a családom, vagy a munkatársaim iránt.

Most egy tizennyolc fős osztályt vezetek a munkámban. Ezt a tizennyolc embert hiszem, hogy az Úristen bízta rám. Tizennyolc különböző ember, különböző életkorban és élethelyzetben, rajtuk keresztül is annyi mindent tanulok. A munkámmal kapcsolatban mindig két nagyon fontos ajándékot kaptam az Úristentől. Az egyik az, hogy kölcsönösen szeretjük és becsüljük egymást a főnökeimmel, a másik, hogy bárhol dolgozom, mindig kapok legalább egy hívó testvért. Ilyen volt az előző munkahelyemen *Horváth Magdi* ócsai presbiter, aki azóta már nyugdíjban van, akivel annyi közös élményünk volt. Ő is fontos szereplő az életemben, mert az Úristen általa is nyesegette rólam azokat, amik feleslegesek voltak.

Még mindig vannak nyesegetnivalók az életemben, amikor az Úristen eligazít valamiben. Amikor például lázadozom, elégedetlen vagyok, vagy túl nehéznek érzem, olyankor mindig a 128. Zsoltár jut eszembe arról, hogy ki a boldog ember. Úgy kaptam ezt az ígét, hogy egy reggel ültem a fotelben, olvastam a Bibliát, és éreztem, hogy az Úristen mintha ott ült volna mellettem a fotel támfáján, és szinte az ujjával mutatta a sorokat, hogy nézd, ilyen a boldog ember. Olvastam, hogy gyermekeid olyanok, „*mint olajfacsemeték asztalod körül*”. És a gyerekek éppen reggeliztek az asztal körül. Hát én akkor úgy zokogtam! Ez segített abban, hogy le tudtam akkor tenni a problémáimat, megint elvett egy dolgot tőlem az Úr.

1998-ig jártam az ifibe, amikor is férjhez mentem, és utána Szentendrére költöztünk. Az ifihez hasonlítható gyönyörű időszak volt az életemben a gyerekekkel itthon töltött idő, de igazán egy dolgot emelnék ki, az pedig az a kismama bibliakör, ahova itt Szentendrén jártam. Ulla húga, *Tímár Judit* vezette a kört, ő hívott engem, így kezdtem el odajárni. Abban a néhány évben annyi mindent tanultam az Úristentől, főleg attól kezdve, amikor 2003 februárjában kisebbik fiam, Donát megszületett. Azon a nyáron ugyanis Judit súlyosan megbetegedett. Addigra már jól összekovácsolódtunk testvéri szeretetben, Judit betegsége azonban még jobban összefogta a csapatot. Nagyon komoly imaközösség alakult ki, amiben ha nem is voltunk éppen együtt, de egy adott órában mindenki az Úrhoz kiáltott érte. És Judit meggyógyult. Azt mondta, hogy mi imádkoztuk őt vissza. Nyilván nem én, meg a többi lány, hanem mindenki, aki szerette őt, de ő ezt így élte meg, hogy őt visszaimádkozták az emberek az Úristentől.

Azáltal, hogy Judit beteg lett, hogy fennartsuk ezt a bibliakört, magunknak kellett készülnünk és az alkalmainkat megtartanunk. Máté evangéliumából vettük sorba a történeteket. E közben mély testvéri és baráti viszonyok alakultak ki közöttünk, ami egy egész életre szóló élmény lett, éppen úgy, mint az ifi. Addig csak odamentünk, hogy kapjunk, aztán Judit betegségével tudtunk adni is, és ezáltal erősödtünk meg igazán. Közben a gyülekezetből a nénik vigyáztak a gyerekeinkre, akik

nem voltak óvodában vagy iskolában, és így mi tényleg csak az Igére tudtunk figyelni. Persze beszélgettünk másról is, a gyerekekről, a problémákról, de az igény bennünk valójában az Ige volt. Azután vágytunk és szomjaztunk. Mivel megnőttek a gyerekeink, sajnos elmúlt, elkezdtünk dolgozni járn.

A másik fontos fordulópont volt az életben, és itt is látom az Úristen munkáját, hogy egyszer csak beteg lettem. Nem szoktam erről beszélni, mert nem szeretném, ha ezért bárki sajnálna. Zsuzsi lányom születése után már sejtettem, hogy beteg vagyok, de sokáig nem mertem vele szembesülni. Amikor már annyira súlyosak voltak a tünetek, nem volt más választásom, elmentem orvoshoz. Megállapították, hogy a *colitis ulcerosa* nevű betegségben szenvedek, magyarul fekélyes vastagbélgyulladásom van. A legfejlettebb társadalmakban rohamosan terjedő krónikus betegség ez, mely alapvetően egy immunbetegség, amikor is a test önmaga ellen támad, és létrehozza ezeket a fekélyes gyulladásokat. Egy gyógyíthatatlan, de nem halálos betegség. Változó súlyosságú aktív szakaszok, és tünetek nélküli ún. remissziós szakaszok váltják egymást kiszámíthatatlan időközönként. Van rá gyógyszerem, amit állandóan szednem kell.

Amióta tudom, hogy beteg vagyok, a legszorosabb barátságban vagyok Pál apostollal, merthogy „*tövis adatott nekem a testembe*”, és én ezt így is élem meg. Megint megszabadított az Úristen egy fogyatkozástól, egész másként látok azóta egy csomó dolgot önmagammal, a betegséggel kapcsolatban. Tudom, hogy én magam betegítem meg magam, az én saját szervezetem betegít meg engem. Sokat gondolkodtam azon, miért van ez. Az orvosom azt mondta, hogy ezzel a betegséggel leginkább a kreatív, de makacs, konok, önfejű emberek betegetnek meg, akik rendkívül érzékenyek, sebezhetőek és sérülékenyek. Ebben a típusban magamra ismertem.

A betegségem segített megtanulni, hogyan pergessem le a magamról azokat a dolgokat, amiket magamban forgattam, rágcáltam, se kiköpni nem tudtam, se lenyelni (ez is Pap Laci bácsi mondása). Ha például valaki megbántott, azt sokáig csócsálgattam, és ez ellen nem tudtam mit tenni. Ugyanígy nagyon nehezen eresztettem el, ha valami sikertelenség volt az életben. Azt is megtanultam, hogy a szemetet kidobjam. Ezt fizikálisan is érteni kell. Tehát például a használt ruháimat, amelyekhez érzelmileg kötődöm, azoktól tudjak megválni. Tudjak mindentől megszabadulni, ami nem kell, ne ragaszkodjak a tárgyakhoz. Ne ragaszkodjak a csócsálnivaló dolgokhoz, se a sérelmeimhez. Ha odaszem az Úristen elé, akkor ne szedegessem vissza, ne vegyem vissza még egy kicsit csócsálni. Megtanultam eldobni magamtól a sérelmeket, a bántásokat, hogy tudjak megbocsátani, tudjam kidobni a szemetet az életemből.

A kezdetektől érzem, tapasztalom az Úristen jelenlétét a betegséggemben, de hazudnék, ha azt mondanám, hogy valamilyen konkrét igei útmutatást kaptam volna. Ez is a szemlélődésem része lett, amit az Úristen felhasznál: megállít és elgondolkodtat. Nem

büntetésnek tekintem a betegséget, inkább figyelmeztetésnek. Nem tudom, mivé fog fejlődni, de biztosan megmarad, bár imádkozom Istenhez, hogy ne legyenek ezek az aktív szakaszok. Érzem, hogy ha egy idegesebb, stresszesebb időszakom van – mert a megfélelni igyekezet nagy kísértés nekem –, akkor rögtön jelez a testem. Tudom, hogy amikor elhanyagolom az Úristent, vagy csak úgy eldarálom az imádságot, tehát ha egy kicsit eltávolodok egymástól, akkor már rögtön markol is vissza a testem és jelez. És le is fektet, mert olyankor nagyon sokat kell aludnom, pihennem. Annyira legyengít, hogy jártányi erőm sem marad. Megállítja a testemet. Ezt is Laci bácsitól tanultam, hogy ilyenkor állj! Menjünk vissza a kályhához, gondoljuk át a dolgokat még egyszer! Kezdjük előlről! Lehetőséget ad az Úr átgondolni azt, hogy mi az a legtöbb, ami kihozható ebből a helyzetből, és mi az, amit nekem ebből meg kell értenem és meg kell tanulnom. Legyen ez bármilyen nehéz helyzet, nemcsak a betegség.

Ilyenkor pedig feléltélek az emberben minden, ami jó dolog. Amiben például nagyon megerősített a betegségem, az a férjem szeretete. Ahogy ő kiállt mellettem, ahogy beadja nekem a gyógyszert... Azt mondta, emlékszem, mit fogadtunk meg egymásnak? Azt, hogy „egészségben, betegségben...”. Aprópénzre váltani a szavainkat, ígéreteinket. Ez nekem nagyon fontos volt, hogy ő ezt így elfogadta és segít engem benne. A mai világ éppen arról szól, hogy csak a szépek a jók, de ezt megcáfolja, hogy van valaki, aki engem így is szeret. Mindez pedig minket is közelebb hozott egymáshoz. Mindenben a jót látni, ami kihozható belőle. Nem azt nézni, hogy mim nincs, hanem mi hozható ki belőle. Ez is egy fontos gondolat számomra a Bibliából, hogy a nemekből, esetleg pont az én bűneimből rakott nemekből az Úristen hogy hozza ki az igeneket, hogyan alakítja azokat áldássá az életben.

A gyermekek körüli szolgálat indíttatását kétszer is megkaptam, először, amikor még ifisek voltunk. Meghánytunk vetettük, hogy mit szeretnénk, és megkerestük Laci bácsit, előadva az ötleteinket a gyermekmunkával kapcsolatban. Azt válaszolta, aranyoskám, jó lenne, de nincs emberem! Mondtuk, hogy itt lennénk mi. Akkor ellátott minket anyagokkal és elkezdhettük csinálni: *Laár Kati, Laár Zsuzsi, Cseri Brigi, Kiss Kata, Pjeczka Katica*, voltunk egy páran. Azelőtt is volt gyermekmunka, de akkor az ifisek vették kézbe. Nagy bátran elkezdtünk gyerektáborokat is szervezni, tanakodtunk is, hogy jó ég, ezek a szülők ránk bízták a gyerekeiket!? Laci bácsiek azért felügyelték az egészet, a táborba is eljöttek a Trabicsekkel.

Volt egy második elhívása is az Úristennek, mert amikor megszülettek a gyerekeim, akkor a gyermekmunkát én abbahagytam. Majd úgy hét év elteltével felhívott *Balássy András* telefonon, hogy kellene a gyermekmunkába egy ember, és rám gondolt. Én akkor azt mondtam, hogy nem tudom vállalni, annyi feladatom van, annyi mindennel foglalkozom, meg éppen házvásárlás előtt állunk. Másnap reggel kinyitottam a Bibliámat, és az volt a napi ige, hogy az Úr háza romokban áll,

te pedig csak a sajtódat építgeted. Ez nagyon egyértelmű üzenet volt, ami nekem szólt, nem volt apelláta. Felhívtam Andrást, mondtam, hogy átgondoltam a dolgot, az Úristen megszólított, mégis vállalom. És az Úr azóta sem vonta vissza a megbízást, ezért vagyok még mindig a gyerekekkel.

Nagyon nehéz, mert ezer feladatom van, de ebben is támogat a férjem. Tiszteletben

Az idei Anyák napi ünnepségen Donáttal

tartja, soha nem morog semmiért, ha valamit csinálni kell, és mindenben segít. Nagyon fontos része ez is az életemnek, mely sok munkával, komoly készüléssel jár. Aki azt gondolja, hogy ez olyan egyszerű, nagyon téved. A harmadikos korosztálytól jönnek hozzánk, és a konfirmációig járnak a gyerekestentiszteletre. Felváltva vagyunk Laár Katival, ő az egyik héten, én a másik vasárnap. Olyan régóta ismerjük már egymást, hogy már tudjuk egymás gondolatait is. A legnagyobb probléma a gyerekekkel kapcsolatban a fegyverkezés. Sokszor a humor átsegít, de a legfőbb „fegyvereink” a hitelesség és a szeretet. Ebben a szolgálatban mindkettő nélkülözhetetlen. Őszintén kell beszélni a gyerekekkel és nagyon kell őket szeretni. Néha persze tévedek, néha kivesz engem az Úristen, kiemel, néha lehajol hozzám, felvesz és sziklára állítja a lábamat, ezt hétről hétre megélem. Amikor pedig a Lélek egységre hoz bennünket a gyerekekkel, az a legnagyobb ajándéka az Úristennek ebben a szolgálatban.

Tehát amíg az Úristen vissza nem vonja az elhívását erre, addig csinálom. Egyszer hálaáldozatként odatettem az Úristen elé, hogy soha nem fogok neki nemet mondani, és ezt a betegségem ellenére is vállalom. De így jó élni, és nem cserélném el ezt semmivel. Sem magasság, sem mélység, sem hatalom, sem semmi nem választhat el ettől, mert ez maga az Élet.

Lejegyezte: Puskás Attila

TÚRMEZEI ERSZÉBET ...ÉS ÁLDALAK...

Láttam a bimbót, hittem a virágban,
Láttam a szikrát, s hittem a lángban.

Hasadt a bimbó, kinyílt a virág,
Éledt a szikra, felcsapott a láng.
És velük nyílt és lángolt a hitem.

Ó, a hegyet tengerbe merítem!
Nincsenek korlátok, és messzeségek,
Égnek a lángok! Hiszek! Én is égek!

De most a bimbó....korán elfagyott,
Kihuny a szikra....sötétben hagyott.

És a hitem iselfagyott vele
és kialudt és elhagyott vele?

Vagy bimbó nélkül higgyek
a virágban?

És szikra nélkül is higgyek a lángban?

Járni tanuljak a zúgó tengeren?....

Nem látok mást....csak Téged,

Mesterem....

Csak téged, az egyetlen, a nagyot!

...És áldalak, hogy a bimbó elfagyott.

SOÓS LÁSZLÓ

KALANDJAIM

A SZÓRVÁNYLELKÉSZ

Megjelent és az iratterjesztésben kapható Soós László lelkipásztor – Laci bácsi – életrajzi sorozatának második kötete, melynek címe: „Kalandjaim – A szórványlelkész”.

Ebben a könyvben Laci bácsi a tőle megszokott élvezetes stílusban életének azon szakaszáról mesél, amely lelkipásztori szolgálatának kezdeti időszaka volt, előbb segédlelkészként, majd hétévi helyettes lelkési szolgálat után nagylóki parókus lelkészként – a szórványban. Annak ellenére, mennyi nehézségnek, megpróbáltatásnak volt kitéve szórványlelkészként, meglepő, milyen humorral és milyen nagy életbölcseccsel tud visszaemlékezni a nem könnyű időkre, milyen példát ad kitartásból, hűségéből és szeretetből az olvasónak. Sokat lehet tőle tanulni.

Miközben az egyes epizódokon jól szórakozik, s nem tudja a könyvet letenni, azon közben megérinti az embert az a nagy-nagy hit, amely mindig megvédte Laci bácsit attól, hogy lelkiismerete ellen tegyen, bármilyen kényszerítő helyzetbe került is. „Na,

KÖNYVAJÁNLÓ

ILLÉS PALÁSTJÁBAN

Soós Laci bácsi „Kalandjaim – A szórványlelkész” című könyvéről

csak még egy történetet!” – szoktam mondani elalvás előtt, de azt veszem észre, hogy lassan hajnalodik, s még mindig szeretném továbbolvasni. A rövid kis történeteket olvasva az az ember érzése, mintha egy puzzle-t szeretne kirakni, de nem tud leállni, amíg nincs egyben az egész.

Kedvcsinálóként néhány gondolatot szeretnék a könyv bevezetőjéből idézni:

„Amikor elmentek, Illés ezt mondta Elizeusnak: »Kérj valamit, megteszem, mielőtt elragadnak tőled!« Elizeus így felelt: »Jusson nekem a benned működő lélekből kétszeres rész!« ...

Amikor Illést elragadta Isten, tanítványa, Elizeus mellől, palástja visszahullott Elizeusra, aki azt magára terítve folytatta a prófétai szolgálatot. A magyar református lelkészeknek ez a prófétai palást az igehirdetés, azaz a prófétai szolgálat közben viselt liturgikus öltözetük. ... Ennek a mai prófétai szolgálatnak éppúgy nagyon sok formája van, akárcsak Illés és Elizeus idejében.”

Laci bácsi így ír a „prófétai” szolgálatának kezdetéről, nehézségeiről, szépségeiről:

„Igen, a prófétai szolgálathoz nemcsak az tartozik hozzá, hogy ájtatos tekintettel néznek fel rám a szószékre, hanem az is, hogy kigúnyolnak, szolgálatom miatt támadnak, mégpedig nemcsak a külső hatal-

masságok, hanem a gyülekezet egyes tagjai is. Amikor „felvettem Illés palástját”, amikor elvállaltam a lelkipásztori hivatást, mindezzel tisztában voltam. Teológiai tanulmányaim idején még csak sejtettem, hogy nem lesz ez a szolgálat az a kimondott diadalmenet, majd az utána következő évtizedekben ezt nagyon keményen át is kellett élnem. Kemény küzdelmet kellett vívnom a gyülekezetben belüli elégedetlennel, a nem éppen szelíd lelkű szolgatársakkal és az egyházi hatóságokkal, sőt természetesen az egyház elorsorvasztására törekvő kommunista hatalommal is.

Felemeltem Illés lehullott palástját, és vállaltam a szolgálatot, a fáradságot, a megaláztatást, a keserű csalódásokat, a rosszindulatú támadásokat; de amikor rácsaptam a palásttal a Jordán vizére, megtörténtek a csodák, betegek gyógyultak meg, könnyek száradtak fel, tékozló fiúk tértek haza. Bármennyire zúgott is a legkeményebb kommunista korszak vihara körülöttem, nem engedtem, hogy letépje a palástomat. Nem ijedtem meg Góliáttól, sőt az éhínségtől és a beképzelt kiskirályok gáncsoskodásától sem. A vihar egyre nőtt, de Illés palástjához mindvégig hű maradtam.”

Soós László: *Kalandjaim II.* – A szórványlelkész – Szerzői kiadás; 2014

Hamar Jánosné Enikő

MAGVETÉS

*Éz ugyan kisebb minden magnál,
de amikor felnő, ... fává lesz,
úgyhogy eljönnek az égi madarak,
és fészket raknak ágai között.*

(Mt 13,32)

Református gyerektábor, Mór - 2014

Jézus példázatai – hetünk fonalát ez adta, amire naponként fűzőgettünk egy-egy igazgyöngyöt: a magvető történetét, a konkoly-búza és a kerítőtároló példázatait, a kereskedő esetét az igazgyönggyel, a kovász és mustármag példáját és végül az irgalmas samaritanust. Mind-mind jól ismert bibliai történet, de mégsem mondhatjuk könnyűnek egyiket sem. Nem, mert kívülről nézve, a történeteket csak elbeszélőként egyszerű lenne a feladatunk, de hamar rá kell döbbernünk, hogy itt mi is résztvevők, szereplők, a példázatot megélők kell, hogy legyünk. És ekkor már nehezebben találjuk a szavakat.

1. nap - hétfő: Az utazás napja. Izgatott csapat gyülekezett hétfő reggel a parókia udvarán: elérkezett az idő, hogy elinduljunk Móra. Az elmúlt esztendőben már bebizonyosodott, mennyire ideális helyszíne egy gyerektábornak a móri református gyülekezet táborhelye: nagy terek házon kívül és belül, kényelmes szállás, jól felszerelt konyha, szép környezet és érdekes látnivalók a városban és a környékén. Így már ismerősként fordultunk be koradélután a templomkert kapuján.

A szobák elfoglalása és az otthonról hozott elemzés elfogyasztása után négy korosztályos csoportban – óvodásoktól a konfirmáció előtt álló gyerekekig – az első alkalmon a magvető példázatáról beszélgettünk. A gyerekek megtanulhatták, hogy mi is ez a mag, ki a Magvető és legfőképpen, mi az a föld ahová hullnak a magok. Igen, a szívünk, amelynek állapotáért mi magunk vagyunk a felelősek: ne sziklás útszéle, hanem gazdagon termő talaj legyen Isten igéje számára, „és terem: az egyik százannyit, a másik hatvanannyit, a harmadik harmincannyit.” (Mt 13,23)

A csoportalkalom után – a történet illusztrálására – egy virágládába közösen elvetettünk jó néhány búzamacogcskát, abban a reményben, hogy a tábor végére szárba szökken.

Vacsora előtt még – Szabó Évinek hála –

egy ismerkedős-fárasztós játék várt a gyerekekre, hogy a Lilla és az Andrea néni által elővárasztott meleg éték még jobban essék, és hogy a nap utolsó, de cseppet sem mellékes eseményére kellően lenyugodva üljenek le: az esti mesére! A kalózok szigete mese is a magvetés jegyében telt: három nyugállományba

vonuló kalóz (Évi, Anna, Norbi) a remélt arany helyett, csak egy láda búzát talált, ami végül mégis igazi kincsnek bizonyult. Aki kíváncsi a mesére (meg a többire is), az járjon utána (Döbrentey Ildikó: Égbőlpotyant mesék). *Így lett este, és lett reggel: első nap.*

2. nap – kedd: Az első teljes nap. Ébresztő – reggeli torna – reggeli – szobák és magunk rendberakása. Miután leküzdöttük ezeket a roppant nehéz és izgalmas feladatokat, Kriszta néni és néhány remek ének várt ránk. A hétnek és azon belül minden napnak megvolt a maga saját éneke, amit szorgalmasan tanulgattunk, nagyobb és kisebb sikerrel (a magam részéről én inkább az utóbbi), de mindenképpen nagy lelkesedéssel.

Ezután bizonyágtétel következett mindenféle látóhalakról, egy elveszett szemüvegről, de főleg Isten felé tekingetésről. A napi példázat a konkolyról és búzáról szólt, és a csoportfoglalkozáson kiderült, hogy ellenséges magvetők is vannak, ami elég elkésztő. De kiderült az is, hogy a Gazda nem hagyja magára népét, és a nehézségek ellenére Isten gyermekeire nagyszerű jövő vár: „A búzát pedig takarítsátok be a csűrőmbé.” (Mt 13,30)

Ebéd előtt Peti bácsi egy kreatív foglalkozásra várt mindenkit, ahol egy hervadhatatlan virágot készíthetünk magunknak és valakinek, akit nagyon szeretünk.

A kiváló ebéd eltüntetése után Székesfehérvár felé vettük az irányt. Rövid buszozást és sétát követően elértük kitűzött célunkat: a koronázó bazilikát, pontosabban annak maradványait. Első királyunk, Szent István kezdte

építeni, és a maga idejében (XI. század) Európa egyik legnagyobb bazilikája volt. A Szent István után trónra lépő királyokat már itt koronázták meg, és sokuk ide is menekezett. Sajnos a bazilikából mára nem sok maradt, mert a török hódoltság alatt kifosztották, majd a keresztény és török hadak többszöri csatáiban összeomlott, köveit pedig elhordták. Így a maradvány romok megtekintése viszonylag hamar megtörtént, majd egy fagyizó felé vettük az irányt, ahol gigantikus gombócokat mértek. Miután megsemmisítő győzelmet arattunk a gombócok felett, siettünk haza, mert várt ránk a vacsora, no meg Ábris és Gábris, meg a csodafa meséje Lilla néni, Évi és Ági néni előadásában. *Így lett este, és lett reggel: második nap.*

3. nap – szerda: A kirándulás napja.
Ébresztő – reggeli torna – reggeli – szobák és magunk rendberakása. Kezdünk egyre jobban belerázódni a rutin dolgokba. Aztán Kriszta néni és egy új ének:

*Csak nyisd ki a szíved és sose félj,
mert él az Úr.
Csak nyisd ki a szíved, s kérd te is Őt,
hogy Ő legyen az Úr!*

Hát remélem mindenki kinyitotta, mert Zoltán bácsi érdekes dolgokkal készült a bizonyágtételére: az asztalon egy üveg ásvány-

víz, egy kulcsosomó, kalcium pezsgótableta, só, zsír és még sok más. Mint kiderült, ezek az anyagok, illetve elemek a testünk építőkövei. Ezekből az élettelen anyagokból a Teremtő akaratából és Szentlelke által egy hihetetlenül összetett működő élő szervezet jött létre: mi magunk. És ami még ennél is hihetlenebb és csodálatosabb, hogy az Atya mindannyiunkat külön-külön személyesen ismer és szeret.

Ezzel az örömhírral a szívünkben indulunk Tamás bácsi vezetésével Csókakő vára felé a szőlősdombok alatt. Ez egy kicsit hosszabb túra volt, de mindenki – még a legkisebbek is – derekasan állták a sarat. Csak azt bántuk, hogy az utunkat szegélyező szőlőtőkék még éretlen fürtök lógtak. Szerencsére megérkezésünkkel egy időben berobogott Andrea és Lilla néni is, akik csinos hotdogokkal akadályozták meg csapatunk tömeges éhenhalását.

Rendhagyó csoportfoglalkozásainkat a kereskedő és az igazgyöngy példázatáról a csókakői vár tövében tartottuk meg. Bár

valószínűleg a többség még soha sem látott igaziból igazgyöngyöt, azt megsejthették, mi az, ki az a mennyei kincs, amit példáz: magát Jézus Krisztust. Reméljük egyszer majd ők is – akárcsak a kereskedő – odaadnak mindent azért az Egyetlenért.

A vár ideiglenes megszállása után a csapat vállalkozó kedvű fele ezúttal a hegygerincen tért vissza a táborhelyre, míg a kisebbek busszal. Vacsora után a Hajómanó meséjét láthatuk-hallhatuk Zoltán bácsi tolmácsolásában. *Így lett este, és lett reggel: harmadik nap.*

4. nap – csütörtök: A strand napja. A szokásos reggeli dolgaink végeztével ismét egy új napi énekkel, a 215 dicsérettel („*Bár a hit szívében, Bár a hit szívében Oly kicsiny, mint mustármag...*”) és Ági néni bizonyágtételével gazdagodtunk. E napra a kovász és a mustármag példázata jutott: bár kicsiny a kezdet, Isten országa mégis lenyűgözően nagy lesz, mert Isten ígéje, az evangélium erőteljesen munkálkodik. Ezt erősítendő, a hét elején bevetett búzaföldünk szépen kizöldült, ujjnyi magasra növekedtek a hajtások – köszönhetően Veronika szorgalmas locsolásainak is. Az üzenet további elmélyítését a kreatív alkalmon folytattuk: igazi kovásztól kenyeret dagasztottunk.

Minden tábor alapvető eleme egy jó kis strandolás, ami most sem maradhatott el. Bár az idő nem volt ideális, ez cseppet sem zavart senkit, sőt, a strandot teljes evangélium birtokba vehettük, rajtnak kívül más szinte nem is volt. A fiúk végül egy kiadós strandfocival koronázták meg a délutánt.

Mire elérkezett az esti mese (A kapzsi földesúr Tiszteletes bácsi előadásában), már látszott, merülőben vannak az akkumulátorok. Egy-két duracell-nyuszt kivéve nem nagyon kellett senkit biztatni, hogy nyugovóra térjen. *Így lett este, és lett reggel: negyedik nap.*

5. nap – péntek: A verseny napja. Ezen a reggelen korábban keltünk. Vagy legalábbis néhányan így érezték. De Norbi nem irgalmazott senkinek, még magának sem: irány az udvar – reggeli torna! A reggeli után Kriszta néni újabb énekkel (256. dicséret: *Irgalmaz, Úr Isten, immáron énnékem!*) és bizonyágtétellel alapozta meg a délelőtti lelki táplálkozásunkat. Minden magvetés célja a gyümölcsstermés, az igei magvetés is. Az egyik ilyen gyümölcs az irgalmasság. Fontos, hogy ne csak beszéljünk a szeretetről, de gyakoroljuk, cselekedjük is azt. Ezt tanította nekünk az irgalmas samaritánus története utolsó példázatul.

Mozgalmas órák vártak ránk ebéd után. A szokásos akadályversenyt a közben eleredő eső miatt a házon belül kellett megtartani, de ez a termék élvezeti értékét nem befolyásolta.

A csapatok teljes lelkesedéssel és erőbedobással küzdöttek egymással és a változatos akadályokkal: volt táncbemutató, titkok kamrája, PET palack kugli, lábnyom rajzolás, pókháló-akadály. Miután az összes akadályt és a vacsorát is leküzdöttük, izgatottan készülődtünk az esti programra: a táborigazgatók szerint ilyenkor a csoportok adnak elő egy kis vidám történetet a táborút mellett. Ez most is így történt, bár a tűzgyújtás az esős időjárás miatt elmaradt. Az irgalmas samaritánus példázata nagyon megragadta a társaságot, mert a négy csoportból kettő is ezt a történetet dolgozta fel, de láthattuk a magvető

történetét igencsak egyedi feldolgozásban, valamint egy táborigazgatóban a hét fontosabb eseményeit újra átélhettük.

Végére már csak egy meglepetés maradt: mindenki kapott ajándékba egy, a méretének megfelelő pótlót a hét aranymondásával és egy csodálatos életfa képpel.*

6. nap – szombat: A hazautazás. Utolsó nap reggelén többen meglepődve konstataáltak, hogy haza kell menni. Az egyetlen panasz, amit a táborral kapcsolatban hallottam, az az volt, hogy túl hamar véget ért. Valóban, mi szolgálók is úgy éreztük, hogy egy az Úrtól kivételesen megáldott héten vagyunk túl. Minden külső és belső körülményben azt éreztük, amit a hét folyamán éneken is többször elmondunk: *Az Úr van itt, a te Istened...*

A hét elején a jó földbe vetett mag szépen megerősödött, növekedésnek indult. A gyerekszívekbe vetett magok-

ról még nem tudhatjuk mi lesz a sorsuk, de bízunk Isten ígéretében: „*Mert ahogyan az eső és a hó lehull az égből, és nem tér oda vissza, hanem megöntözi a földet, termővé és gyümölcsözővé teszi; magot ad a magvetőnek és kenyeret az éhezőknek, ilyen lesz az én ígém is, amely számból kijön: nem tér vissza hozzám üresen, hanem véghezviszi, amit akarok, eléri célját, amiért küldtem.*” (Ézs 55,11) Az Istené legyen minden dicsőség!

* A grafikát Keresztes Dóra grafikusművésznék köszönhetjük, aki engedélyezte a Mustármag című mészétének e célra történő felhasználását
Kerekes Balázs

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer három kalóz: Jobbszem, Balkéz és Fálláb. Egy fekete vitorlás kalózhajón éltek, és békésen fosztogatták az óceán többi hajóját. Így teltek az évek, míg egy este Jobbszem megszólalt:

– Kedves testvéreim, Balkéz és Fálláb! Eleget fosztogattunk már.

– Eleget fosztogattunk! Eleget! - helyeselt a másik kettő.

– Kezdjünk új életet! – folytatta Jobbszem.

– Keressük meg a Kopaszkalóz-szigetet, ássuk ki a titkos kincset, aztán telepedjünk le, és éljünk úgy, mint a rendes emberek.

– Jól van! – mondta a másik kettő. Mikor ezt így megbeszélték, bevonták a fekete vitorlát, és fölhúzták a fehéret. Megfordították a hajót, s elindultak nyugat felé, hogy megkeressék a Kopaszkalóz-szigetet.

Hetvenhét nap hajóztak, hetvenhét hajóval találkoztak. A hetvennyolcadikat megszólították:

– Hahó! Erre van a Kopaszkalóz-sziget?

– Halihó! Erre nincs! – válaszolták a hajóról. Megfordult erre Jobbszem, Balkéz és Fálláb. Tovább vitorláztak dél felé. Hétszázhetvenhét nap hajóztak, hétszázhetvenhét hajóval találkoztak. A hétszázhetvennyolcadikat megszólították:

– Hahó! Erre van a Kopaszkalóz-sziget?

– Halihó! Erre nincs! – válaszolták a hajóról. Újból megfordult Jobbszem, Balkéz és Fálláb. Tovább vitorláztak kelet felé. Hétezer-hétszázhetvenhét napig hajóztak, hétezer-hétszázhetvenhét hajóval találkoztak. A hétezer-hétszázhetvennyolcadikat megszólították:

– Hahó! Erre van a Kopaszkalóz-sziget?

– Halihó! Erre van, erre! Mi is éppen oda tartunk! – válaszolták a hajóról.

– Megálljatok!! – kiáltotta Jobbszem, Balkéz és Fálláb.

– A Kopaszkalóz sziget a kalózkodé!

– Tudjuk! Azért megyünk oda! Akkor látta Jobbszem, hogy a hétezer-hétszázhetvennyolcadik hajó vitorláján

halálfej és lábszárcsont éktelenkedik.

– Kalózhajó! – mordult Balkéz, és megragadta mordályát.

– Kalózhajó! – füstölt Fálláb, és nagyot koppantott a falábalával. Akkor már rájuk is csaptak a kalózkodé.

– A jobbszárnny az enyém! – kiáltotta Jobbszem, és aprította a jobbról zúduló kalózkodékat, mint a fodros káposztát.

– A balszárnny az enyém! – harsogott Balkéz, és püfölte a balról érkező támadókat, mint a tollasvánkost.

– A közepe az enyém! – koppantott a falábalával Fálláb, és elsütötte a nagygagyút, bele a közepébe. Vad csata kezdődött. Villogtak a szablyák, suhantak a török, pufogtak a pisztolyok, dörgött az ágyú. Hétszer hét kalózt szerelt le a jobb oldalon Jobbszem, hétszer hetet vert vissza a bal oldalon Balkéz, és hétszer hetet teremtett oda a közepén Fálláb. Megzavarodtak a kalózkodé: csak nem bánik el velük világ csúfjára három hitvány hajóslegény? Honnan is sejthették volna, hogy az a három hitvány hajóslegény nem más, mint Jobbszem, Balkéz és Fálláb, az óceán rümei! Jobbat ismerték ők hárman a kalózkodécsapásokat, mint a világ összes kalóza együttvéve! Addig-addig, míg a támadók szégyenszemre szedték az irhájukat, s az első szél-

lel elszeleltek. Jobbszem, Balkéz és Fálláb győztesen kötött ki a Kopaszkalóz-szigeten. Úgy léptek a lakatlan földre, mint akik hazaérkeztek. Köröskörül kietlen kopárság fogadta őket. Ásót fogtak, és izgatottan keresni kezdték a titkos kincset. Estére felásták a sziget egynegyedét. Reggelre felásták a sziget felét. Másnap estére felásták az egész szigetet. Az utolsó sziklakó alatt végre egy pántos vasládát leltek.

– Nyisd ki! – toltá oda Jobbszem Balkéznek.

– Nyisd ki te! – toltá tovább Balkéz Fállábnak.

– Nyisd ki te! – toltá vissza Fálláb Jobbszemnek. Jobbszem a kalózkodésével meg egy jókora kővel leverte a hét lakatot a vasládáról. Balkéz felnyitotta a tetejét. Fálláb belenézett.

– Mi ez?! – üvöltötte csalódottan. – Hol az arany?! Hol a rubin?! Hol a gyémánt?!

– Nagy halom sárgás magot szórt a ládából a földre. A mag szaporán szállt a szélben.

– Hiszen ez búza! Ó jaj! – jajgatott Balkéz.

– Búza! Közönséges búza! – tépte haját Fálláb. Bánatukban, hogy kincs helyett búzát találtak, szétszórták a magot a Kopaszkalóz-szigeten. Aztán elvackolták magukat, és kimerülten aludtak hét nap, hét éjszaka. Látni sem akarták a világot. Nyolcadik reggel arra ébredtek, hogy a kietlen Kopaszkalóz-sziget kizöldült. A szétszórt búzamag kihajtott, szárbaszökken, és zöldelt, mint a smaragd.

– Lehet, hogy mégiscsak kincset találtunk? – csodálkozott Jobbszem.

– Ebből még kenyeret süttünk! – topantott Fálláb. Még aznap partra vontatták a hajót, házat eszkábáltak belőle, és azóta Jobbszem, Balkéz és Fálláb a sziget urai. A

sziget sem kopár többé, mert a három barát minden évben elveti és learatja a titkos kincset, melyet a búzaszemben leltek meg. Aki kalózkönyeret akar enni, keresse meg őket!

(A gyermektáborban előadták: Cseri Anna, G. Szabó Éva, Czák Norbert, Benkó Tamás és Kerekes Balázs.)

NAPLÓ

ALKALMAINK VOLTAK:

2014. július 7-12. ■ Nyári gyermektábor a móri Szolgáló Szeretet Házában.
 2014. augusztus 5-9. ■ Nyári ifjúsági tábor a pénzásasi erdei turistaházban.
 2014. augusztus 21-23. ■ Nyári napközis tábor Pomázon.
 2014. július 5. ■ Egyházmegyei közgyűlés Pomázon. Gyülekezeti kirándulás a csobánkai Helytörténeti Gyűjteményhez és az Oszoly-tetőre.
 2014. július 13. ■ Istentisztelet Pomázon a Móron táborozott gyermekek szolgálatával. Dr. Regius Ferenc tiszteletbeli presbiter köszöntése 80. születésnapja alkalmából.
 2014. július 26. ■ Gyülekezeti kirándulás a Nagy-Kevélyre.
 2014. augusztus 24. ■ Újkenyérért való hálaadás úrvacsorai közösségben. III. Papkerti koncert Lajkó István zongoraművész szolgálatával.

TERVEZETT ALKALMAINK:

2014. szeptember 7. 10.30 ■ Tanévnyitó istentisztelet Pomázon. 15.00 órától gyülekezeti délután a Szurdokban.
 2014. szeptember 24. 18.00 ■ Dr. Kulin Ferenc irodalomtörténetész előadása „Szakralitás és művészet” címmel (Ars Sacra hét).
 2014. szeptember 26. 19.00 ■ Praetorius kamarakórus koncertje a pomázi református templomban (Ars Sacra hét).
 2014. október 12. ■ Dr. Szűcs Ferenc lelkipásztor szolgálatával istentisztelet Csobánkán és Pomázon. Délután szeretetvendégség.
 2014. november 24-28. ■ Evangelizáció Csobánkán Fukk Lóránt veresegyházi lelkipásztor szolgálatával.
 2014. november 30. ■ Adventi ünnepi istentisztelet Csobánkán és Pomázon, közöttünk szolgál Fónagy Miklós esperes.

KERESZTELŐ:

2014. július 6 ■ Bak Jázmin, Bak Lénárd
 2014. július 27. ■ Adorjáni Ákos, Adorjáni Bence
 2014. augusztus 17. ■ Metzger László

HÁZASSÁGKÖTÉS:

2014. július 26. ■ Veress Zoltán és Veress-Bíró Krisztina házasságkötésének megáldása a pomázi templomban. Közöttünk szolgált Sebestényné Jáger Orsolya református lelkipásztor.
 2014. augusztus 9. ■ Szrnka Pál és Várhegyi Eleonóra házasságkötésének megáldása a pomázi templomban.

HALÁLOZÁS, TEMETÉSEK:

■ 2014. június 5-én elhunyt Domokos Miklósné (†69) testvérünk, temetése 2014. június 27-én volt a róm. kat. öregtemetőben.
 ■ 2014. június 12-én elhunyt Demeter Zoltánné (†53) testvérünk, temetése 2014. június 30-án volt a pomázi református temető kertben.
 ■ 2014. július 4-én elhunyt Nagy Béláné (†81) testvérünk, temetése 2014. július 14-én volt a pomázi református temető kertben.
 ■ 2014. július 9-én elhunyt Tóth Pálné (†93) testvérünk, temetése 2014. július 23-án volt a pomázi református temető kertben.

**Gyülekezeti újságunk
 következő száma várhatóan
 2014. október 26-án
 jelenik meg.**

Július 5-én a pomázi templomunkban tartotta meg évi rendes közgyűlését az Északpesti Református Egyházmegye, melyen lelkészi főjegyzőnek választották meg Nyilas Zoltán lelkipásztorunkat. Szeretettel kívánjuk közegyházi szolgálatára az Úristen gazdag áldását, munkájához jó egészséget és sok sikert.

A július 13-i istentiszteleten a presbiterek köszöntik a 80 éves Regius Feri bácsit

Július 26-án kötött házasságot a pomázi templomban Veress Zoltán és Veress-Bíró Krisztina. Isten áldását kérjük házasságukra!

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

Cím: 2013 Pomáz, Hősök tere 1.; – Telefon: 06-26-325-297

Csobánkai Gyülekezeti Ház: 2014 Csobánka, Béke u. 19.

E-mail cím: pomaz-csobanka@reformatus.hu

Honlapcím: <http://www.pomaz.reformatus.hu>

Gyülekezetünk számlaszámai:

Pomáz: 10918001-00000034-47170002

Csobánka: 10918001-00000034-47170019

Felelős kiadó: Nyilas Zoltán lelkipásztor (e-mail: znyilas@freemail.hu)

Szerkesztőbizottság: Nyilas Zoltán, Hardi Péter, Mazaray Sándor,

Görbe Ferenc, Dr. Puskás Attila.

Szerkesztő: Dr. Puskás Attila (e-mail:

dr.puskas.attila@t-online.hu; Tel.: +36-20-9355-362)

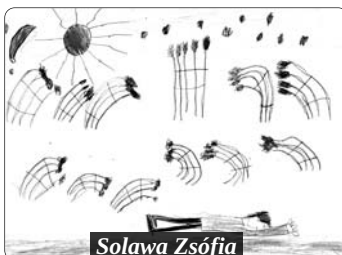
Terjesztési felelős: Erdélyi Sándor (e-mail:

erkuchenbauer@gmail.com; Tel.: +36-20-9325-110)

Megjelenik kéthavonta 400 példányban, ingyenes terjesztésben.

A RAJZPÁLYÁZAT DÍJAZOTTJAI

Gyülekezetünk presbitériuma immár második alkalommal hirdette meg bibliai gyermek-rajzpályázatát, az idei évben „József története” címmel. A pályázat eredményhirdetésére a június 15-ei istentiszteleten került sor a pomázi templomban. Nagyon nehéz dolga volt a zsűrinek (Haranginé Csuta Anna, Ásztai Csaba, Dr. Imre Lajos, Nyilas Zoltán), mert sok szép rajz érkezett, így az előző évhez hasonlóan most sem állított fel sorrendet. A díjazottak: Terebesi Lilla, Nyilas Anna, Kerekes Eliza, Juhos Nimród, Kurfis Dóri, Rixer Viktória, Solawa Hajnalka, Mohácsi Zsófia, Solawa Zsófia, Mezei Lili. A tiszteletes úr a díjazottakon kívül emléklapot adott át a többi résztvevőnek is: Henczerdorfer Dórának, Kurucz Máténak, Juhos Hubának, Porczió Máténak és Halász Fruzsínának, megköszönve valamennyiük munkáját. A gyerekek rajzai a gyülekezeti házban kerültek kiállításra. A díjazott művek közül néhányat újságunkban is bemutatunk.

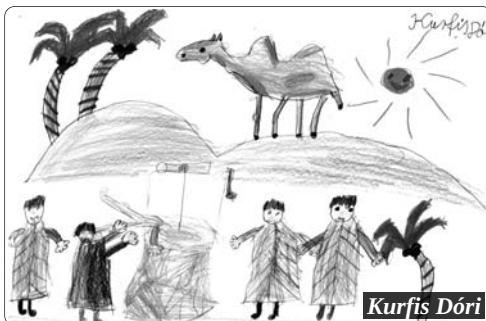
Solawa Zsófia

Solawa Hajnalka

Nyilas Anna

Kurfis Dóri

Rixer Viktória

Terebesi Lilla

ANNO

DEMETER JÓZSEF
LELKIPÁSZTOR AZ
1952. MÁJUS 25-I
KONFIRMÁCIÓN AZ
ÁLDÁST MONDJA.